

Sammanställning av dialogpass

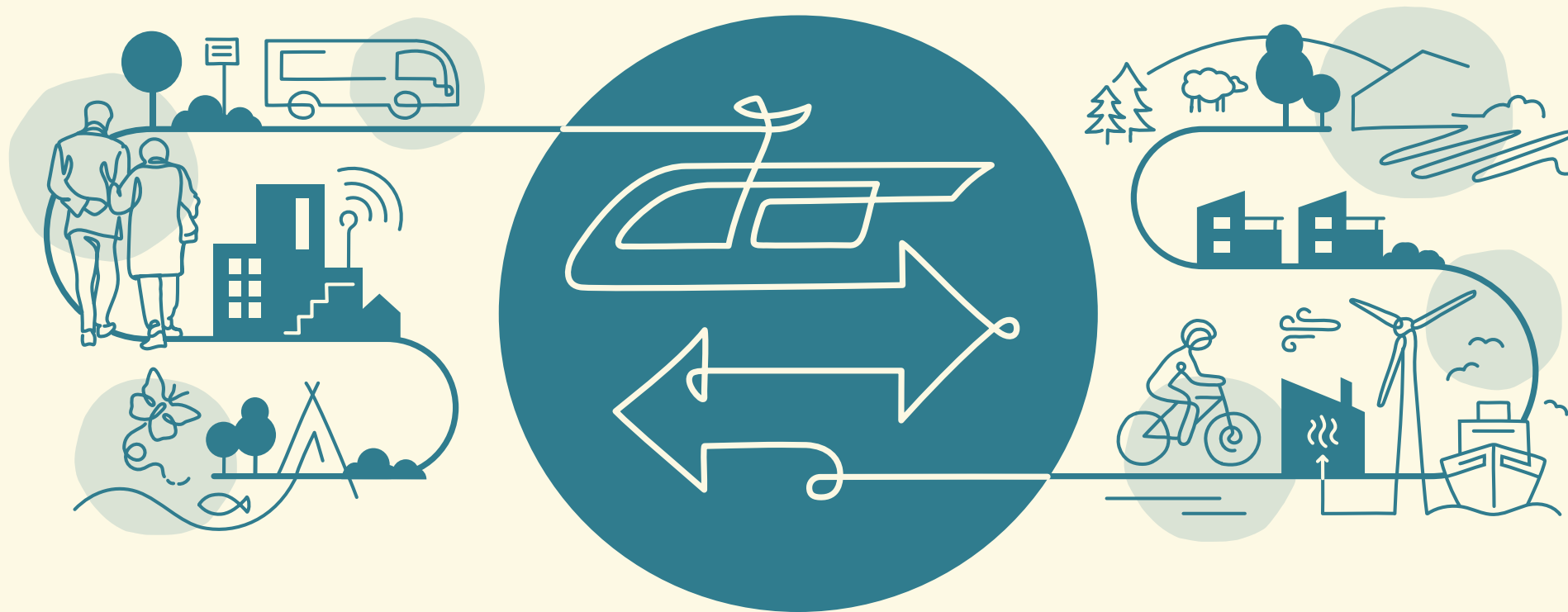
Skånes utvecklingsdag 24 april 2024

Innehåll

- Dokumentet är en sammanställning av de nio parallella dialogpass som hölls under Skånes utvecklingsdag på St. Gertrud i Malmö den 24 april 2024.
- Sammanställningen har gjorts av Trivector Traffic AB, ansvarig för sammanställningen är Caroline Ljungberg Toulson.

Dialogpass

- Ett sammanbundet Skåne
 - **Dialogpass 1:** Hur planerar vi för en hållbar utveckling?
 - **Dialogpass 2:** Hur får vi pengarna att räcka till?
- Innovation och konkurrenskraft
 - **Dialogpass 3:** Hur stärker vi näringslivets omställnings- och innovationsförmåga?
 - **Dialogpass 4:** Hur får vi näringslivet att växa?
- Stärkt kompetensförsörjning
 - **Dialogpass 5:** Hur får vi den kompetens vi behöver?
 - **Dialogpass 6:** Hur får vi unga och vuxna att välja rätt utbildning?
- Bättre hälsa för fler
 - **Dialogpass 7:** Hur blir vi mer hälsosamma?
 - **Dialogpass 8:** Hur får vi våra barn och unga att må bättre?
- Beredskap och resiliens
 - **Dialogpass 9:** Hur stärker vi Skånes motståndskraft?

Ett sammanbundet Skåne

1. Hur planerar vi för en hållbar utveckling?

Workshopleadare: Camilla Anderson och Anders Carlzon, Region Skåne

Sammanställning: Emma Lund, Trivector Traffic

Lista deltagare förmiddag

- Hanna Ekblad, Folkrörelseutvecklare Hyresgästföreningen
- Anna Ingers, 2 vice ordförande RUN
- Linnea Karlsson, Utvecklingsstrateg Perstorps Kommun
- Kristina Bell, Översiktsplanerare Helsingborgs stad
- Ida Abrahamsson, Utvecklingsledare Skåne Nordost
- Kami Timothy Petersen, Politiker (mp), Region Skåne
- Niklas Ögren, Samhällsbyggnadschef Bjuvs kommun
- Patrik Karlsson, Distriktsidrottschef RF-SISU Skåne
- Liane Ask, Regionchef Sveriges åkeriföretag
- Åke Olson, Styrelsemedlem HSB Skåne
- Anna Bertram, Östra Göinge kommun
- Emma Lindman, Planarkitekt Höganäs kommun
- Vilmer Andersen, Regionala utvecklingsnämnden (V)
- Isabelle Sandberg, Planarkitekt Hörby Kommun
- Johanna Lindvall, Landsbygdsstrateg Lunds kommun
- Tomas Berg, Matchare Helsingborgs stad

Lista deltagare eftermiddag sida 1

- André Törnkvist, Politisk sekreterare (s) Region Skåne
- Erik Andersson, Planarkitekt Bromölla kommun
- Sandra Lundberg, Integrationsutvecklare Länsstyrelsen Skåne
- Kettil Svensson, Planarkitekt Osby kommun
- Michelle Ekinci, Strategisk planarkitekt Hörby kommun
- Therese Andersson, Strategisk planeringschef Kävlinge kommun
- Tommy Persson, Miljöstrateg Länsstyrelsen
- Caroline Gustavsson, STAM development
- Emil Samnegård, Politisk sekreterare (mp) Region Skåne
- Lisa Spathon, Tillväxtverket/Interreg ÖKS
- Jack Bårström, Samhällsplanerare Trafikverket
- Love Löfvin Rosén, Managementkonsult, do-be consulting
- Sofie Kling Mathiasson, Planarkitekt Osby kommun
- Elin Brudin, Samhällsplanerare Sjöbo kommun
- Margareta Olsson, Verksamhetscontroller Region Skånes kulturförvaltning
- Camilla Bark, Regional utveckling Region Skåne
- Birte Sandberg, Centerpartiet i Skåne
- Magnus Månsson, Eslövs kommun
- Busi Dimitriu, Verksamhetsutvecklare Rädda barnen
- Tatjana Ristovski, IKF Malmö
- Anna Wifvesson, STRING Megaregion

Lista deltagare eftermiddag sida 2

- Magnus Persson, Malmö stad
- Malin Andersson, Bromölla kommun
- Mattias Bjellvi, Perstorps kommun
- Silvia Olsson, Nordic Urban Resilience Institute
- Mattias Horrdin, Lunds kommun
- Heléne Östberg, Visit Skåne
- Rebecka Danielsson, Planeringsarkitekt Kristianstad kommun
- AnnSofie Pellas, Översiktsplanerare Simrishamns kommun
- Jenny Önnervik, USO Bromölla kommun
- Sophie Holgersson, verksamhetsansvarig Hedlandet residens
- Minna Hatti, planhandläggare Länsstyrelsen
- Börje Norén, förtroendevald Klippans kommun
- Marieth Johansson, PL Kristianstad kommun
- Åsa Hammarstedt, Infrastrukturstrateg Kristianstads kommun
- Simon Klamborg, K&T Arkitekter

Uppvärmningsövning : Att prioritera mellan olika intressen

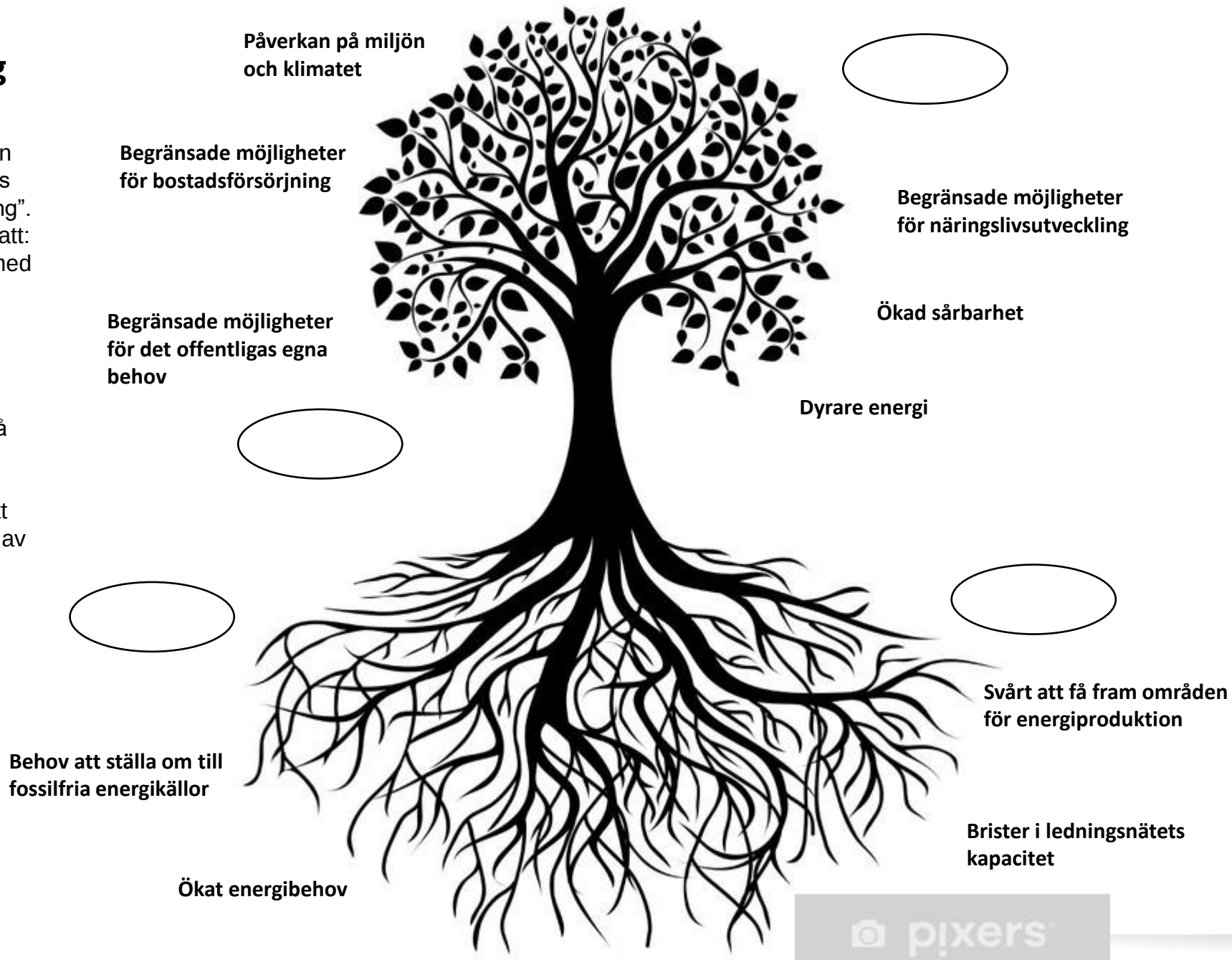
- I övningen fick deltagarna placera sig i rummet utifrån hur de ville prioritera mellan olika intressen
- Stad eller land?
 - Jämnt fördelat både förmiddag och eftermiddag, många i mitten
- Flerkärnigt eller fåkärnigt?
 - Stor majoritet för flerkärnigt både förmiddag och eftermiddag, men argument från pendlingsort utanför större kärna att det är viktigt att prioritera resurser t.ex. i RTI-planen till områden där behoven är störst
- Livsmedel eller bostäder?
 - Tonvikt på livsmedel både förmiddag och eftermiddag, många i mitten
- Bil eller buss?
 - Tonvikt på buss/kollektivtrafik, men bilen behövs på landsbygden (denna fråga ställdes enbart på förmiddagen)
- Vindkraft eller solbruk?
 - Tonvikt på solbruk både förmiddag och eftermiddag, men många placerade sig i mitten

Skånes behov av energiförsörjning

Denna illustration var utgångspunkt för dialogen inom undertemat "Skånes behov av energiförsörjning". Varje grupp fick i uppgift att:

1. fylla på illustrationen med fler rotorsaker och konsekvenser utifrån dagens situation och de problem som finns idag
2. sammanställa en "att göra-lista" med förslag på vilka åtgärder Region Skåne och andra aktörer skulle behöva vidta för att tillgodose Skånes behov av energiförsörjning.

Skånes behov av energiförsörjning

Orsaker och konsekvenser

- Konflikt mellan solkraft och livsmedelsförsörjning.
 - Lagstiftningen är ett problem. Idag kan en kommun bygga villor på klass 10-jordar utan att staten kan ingripa (PBL). Däremot stoppar staten solkraft på åkermark som ej påverkar jordarna (MB) som ger oss fossilfri energi som vi behöver.
- Problem med ojämnt eluttag/effekt. Löses med hjälp av batteriparker
- Val: Öka överföringskapacitet i elnäten/öka lokal elproduktion
- EU:s energisystems uppbyggnad export-import
- Svårt att hitta områden för solkraft
- Politisk vilja
- Producenter mycket energi i norra Sverige, konsumerar mycket energi i södra Sverige
- Ökningen av elbilar
- Fluktuerande tillgång på el (sol/vind/vatten)
- Samplanering saknas. SVK, regionala och lokala aktörer
- Begränsade möjligheter till elbilar (om el ej finns)

Skånes behov av energiförsörjning

Att göra-lista

- Energieffektivisera (t.ex. uppvärmning)
- Ändra lagstiftningen, värna jordbruksmarken mot typ lagerbyggnader men tillåt solbruk
- Ändra konsumtionsmönster hos privatkunder
- Anpassa elnäten för mer lokal energiproduktion
- Solceller på alla region Skånes byggnader
- Avpolitiserar energifrågan
- Producera mer el lokalt (kommun, energibolag, fastighetsägare, Länsstyrelsen)
- Samplanera energifrågor (Region Skåne, kommun, energibolag, statliga myndigheter)
- Effekt/energieffektivisering (Svenska Kraftnät)
- Vätgas, batterier (Kommun, energibolag)
- Mer fjärrvärme. Spillvärme från fabriker
- Lågenergihus (kommun, byggsektorn)
- Ökad kollektivtrafik (Region Skåne)
- God samhällsplanering (Region, kommun)
- Inhemsk elmarknad (Stat – lagstiftning)

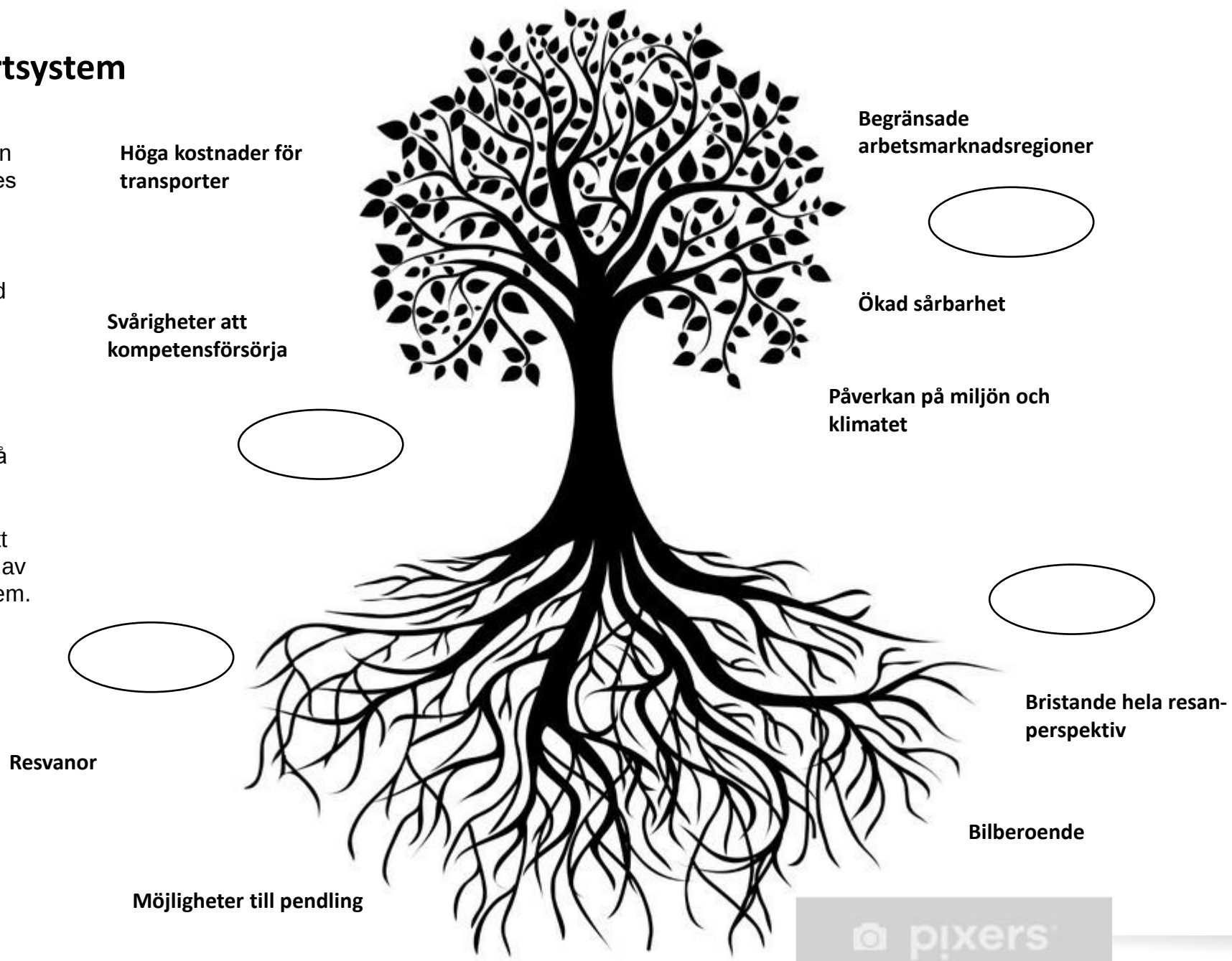
Skånes behov av energiförsörjning

Anteckningar från diskussionen

- Skåne behöver mer fossilfri energi. För att åstadkomma detta kan man jobba med att antingen öka överföringskapaciteten eller öka den lokala produktionen i Skåne. Lagstiftningen upplevs som skev kopplat till energiförsörjningsbehovet, när kommuner kan bygga villor och lager på jordbruksmark men solkraftsparker stoppas trots att odlingsmarken inte förstörs av dem.
- Ändra konsumtionsmönster hos spot-kunder. Visade sig när elpriset var högt att det fanns stor potential att förändra konsumtionen.
- Anpassa elnätet för mer lokal energiproduktionen. Det är redan idag problem med kapacitet i Sjöbo
- Man borde installera solceller på alla Region Skånes byggnader
- Avpolitiserar vindkraftsfrågan, det är inte en höger/vänsterfråga men har kommit att uppfattas som det vilket är olyckligt.
- Staten behöver ge rätt förutsättningar

Skånes behov av hållbart transportsystem

Denna illustration var utgångspunkt för dialogen inom undertemat ” Skånes behov av hållbart transportsystem”. Varje grupp fick i uppgift att: 1. fylla på illustrationen med fler rotorsaker och konsekvenser utifrån dagens situation och de problem som finns idag 2. sammanställa en ”att göra-lista” med förslag på vilka åtgärder Region Skåne och andra aktörer skulle behöva vidta för att tillgodose Skånes behov av ett hållbart transportsystem.

Skånes behov av hållbart transportsystem

Orsaker och konsekvenser

- Energibrist
- Bristande effektivitet
- Ökad konsumtion
- Flaskhalsar i väg och järnväg (radialkurvan...)
- Otrygga trafikmiljöer
- Bilberoende – skjutsning av barn till idrott. Busskort för unga (måste det vara ett kommunalt beslut med fria ungdomskort?)
- Nyttja kapacitet i färdtjänstutbudet för personresor
- Transit – kapacitetsbrist (kan konkurrera ut persontåg, Pågatåg lägst prioriterat)
- Är kostnaden för transporter/gods för låg?
- Vägavgifter för transit?

Skånes behov av hållbart transportsystem

Att göra-lista

Förmiddag

- Tydligare rollfördelning för olika kommuner i "Hela Skåne"
- Kartlägga styrkor
- Anpassade hastigheter "på riktigt" på E6
- Stärkta investeringar väg/järnväg (Skåne tappar)
- Tydligare mål för Skånes totala tillväxt
- Integrera cykel i kollektivtrafiken

Eftermiddag

- Arbetsmarknadspendling/attraktivitet
- Öka tillgängligheten inom och mellan orter
- Hela turer – ej delade turer
- Se över prissättningen
- Komfort/smidighet
- Park and ride
- Olika utmaningar landsbygd/stad
- Lokal/delregional planering – mer kommunal dialog

Skånes behov av hållbart transportsystem

Anteckningar från diskussionen förmiddag

- Alla kommuner har olika roller
- Använda infrastrukturen mer effektivt
- Sänka tröskeln till kollektivtrafiken. Resekort för ungdomar, få bort onödiga bilresor. Öka tryggheten på bytespunkter. Stor potential!
- Hamnar, styra över godstransporter från väg. Prissättning! Avgiftsbelagd transittrafik.
- Fyrspår till Hässleholm, klart 2046. Tillståndsprocesser behöver påbörjas så man inte kommer efter.
- Var bor man? Var finns arbetsmarknaden, var sker utvecklingen av sig självt?
- Inflation i "regionala kärnor", ska Ängelholm och Ystad verkligen ha en sådan roll? Alla förlorar om man inte tydligt prioriterar resurserna dit de behövs.
- Behöver se kärnornas roller på djupare sätt.

Skånes behov av hållbart transportsystem

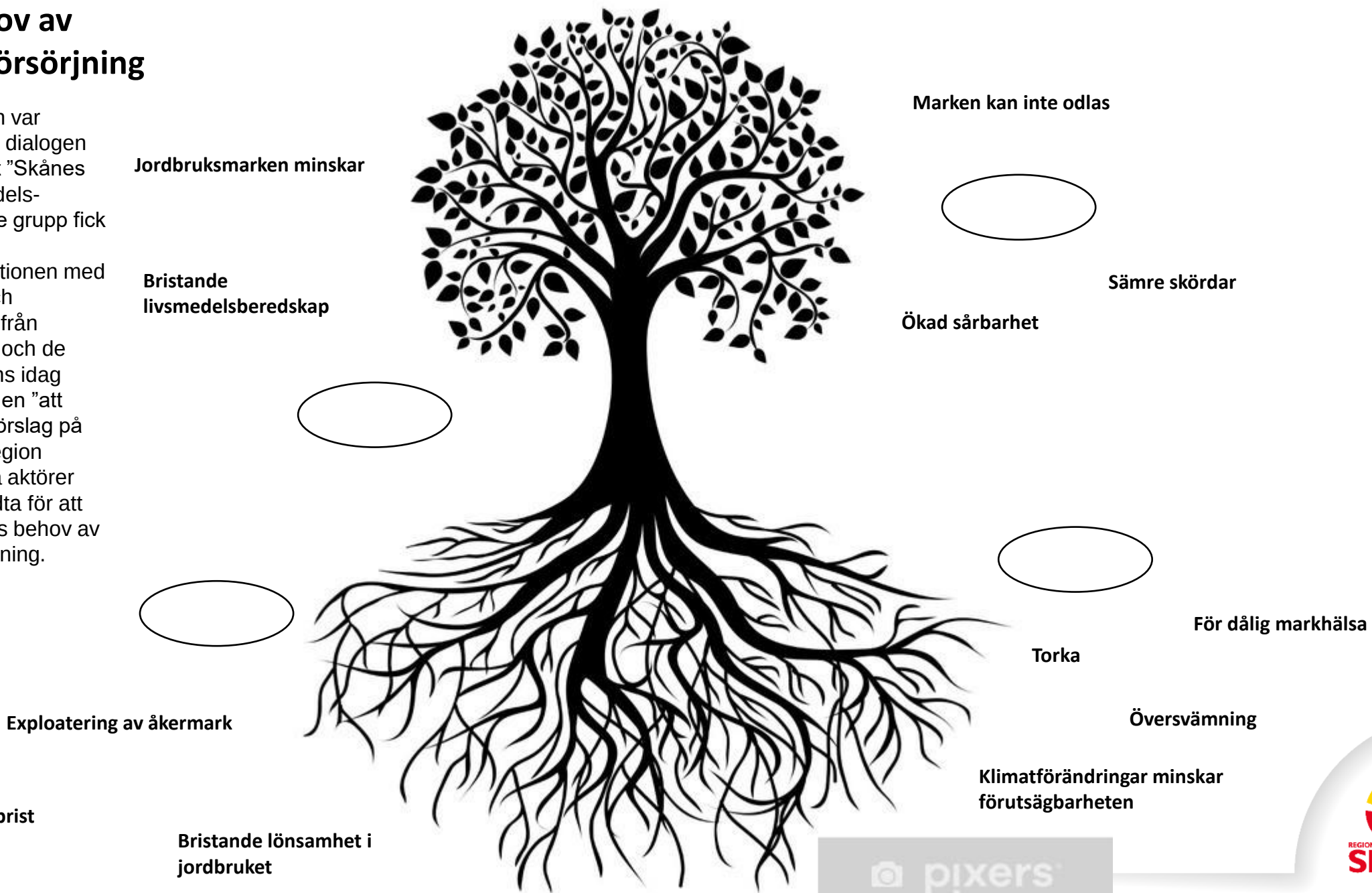
Anteckningar från diskussionen eftermiddag

- Viktigt att skapa tillgänglighet till Skåne och till Europa
- Mycket fokus på det inomregionala – arbetspendling och att få ihop vardagslivet där man bor. Göra hållbara trafiklösningar mer attraktiva. Stärka infrastrukturen för de stora flödena, men också vassare lösningar i de lokala kontexterna. Helt olika behov i staden och på landsbygden. Få ihop allt i ett system.
- Roten är att skapa det hållbara transportsystemet. En resa vi har framför oss
- Skapa trygghet, se på kollektivtrafiken på ett annat sätt. Ny arbetsmarknad för kvinnor t.ex.

Skånes behov av livsmedelsförsörjning

Denna illustration var utgångspunkt för dialogen inom undertemat "Skånes behov av livsmedelsförsörjning". Varje grupp fick i uppgift att:

1. fylla på illustrationen med fler rotorsaker och konsekvenser utifrån dagens situation och de problem som finns idag
2. sammanställa en "att göra-lista" med förslag på vilka åtgärder Region Skåne och andra aktörer skulle behöva vidta för att tillgodose Skånes behov av livsmedelsförsörjning.

Skånes behov av livsmedelsförsörjning

Anteckningar från canvas

Förmiddag

- Samlat grepp – inte enskilda kommuner
- Regional samverkan/länsstyrelse (nationell nivå)
- Ökad lagerhållning
- Stärk biologisk mångfald

Eftermiddag

Rotorsaker:

- Importberoende
- Brist på pollinatörer
- Intresset av att vara jordbrukare/generationsskifte
- EU-system är riggat för storskalighet

Konsekvenser:

- Konflikt
- Hunger, fattigdom och sämre folkhälsa

Skånes behov av livsmedelsförsörjning

Att göra-lista

Förmiddag

- Samlat grepp länsstyrelse/region/kommunal nivå
- Ta vara på dagvatten från extremväder ex våtmarker.
Kommun/länsstyrelse/privatpersoner
- Satsning på forskning kring nya grödor, nya sätt att odla
- Utöka området/tanken om var odling kan ske, ex. odling i vatten/havet.

Eftermiddag

- Klimatanpassat lantbruk
 - fånga vatten
 - Bevattna
 - Våtmarker
 - Inte bara skydda bebyggelse även åkermark
- Fasa ut fossil i jordbruk
- Biologisk mångfald
- Kompetenshöjning
- Odling på nya ställen
- Målkonflikter jordbruksmark – bostäder – solcellspark
- Ät mer grönt

Skånes behov av livsmedelsförsörjning

Anteckningar från diskussionen förmiddag

- Exploatering av jordbruksmark och avvägningen mot behov av energiproduktion behöver hanteras på nationell/regional nivå. Tjänstepersonerna behöver argument mot politiken lokalt. Samtidigt finns en rädsla hos kommunerna att förlora planmonopolet. Men samverkan behövs mellan kommuner i prioritering och hushållning av resurser. Alla kommer kanske inte att kunna bygga fler bostäder.
- Hur ta tillbaka mer småskaligt jordbruk?
- Kompetensbrist.
- Prislapp/märkning CO2. Diskussion i EU om klimattullar
- Viktigt att behålla jordbruksmark för att hantera skyfall. Behov av vattenmagasin och att återskapa våtmarker.
- Biologisk mångfald i jordbrukslandskapet
- Civil beredskap. Samverkan mellan kommuner och försvar. Något att hantera i RUS?
- Forskning, nya grödor och odlingssätt
- Havsbaserade livsmedel.
- Inte transportera livsmedel så långt! Odlar andra grödor som passar att odla lokalt, inte växthus

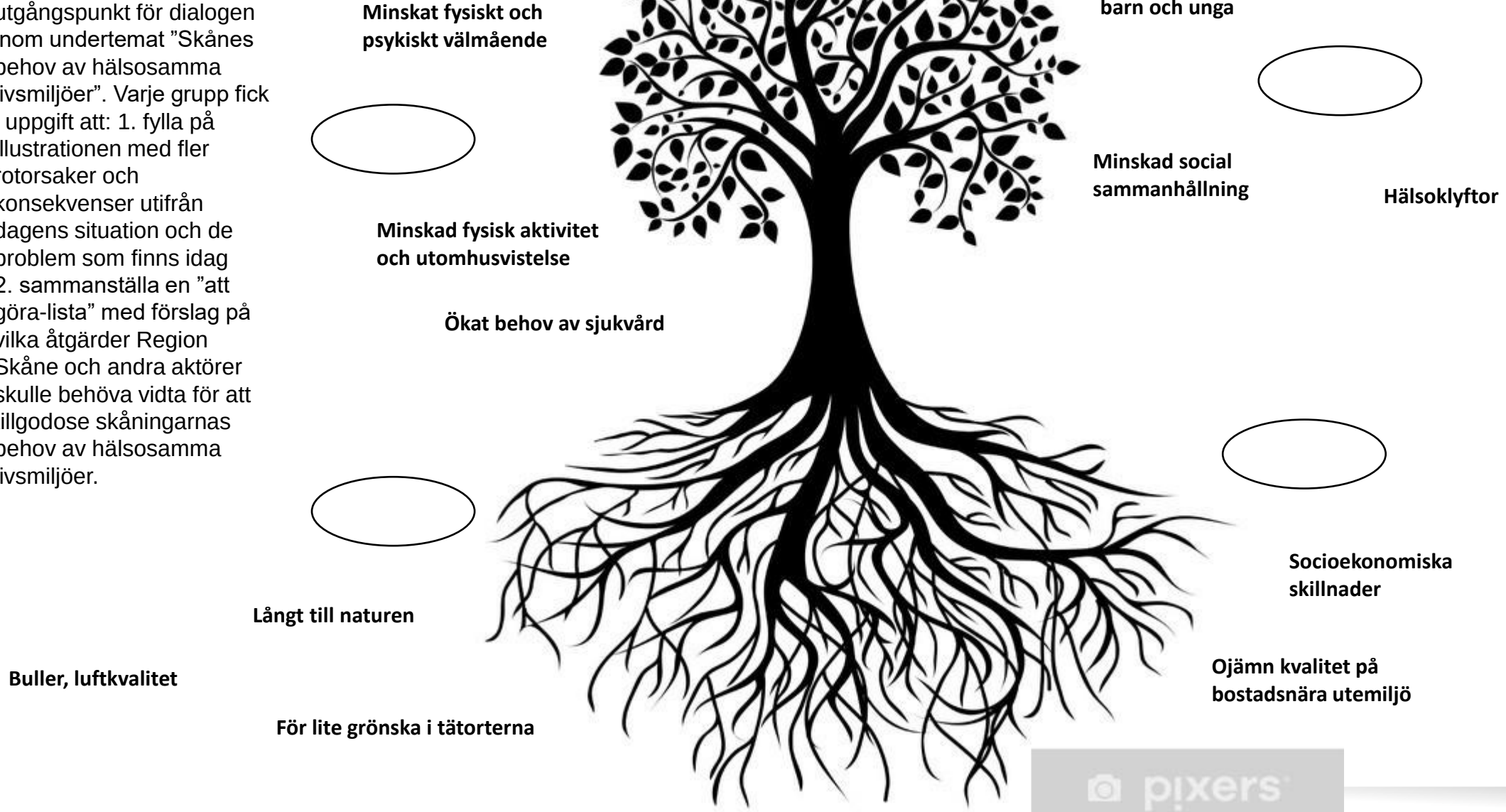
Skånes behov av livsmedelsförsörjning

Anteckningar från diskussionen eftermiddag

- Lyfta och förstå biologisk mångfald och vad det får för konsekvenser
- Kompetenshöjning, få barn och unga att vilja bedriva jordbruk
- Kan man odla på nya ställen? Tak? Tält?
- Målkonflikter, jordbruksmark – bostäder – fängelse – energi – logistik. Vad ska vi ha var? Kommunen har lite inflytande över solcellsparker, annan lagstiftning som gäller
- Analfabetism inom matproduktionen idag. Om vi inte får hit konstgödsel och diesel, vad innebär det? Vad händer om det blir en kärnkraftsolycka i Ukraina?
- I framtiden har vi kanske robotar och AI som hanterar jordbruken
- Stor ekonomisk utmaning om man vill starta lantbruk och inte har en gård att ärva.
- Paradox – man kan behöva stycka av mark och exploatera för att kunna ha råd att driva lantbruket vidare.
- 70 % av maten vi tillverkar går till djur. Stor potential för livsmedelsförsörjning om vi väljer gröna proteiner.

Skåningarnas behov av hälsosamma livsmiljöer

Denna illustration var utgångspunkt för dialogen inom undertemat "Skånes behov av hälsosamma livsmiljöer". Varje grupp fick i uppgift att: 1. fylla på illustrationen med fler rotorsaker och konsekvenser utifrån dagens situation och de problem som finns idag 2. sammanställa en "att göra-lista" med förslag på vilka åtgärder Region Skåne och andra aktörer skulle behöva vidta för att tillgodose skåningarnas behov av hälsosamma livsmiljöer.

Skåningarnas behov av hälsosamma livsmiljöer

Orsaker och konsekvenser

Förmiddag

- Ovana att vistas i naturen
- Många kan inte själva välja sin boendemiljö
- Trångboddhet
- Finansiering av civilsamhälle – långsiktigt
- Ojämn kvalitet på bostadsnära utemiljö
 - Ny prioritering vid nybyggnad
 - Befintligt bostadsbestånd
- För lite grönska i tätorterna och för lite vatten

Eftermiddag

- Otrygghet
- Ensamhet
- Ojämn kvalitet på innemiljöer
- Bristande medborgardialog
- Transportinfrastruktur
- Brist på barnperspektiv
- Svaga communities

Skåningarnas behov av hälsosamma livsmiljöer

Att göra-lista förmiddag

- Glo och sno – Lyfta och visa goda exempel för varandra. Omvärldsbevakning från regionen
- Måste våga implementera projekt (finansiering)
- Tätare samarbete mellan skola och föreningsliv
- Möjliggöra för att ta sig kollektivt
- Delaktighet i att själva påverka sin livsmiljö
- Förebyggande arbete, arbeta mer med barnens livsmiljö, då blir det bra för alla
- Regionalt påverkansarbete för åldersblandat boende
- Kommunen behöver hjälp av regionen

Skåningarnas behov av hälsosamma livsmiljöer

Att göra-lista eftermiddag

- Mäta alternativa kostnader av ohälsa inte bara produktivitet, BRP osv
- Höja lägstanivån först – Basala behov
- Använda befintliga bostadsmiljöer. Vi kan/har inte råd att släppa ut mer koldioxid som nya byggen leder till.
- Långsiktigt regionperspektiv på attraktiva miljöer
- Den regionala utvecklingsstrategin behöver ta ansvar för hur saker ska hänga ihop på lång sikt.
- Idéburen sektor och offentlig sektor borde samverka och lösa problem tillsammans. Helhetsgrepp. Inkludera lokalsamhället.
- Planera efter forskning om framtiden
- Regionen bör ha ett större ansvar. Kommunerna behöver öppna upp för att vara en del av en region.

Skåningarnas behov av hälsosamma livsmiljöer

Anteckningar från diskussionen

- Viktigt att skilja mellan livsmiljön i vardagen (bostaden och näromgivningen) och vilka livsmiljöer man kan ta sig till. Skåne har en god tillgång till vacker natur, men den är inte tillgänglig för alla. Alla har inte råd att resa.
- Olika delar av Skåne har olika utmaningar. T.ex. Perstorp lider ingen brist på vacker natur, men här finns andra utmaningar.
- Många kan inte välja sin boendemiljö. Det behövs bostäder med kvaliteter som gör att människor faktiskt vill bo där, inte bara att man bor där för att man inte har någon annanstans att bo.
- Socioekonomiska skillnader är den viktigaste rotorsaken, de behöver motverkas och kompenseras för.
- Viktigt att satsa på barn och unga.
- Utemiljöer nära bostäder är viktigt att satsa på i både nya och befintliga områden.
- Blanda bostäder för unga och äldre. Lagstiftningen sätter hinder idag.
- Utformning av gårdar för skola och förskola, kan användas även på kvällar och helger.
- Utgå ifrån barnens behov, då blir det bra för alla!

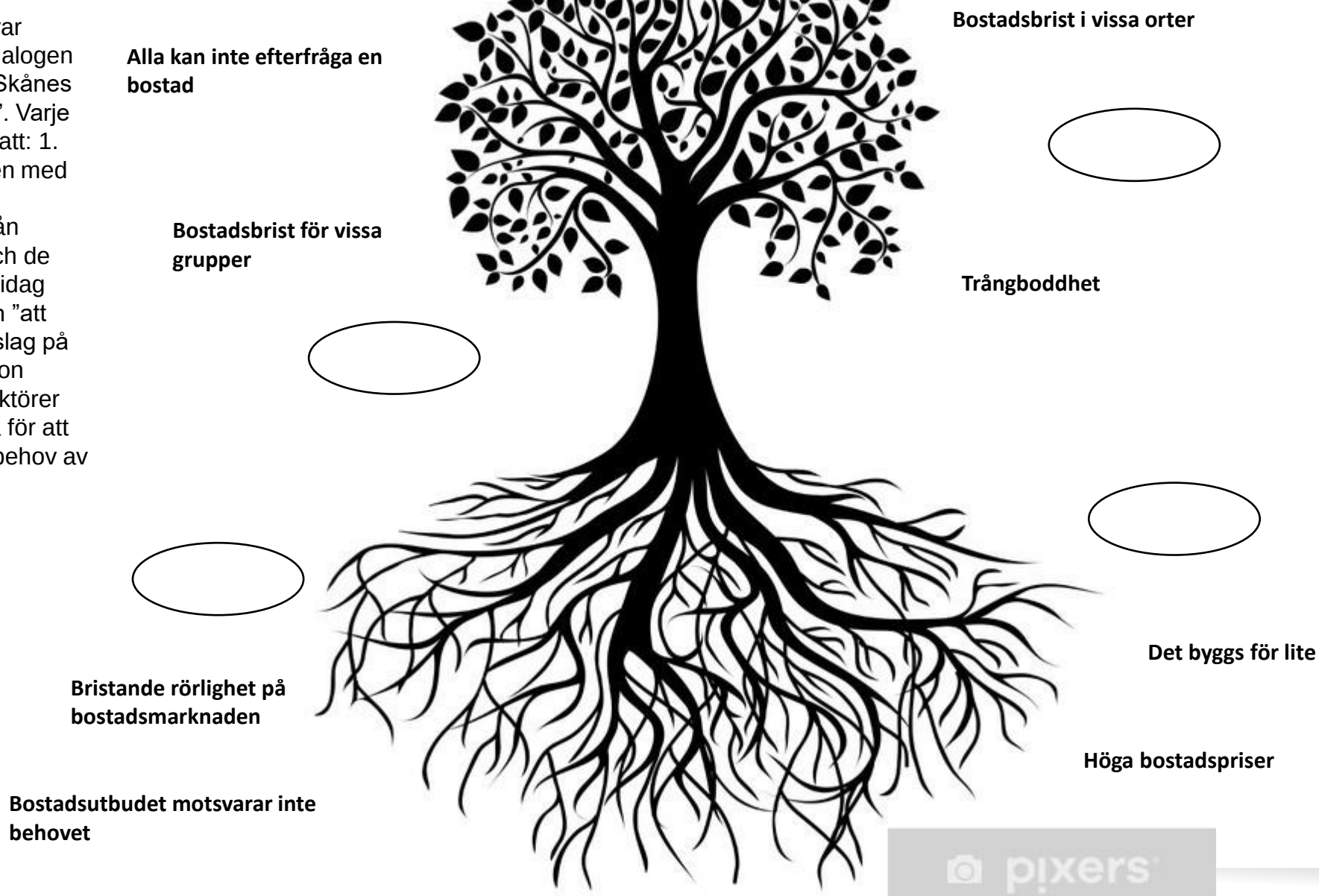
Skåningarnas behov av hälsosamma livsmiljöer

Anteckningar från diskussionen

- Statistiken – vi måste börja mäta alternativa kostnader för att ha livsmiljöer som inte bidrar till vår hälsa. Inte bara mäta BNP. Vi gör det vi mäter.
- Höja lägstanivån först. Ta bort det som är minst hälsosamt/attraktivt först.
- Använda befintliga bostadsområden. Har inte råd att släppa ut mer CO2 så kan inte bara bygga nytt
- Långsiktigt regionalt perspektiv. Öppna upp gränserna mellan kommunerna för att det ska fungera på sikt med attraktiva livsmiljöer som är jämlikt tillgängliga för alla. En demokratifråga!
- Regionala utvecklingsstrategin behöver ta långsiktigt ansvar
- Lösa problem tillsammans, inkludera lokalsamhället, även barnen
- Ta in forskning (finns sedan 70-talet!), vi vet hur naturen påverkar oss. Plantera träd!

Skånes behov av bostäder

Denna illustration var utgångspunkt för dialogen inom undertemat "Skånes behov av bostäder". Varje grupp fick i uppgift att: 1. fylla på illustrationen med fler rotorsaker och konsekvenser utifrån dagens situation och de problem som finns idag 2. sammanställa en "att göra-lista" med förslag på vilka åtgärder Region Skåne och andra aktörer skulle behöva vidta för att tillgodose Skånes behov av bostäder.

Skåningarnas behov av bostäder

Orsaker och konsekvenser

- Prio att lösa trångboddhet
- Drömmen: "Den goa lilla byn". Närhet! Möjligt även i stadsmiljöer.
- Mindre monokultur i strukturen
- Kvartersboende
- Attityd/kultur. Rummens livsvkvalitet
- "Att vilja vara kvar på en plats"
- Tomma bostäder på landsbygden – vem tittar på dem?
- Permanentbostäder som används som fritidsbostad

Skåningarnas behov av bostäder

Anteckningar från diskussionen

- Utmaning att få till flyttkedjor. Ekonomiska incitament. ROT/RUT för äldre, gör det möjligt att bo kvar. De äldre vill bo kvar i sin villa
- Drömmer om kvarter med både högt och lågt, för att man ska kunna bo kvar i samma område när man flyttar från villan
- Medägarskap, andra nya finansieringslösningar. Från Kristianstad exempel Hyr-bo-köp, bra väg in på bostadsmarknaden. Skandia.
- Kollektivtrafiknära stråk, även där inte stationer finns ännu
- Långsiktighet i statliga stöd, t.ex. till hyresbostäder.
- Nytt take på egnahemsrörelsen. Många drömmer om att bo i hus.
- Livet mellan husen – kräver också täthet för att kunna uppnå.
- Trångboddhet prioriterat att lösa. Offentliga rummet, möjlighet för barn att läsa sina läxor
- Bygga hus med möjlighet att hyra ut under sommaren t.ex. (historiskt exempel från Bohuslän)

Skåningarnas behov av bostäder

Att-göra-lista

- Decentralisera – kunna bo kvar
- Billigare boende för nyproduktion
- Finansiärer/hyreslösningar
- Kollektivtrafikhärla stråk
- Långsiktighet i statliga stöd
- "Nya egna hem"-rörelse
- Behovsanpassade reservationer i allmännyttan (kommunerna – regional överblick)
- Testa nya former av byggemenskap
- AI för att generera flyttkedjor
- Återinföra investeringsstödet – offentliga och privata
- Konkret vägledning om bostadsförsörjning i exempelvis Regionplanen
- Reglering av markägande av utländska intressen
- Gott exempel: Röstångas arbete med fastigheter som står tomma
- Bostäder för alla! Regionalt bostadsförsörjningsperspektiv behövs. En kommuns agerande påverkar en annan.

Summering från workshopledare

- Det var stort engagemang i diskussionerna under båda passen. Det var dock tydligt att inspirationsföreläsningarna efter lunch gav input till eftermiddagens diskussioner på det viset att magnituden av de utmaningar som ligger framför oss blev tydlig för deltagarna.
- Spänningen mellan den flerkärniga strukturen som eftersträvas och den fåkärniga strukturen som utvecklingen går mot kom upp i flera olika diskussioner. Hur mycket ska man försöka motverka den och hur mycket är det en utveckling som vi bara har att hantera, kopplat till t.ex. prioritering av kollektivtrafik, var bostäder byggs osv?
- Hushållningen med jordbruksmark kom också upp i flera diskussioner, kopplat både till livsmedelsproduktion, energiproduktion och bostadsförsörjning. Här uppfattades det som problematiskt att det är olika lagstiftning för bostäder och solcellsparker.
- Avvägningen mellan det kommunala självbestämmandet och behovet av att göra gemensamma prioriteringar kom också upp i flera sammanhang. Det kan både uppfattas som hotfullt och som ett viktigt stöd om mer av ansvaret för hur jordbruksmarken ska hanteras skulle läggas över på regionen eller staten. Men det fanns generellt en stor förståelse att denna typ av avvägningar behöver göras gemensamt och att det inte blir bra om alla kommuner kör sitt eget race.
- Olika delar av Skåne har väldigt olika utmaningar, detta kom upp bland annat kopplat till hälsosamma livsmiljöer. Där kommunerna i glesare delar av Skåne har stor tillgång till naturen och många tomma bostäder är trångboddhet ett större problem i städerna. Samtidigt är det en utmaning i orter med lägre tryck på bostadsmarknaden att människor inte aktivt valt att bo där, och boendestandarden kan vara låg även där. Omsorg om livsmiljöerna (både i och runt bostaden) behövs därför i hela Skåne.

Dialogpass 2. Hur får vi pengarna att räcka till?

Workshopleadare: Philip Eriksson och Britt Carlsson Green, Region Skåne

Sammanställning: Kristoffer Levin, Trivector Traffic

Lista deltagare förmiddag sida 1

- Anna Jähnke, regionråd, Region Skåne
- Tommy Persson, miljöstrateg, Länsstyrelsen
- Marie Wäppling, kommunchef, Bromölla kommun
- Magnus Augustsson, Ordf. Samhällsbyggnad, Osby Kommun
- Rozalia Kleizt, Näringslivsutvecklare, Region Skåne
- Rebecka Danielsson, Planeringsarkitekt, Kristianstads Kommun
- Åsa Hammarstedt, Infrastrukturstrateg, Kristianstads Kommun
- Ludvig Einarsson, Enhetschef, EU Kontor Skåne Nordost
- Elin Brudin, Samhällsplanerare, Sjöbo Kommun
- Kettil Svensson, Planarkitekt, Osby Kommun
- Caroline Gustavsson, Projektkoordinator/ Hållbarhetsutvecklare, Näringslivet STAM Development
- Sofie Kling Mathiasson, Planarkitekt, Osby Kommun
- Kristina Lamu, Fastighetsutvecklare Regionfastigheter, Region Skåne
- Therese Andersson, Strategisk Planchef, Kävlinge kommun
- Olle Schmidt, RUN

Lista deltagare förmiddag sida 2

- Margareta Olsson, Region Skånes Kulturförvaltning, Region Skåne
- Emma Bruce, Koordinator, SÖSK
- Erik Magnusson, Planarkitekt, Bromölla Kommun
- Jack Bårström, Samhällsplanerare, Trafikverket
- Magnus Persson, Strategisk Planchef, Malmö stad
- Nicolas Cronberg, Infrastrukturstrateg, Region Skåne
- Sarah von Liewca, Trelleborg
- Magnus Månsson, Utvecklingsstrateg, Eslövs Kommun
- Anders Gärdsmark, Byggföretagen
- Carina Friis, Arbetsförmedlingen
- Jenny Önnevik, KSO, Bromölla Kommun
- xxx Nordén
- Johansson, Osby Kommun
- Tommy, Lunds kommun
- Lars Andreasson, Osby Kommun
- Marieth Johansson, Projektledare

Lista deltagare, eftermiddag

- Marilyn Pettersson, fritidspolitiker för moderaterna
- Daniel Berg, Arbetsmarknadskonsult Malmö stad
- Anders Fredriksson, Bransch- och föreningsansvarig Byggföretagarna
- Anna Bertram, Östra Göinge kommun
- Lotte Melin, KSO Osby kommun
- Angelica Nilsson, Helsingborgs stad
- Niklas Ögren, samhällsbyggnadschef Bjuvs kommun

Upplägg

- "Storytelling"
 - Workshopledarna pratade om klimatmålen, nationella mål och målen om ett sammanbundet Skåne. Hur mycket pengar finns tillgängligt för att åstadkomma saker i regional och nationell plan?
- Workshop med visionskarta. Workshopövning i bikipor med följande frågeställningar:
 - Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?
 - Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?
 - Hur kan vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan i Skåne för att möta utmaningarna inom temat?
 - Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?
- Redovisning av visionskartor i helgrupp

Era kloka tankar för samhandling ger oss en bättre RUS

Resultat från workshop

- Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?
 - Det upplevs finnas en konsensus kring vilka infrastruktursatsningar som är högst prioriterade i Skåne. Framförallt handlar om det om en kapacitetsförstärkning i järnvägsnätet. Två nya spår Hässleholm-Lund är viktigast, men också Skånebanan, Ystadbanan, Lunds C m fl. togs upp specifikt.
 - Ökat förtroende för kollektivtrafiken är en nyckel. På kort sikt är fokus att öka tillförlitligheten, på lång sikt att göra Skåne sammanhållet.
 - Behovet av att fortsätta utreda och enas kring en ny förbindelse över Öresund.
 - Det behövs beredskap för ökad trafik efter att Fehmarn Belt öppnas. Hur ta hand om den ökade vägtrafiken? Överflyttning av gods till järnväg fortsatt en utmaning.
 - Det efterfrågades också att titta på alternativ finansiering vid sidan av nat/reg plan och kommunal medfinansiering.

Resultat från workshop

- Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?
 - Flera deltagare uttryckte att det är ett stort fokus på västra Skåne, där Malmö-Lund får ett stort utrymme på grund av starkt tillväxt och stor befolkning.
 - Större fokus på kopplingarna till grannlänen och gränsöverskridande pendling efterfrågades.
 - Cykel och buss är viktigt i relationer där det saknas tåg.
 - Försenade satsningar är negativt för hela Skåne.

Resultat från workshop

- Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?
- Hur kan vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan i Skåne för att möta utmaningarna inom temat?
 - Någon grupp efterlyste samverkansforum för att kunna visa på enighet. De fyra hörnen är bra, men det behövs också något nytt. Ett exempel är Mälardalsrådet. Kan regionen växla upp detta samarbete?
 - Även inom näringslivet är det viktigt att vara överens om prioriteringarna.
 - Många belyste att Skåne behöver tala med en röst utåt. Enighet behövs för att kunna få nationella investeringar - tänk Skånebilden.

Resultat från workshop

- Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?
 - Generellt sett efterfrågades ett tydligare regionalt ledarskap. Region Skåne har en tydlig samordnande roll och det efterlyses mer handling, inte bara visionsdokument. Det efterfrågas också att Region Skåne samlar Skåne för en tydligare konsensus. Det är viktigt att vi är eniga och säger samma sak i de stora frågorna.
 - Någon deltagare efterfrågade ökad tydlighet i regionplanen som styrdokument och styrande för ÖP-arbetet.
 - Region Skåne har en viktig samordnande funktion. Behöver hitta ett enande kring ny förbindelse över Öresund.
 - Det behöver finnas bra underlag för att förstå de stora frågorna. Region Skåne och Trafikverket behöver tillhandahålla bra beslutsunderlag för infrastruktursatsningar.

Resultat från workshop

- Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?
 - Flera deltagare uttrycker att det är en snedfördelning i det regionala fokuset. Hela Skåne är ett viktigt tema. Region Skåne behöver lyfta fram olika delars förutsättningar och unikheter och visa hur varje regiondel ska utvecklas.
 - Region Skåne har en viktig samordnande funktion. Behöver hitta ett enande kring ny förbindelse över Öresund, men också kring andra prioriteringar i infrastrukturen.

Summering från workshopledare

- Ett tydligt regionalt ledarskap efterfrågas från Region Skånes sida. Detta är viktigt för att kunna enas om viktiga satsningar, för en ökad tydlighet i kopplingen mellan regional och kommunal planering, samt för att tydliggöra hela Skånes förutsättningar.
- Det upplevs råda konsensus kring prioriterade infrastruktursatsningar, men samverkan behövs för att tala med en röst utåt och stimulera nationella investeringar. Arbeta aktivt för att skynda på investeringar som är viktiga för hela Skånes utveckling och undersök alternativ finansiering. Verka för en ny förbindelse över Öresund.
- Region Skåne behöver se hela Skånes förutsättningar. Detta gäller såväl kapacitetsfrågor i väg- och järnvägsnät som en följd av den starka tillväxten i väst, som att skapa utvecklingskraft och utifrån delregionala förutsättningar.
- Se Skånes roll som gränsregion. Detta gäller såväl kopplingen mot Danmark och Tyskland som kopplingarna mot grannlänerna och gränsöverskridande pendling.

Innovation och konkurrenskraft

Dialogpass 3. Hur stärker vi näringslivets omställnings- och innovationsförmåga?

Workshopleadare: Marie-Louise Lövgren och Ida Åstrand, Region Skåne

Sammanställning: Emeli Adell, Trivector Traffic

INLEDANDE BILDER

DIALOGPASS: Hur stärker vi näringslivets omställnings- och innovationsförmåga?

Vi arbetar långsiktigt med att skapa förutsättningar för kunskap och idéer att flöda fritt och där det finns stöd för forskning, finansiering och kommersialisering för att innovationer ska blomstra och gynna samhället som helhet.

VARMT VÄLKOMNA!

Intro och inramning – Marie Louise Lövgren och Ida Åstrand, enheten för innovation och entreprenörskap

Dialog i rummet med samtalsledare:

- **LENA HOLMBERG**, LU Samverkan
- **JOAKIM ENQUIST**, IUC Syd
- **CARL JOHNSON**, Region Skåne
- **MICAEL GYÖREI**, Region Skåne
- **ANDERS NILSSON**, Ideon Science Park

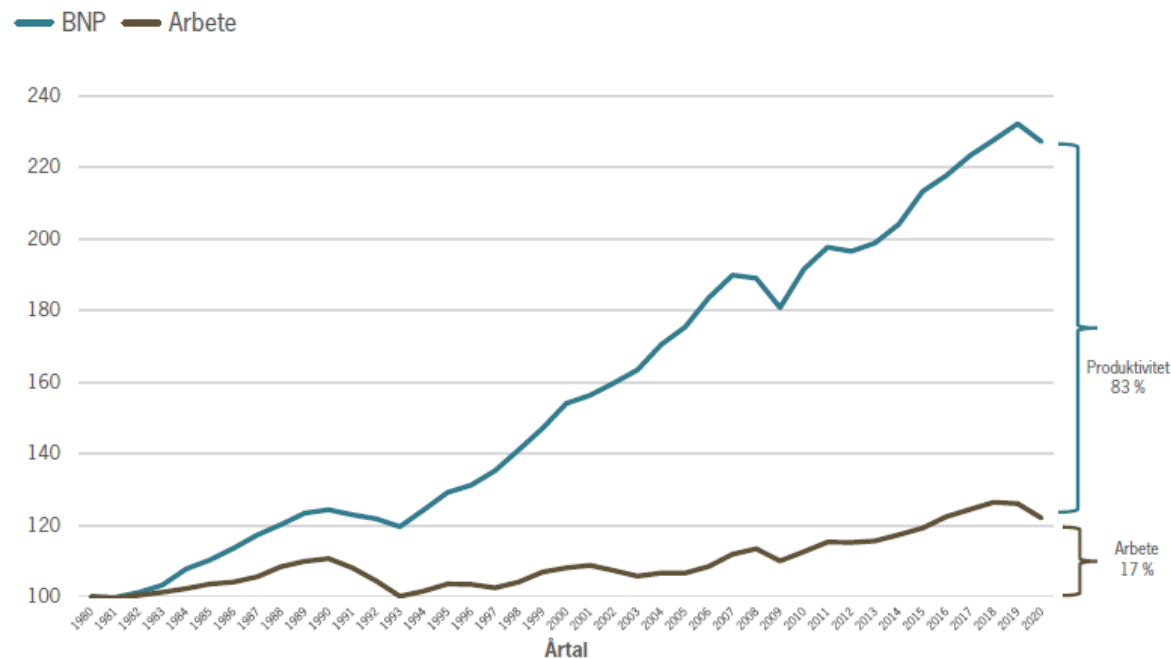
Stöd i dokumentation

- **EMELI ADELL**, Trivector

Ökad produktivitet utan att ge avkall på klimatomställningen

Utveckling av BNP i fasta priser och arbetade timmar, index 1980=100

Figur 19: Figuren visar utvecklingen av BNP i Sverige mellan 1980 och 2020. Totalt ökade BNP med 127 procent under perioden. 83 procent av ökningen kan förklaras med stigande produktivitet och endast 17 procent med att vi arbetar fler timmar än 1980. | Källa: SCB.

Klimatomställning i det skånska näringslivet

Ur ett näringslivsperspektiv är det framför allt en omställning av industrin, delar av transportsektorn (varutransporter) och jordbruket (territoriella utsläppen) som är utmaningen i Skåne.

Forskning och innovation av avgörande betydelse för samhällets utveckling, tillväxt och välbefinnande på lång sikt

Utmaningar

- Sverige får allt svårare att priskonkurrera med lågkostnadsländer, vilket innebär att det finns skäl att **konkurrera med mera kunskapsintensiva varor och tjänster**.
- Skåne har en **relativt låg export per sysselsatt**. 2021 uppgick Skånes export per sysselsatt till cirka 345 tkr, vilket innebär att länet placerade sig på en tolfte plats i Sverige.
- Ur ett näringslivsperspektiv är det framför allt en omställning av industrin, delar av transportsektorn (varutransporter) och jordbruket (territoriella utsläppen) som är utmaningen i Skåne.
- Nyföretagande har minskat mellan 2011-2019. 2020 vände nyföretagande uppåt, viktigt att hålla i trenden.

Ett konkurrenskraftigt näringsliv?

- ökad produktivitet
- ökad internationell konkurrenskraft
- ett hållbart näringsliv med växande och lönsamma företag
- ett näringsliv med hög innovationsförmåga och ökad kunskapsintensitet

Tech

- 23 000 anställda
- Stora bolag & startups (produktivitet)
- God forskning inom datavetenskap
- Nätverkslösningar, 5G, sensorer, IoT, stordata, AI, datorspel, konsulttjänster

Livsmedel

- 19 000 anställda i 2 000 företag
- Lägre kunskapsinnehåll
- Flera stora bolag
- Stark forskning
- Hela kedjan

Life science & hälsa

- 5 500 anställda (FoI-tungt)
- Många små bolag
- Excellent forskning
- Greater Copenhagen

Smarta hållbara städer

- Flera branscher: Tech, energi, vatten, avfall, bygg, fastighet, mobilitet...
- 42 000 anställda i byggindustri
- Behov av systemlösningar
- Prioriterat på lärosäten och kommuner

Avancerade material & tillverkning

- 17 700 anställda
- Mycket export
- Specialiseringar: förpackning, kyla-/ventilationsteknik, kemi, plast, gummi
- Utmaningar med robotisering, automatisering, digitalisering

ESS, MAX IV & innovationssystemet Science Village

- Två världsunika forskningsanläggningar. Attraktivitet.
- Visionsdrivet
- Stark forskning, t ex nanoteknologi
- Regionala kopplingar: life science, livsmedel, material

Regional utveckling arbetar långsiktigt inom våra utpekade specialiseringsområden för att stärka förutsättningarna för företagens omställnings- och innovationsförmåga:

Ökat inflöde av utländskt kapital och etableringar, ökad internationell synlighet och positionering av området

Ökad tillgång till kompetens för företag inom utpekade specialiseringsområden

Stärkt samarbete mellan näringsliv, forskningsaktörer samt andra relevanta aktörer

Ökat företagsanvändande av infrastruktur för test, demo och pilotproduktion

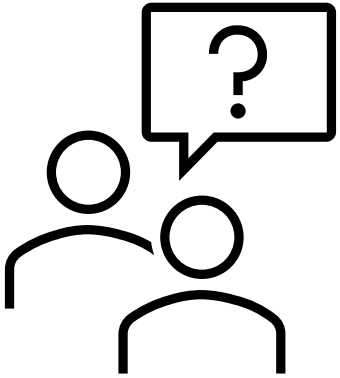
Stärkt förmåga inom affärsutveckling och kommersialisering hos relevanta stödaktörer i syfte att stötta företag

Vad gör vi nu då?

WORLD CAFÉ

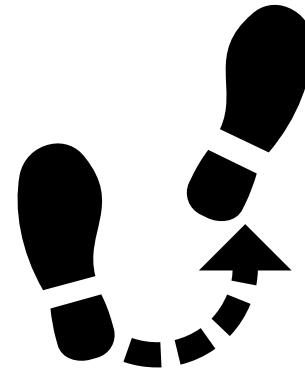
5 FRÅGOR

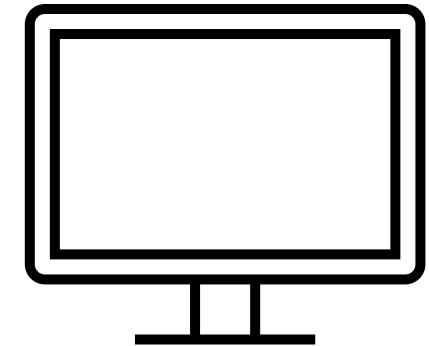
2 PLING

NI VÄLJER
SJÄLVA VART NI
MINGLAR OCH
SAMTALAR

FÖLJ
INSIKTER
PÅ
SKÄRMEN

WORLD CAFÉ – Dialoger i rummet

- Vid utformning av planer eller strategier är "hur"-frågor avgörande för att klargöra stegen som behövs för att uppnå målen.
- Diskutera med våra samtalsledare utifrån en specifik frågeställning.
Välj själv fritt frågeställning utifrån dina kunskaper och erfarenheter.

Reflektera gärna över:

- Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom frågeställningen?
- Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom frågan?
- Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom frågan?
- Hur kan vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan i Skåne för att möta utmaningarna inom frågan?
- Övriga medskick och reflektioner.

Frågeställningar

Hur kan företag samarbeta effektivt med lärosäten och forskningsinstitut för att dra nytta av den senaste forskningen och teknikutvecklingen?

Hur kan vi öka medvetenheten om tillgängliga testbäddar, och skapa incitament och stöd för företag att genomföra testning och validering av sina innovationer?

Hur kan företag attrahera och behålla talanger med kompetens inom ny teknik och affärsmodeller? Hur kan befintlig personal uppmuntras och stödjas att utveckla nya färdigheter?

Hur kan vi samverka bättre för ökat inflöde av utländskt kapital och etableringar och internationell synlighet för Skåne?

Hur stärker vi skånska företags förmåga att kommersialisera - att ta en innovation från koncept till marknaden för att generera intäkter och vinst?

LENA HOLMBERG,

LU Samverkan

Hur kan företag samarbeta effektivt med lärosäten och forskningsinstitut för att dra nytta av den senaste forskningen och teknikutvecklingen?

JOAKIM ENQUIST, *IUC Syd*

Hur kan företag attrahera och behålla talanger med kompetens inom ny teknik och affärsmodeller? Hur kan befintlig personal uppmuntras och stödjas att utveckla nya färdigheter?

Samtalsledare

CARL JOHNSSON,

Region Skåne

Hur kan vi öka medvetenheten om tillgängliga testbäddar, och skapa incitament och stöd för företag att genomföra testning och validering av sina innovationer?

ANDERS NILSSON,

Ideon Science Park

Hur stärker vi skånska företags förmåga att kommersialisera - att ta en innovation från koncept till marknaden för att generera intäkter och vinst?

MICAEL GYÖREI,

Region Skåne

Hur kan vi samverka bättre för ökat inflöde av utländskt kapital och etableringar och internationell synlighet för Skåne?

Vad händer efter Skånes utvecklingsdag?

- Dagens dialoger bidrar som en viktig komponent in i det fortsatta arbetet med att färdigställa RUS.
- Den parlamentariska gruppen träffas för ett sista möte den 29 maj.
- Resultatet från gruppens arbete lämnas till den regionala utvecklingsnämnden efter sommaren.
- RUS fastställs av regionfullmäktige.
- rusoversyn@skane.se för att lämna synpunkter som jag inte lyckats framföra under utvecklingsdagen
- [Översyn regional utvecklingsstrategi - Utveckling Skåne \(skane.se\)](https://www.skane.se/region/utveckling/oversyn-regional-utvecklingsstrategi) för att följa översynen

Lista deltagare förmiddag sida 1

- Rickard Grönkvist, Illustratör, Illustratörscentrum
- Carl Jonson, Näringslivsutveckling, Region Skåne
- Anna Lyrevik, Förvaltningschef, Region Skåne, kulturförvaltning
- Mirja Ullvig, Hållbarhetschef, Trelleborgs kommun
- Helena Tängdén, Innovationsledare, Svalövs kommun
- Lars Uhlin, Kommunikatörsstrateg, Lunds universitet
- Sophie Holgersson, Verksamhetsledare, Hedlandets residens
- Pontus Rystedt, Innovationsledare, Open X Lab
- Lars Montelius, Prof. em, Lunds universitet
- Heléne Östberg, Varumärkes- och innovationschef, Visit Skåne
- Jörgen Dehlin, projektutvecklare, Länsstyrelsen Skåne
- Lennart Hultqvist, Verksamhetsutvecklare, Region Skåne
- Hannes van Lunteren, Head of Krinova food, Krinova Inc&Science Park
- Björn Abelson, ordf. Byggnadsnämnden, Lunds kommun
- Ralf Ivarsson, VD, Film i Skåne
- Camilla Bark, Enhetschef, Region Skåne
- Lena Holmberg, Lunds universitet, Samverkan
- Anders Nilsson, VD, Ideon Science park
- Patrik Malmros, v.ordf., LIF Södra
- Lennart Asplund, Styrelseledamot, Asplund Management
- Micael Györei, Enhetschef, Region Skåne
- Niclas Nilsson, Regionråd, Region Skåne, RUN
- Andreas Andersson Kurdve, Projekthandläggare, Länsstyrelsen
- Annika Nilsson, Näringslivschef, Perstorps kommun
- Marie Nilsson, Politiker, Lomma kommun
- Marie Krüeger, VD, Almi Företagspartner Skåne
- Jeanette Karlsson, Market Access, Roche AB
- Maria Kullberg, Projektrådgivare, Tillväxtverket
- Anita Sindberg, VD, Sustainable Business Hub

Lista deltagare förmiddag sida 2

- John R Pichens, Marknadsstrateg, Trelleborgs kommun, Näringslivsenheten
- Joakim Enqvist, VD, IUC Syd
- Wei Zheng, VD, Nordic Grand Harmony Investment
- Therese Råberg, Innovationsledare, Innovation Skåne
- Johanna Christensen, Enhetschef, Länsstyreslen
- Ingrid Landgren, VD, Livsmedelsakademin
- Carolina Garces, Projektledare, Mobile Heights
- Lovisa Demirci, Innovation Skåne

Lista deltagare eftermiddag

- Lars Edström, Ekonom, Innovation Skåne
- Carl Jonson, Näringslivsutvecklare, Region Skåne
- Torbjörn Ekelund, Politisk sekreterare, Region Skåne
- Rozalia Weisz, Näringslivsutvecklare, Region Skåne
- Joakim Enquist, VD, IUC Syd
- Caroline Höstgren, Expert Yrkeshögskolan, Handelskammaren
- Eva-Marie Hagström, Avd. chef, Kristianstads kommun
- Susanne Dahlberg, Tillväxt hållbar utveckling, Länsstyrelsen Skåne
- Sally Grahn, Projektrådgivare, Tillväxtverket
- Teresa Lindström, Projektrådgivare, Tillväxtverket
- Helena Kurki, Verksamhetsansvarig, Innovationscenter för landsbygden
- Anders Nilsson, VD, Ideon Science Park
- Natalija Pantic, Verksamhetsutvecklare, Rädda barnen, Malmö
- Zuleika Perez, Utvecklingsledare, Region Skåne
- Sara Cederlund, Bitr. regionchef, Medborgarskolan
- Liane Ask, Regionchef, Sveriges Åkeriföretag
- Karin Lintrup, Hållbarhetschef, AFRY
- Micael Györei, Enhetschef, Region Skåne
- Lena Holmberg, Lunds universitet, Samverkan

Hur kan företag samarbeta effektivt med lärosäten och forskningsinstitut för att dra nytta av den senaste forskningen och teknikutvecklingen?

- Man upplever att det är svårt att samarbeta med akademien, mer så med LU än med MU. Tolkar att det beror på "gamla strukturer", men jag uppfattar att det är en egen tolkning.
 - Det verkar som att både företag och akademi är relativt överens om att detta är ett problem
- Exempel på svårigheter:
 - Det finns fina anläggningar på tex LU som företag kan använda, men samarbetet strandar ibland i administration med frågor som "Vad ska företaget betala för att använda vår...?" Finns ingen gemensam struktur för hur dessa saker ska hanteras, vilket gör att det fastnar hos personer som inte kan/vill/vågar ta beslut om det.
 - Forskare och universitet premieras karriär och rankningsmässigt genom att publicera vetenskapligt – välfungerande koppling/samarbete med företag och samhälle premieras inte. Hur blir vinsterna i att samarbeta med samhälle och företag tydliga och påtagliga för forskare och universitet.
- Viktigt att samhällets (framtida) behov inkluderas i utbildning och forskning – många av dem som utbildas framöver kommer söka jobb som inte finns idag.
- Viktigt att hitta rätt nivå på samverkan – att forskning blir nyttigt generellt sett, och inte för knutet till enskilda företag.
- Många företag vet inte vad som kommer, så man vet inte vad man behöver – mycket är här och nu, speciellt i mindre företag. Forskning är lite för långt fram.

Hur kan företag samarbeta effektivt med lärosäten och forskningsinstitut för att dra nytta av den senaste forskningen och teknikutvecklingen?

- Skapas lätt en "stämning" av att det gamla är dåligt och "ska bort" – forskningen upplevs elitistiskt och att man inte bryr sig om det som kommer försvinna (underförstått de som jobbar med det som kommer försvinna). Leder till polarisering och distans.
- Viktigt att nyttja allas specialitet – ställ rätt fråga till rätt organisation. Ibland är det inte forskningen, utan något mer tillämpat.
- Kommunen kan vara en underutnyttjad resurs i kontakten mellan universitet och företag.
- Det sker för lite - företagen umgås för lite med akademien. Finns en rädsla att närma sig akademi/högskola.
- Använda studenter som förändringsagenter?

INNOVATION OCH KONKURRENSKRAFT

Hur kan företag samarbeta effektivt med lärosäten och forskningsinstitut för att dra nytta av den senaste forskningen och teknikutvecklingen?

Mer missionsdriven innovation Mer missions-driven innovation, för att gå ifrån företagets här- och-nu-perspektiv. Involvera företagen i utformning och adressering av utmaningar som blir missioner. Man tänker för mycket en institution – ett företag, men företagen behöver sätta sig tillsammans och hitta frågeställningar att utforska tillsammans med akademien. Eventuellt kan KRAFT-modellen (KK-stiftelsen) användas. Region Skåne har gjort 6 missioner men inte satsat något för att adressera dem.	Vad behöver samhället är en viktigare fråga än vad företagen behöver. Mer "katedraliskt" tänkande Berättelserna om framtiden är viktig, inte bara teknikutveckling. Mer av katedraliskt tänkande, dvs den som gjorde utformningen av katedralen fick aldrig gå in i rummen. Ideell sektor kan också ha en roll i samverkan mellan företag och forskningen.	Tänka annorlunda och fysiskt blanda verksamheter mer och inte separerar företag från akademi Inkubatorverksamheten är viktig för att stötta nyttiggörandet av forskning genom kommersialisering Viktigt att vi bättre på att nyttja MaxiV och ESS Hur ställa om traditionella branscher med låg utbildningsnivå? Står inför en stor utmaning i transportindustrin med små familjeföretag med låg utbildningsnivå, som står långt från akademien och forskningen. Hur får vi med alla på tåget inför den exponentiella utvecklingen? Ska vi med alla medel hålla alla branscher under armarna eller stötta framväxten av nya branscher/företag som ersätter de gamla? Jmf traditionella åkerier med Einride (självkörande lastbilar). Många livsmedelsföretag hittar inte rätt kompetens för att producera i dagsläget. Stort behov av att effektivisera produktion för att minimera svinn, men där saknas också kompetens.	Hur samverka med de branscher/teknologier som behöver avvecklas? Hur kan vi ta tillvara den stolthet och kunskap som finns i företag/orter som går mot nedläggning eller stor förändring som tex kolkraftverk i Tyskland och Preem i Lysekil? Hur undviker vi att vara elitistiska med våra olika språk? Hur kan vi skapa bryggor som gör översättningar?
Vi behöver tillsammans skapa en gemensam framtidsberättelse.	Studenter som förändringsagenter är underskattat Viktigt också att näringslivet är aktiva och söker efter studenter. Matchning är viktig mellan företag och studenter. Och synkning av tidsplaner. Viktigt att man har kapacitet att ta emot studenter samt att lägger förväntningarna rätt. Sprida mer och bättre information om möjligheter som faktiskt finns. Kristianstadakademien är ett exempel på hur man kan organisera så att studenterna kommer ut till företagen. Projektet "Den förste ingenjören" visade att teknikföretag med låg utbildningsnivå som anställde sin första högskoleutbildade gick mycket bättre än motsvarande företag.	Hur synliggör vi hur yrken utvecklas för studenter? Visa på hur yrken utvecklas, där större företag och forskningen kan hjälpa till att synliggöra det för studenter på olika nivåer för att attrahera arbetskraft.	LRF kör tematiska möten tillsammans med SLU Kommunen underutnyttjad kraft för koppla ihop akademi och näringsliv Exempel IMAGINE-projektet i Kristianstad där företag presenterar sin utmaning för studenter, där man använder Design Thinking som metodik. Kristianstads kommun sitter med i forskningsplattformar där man för en dialog med olika aktörer kopplat till utmaningar. Fler kommuner kan gå samman i behovsnätverk/beställarnätverk för att tillsammans med flera företag utforska utmaningar och lösningar för dessa. Detta kan vara ett uppdrag för Region Skåne att samordna och uppmuntra.
Minska byråkratin vid universiteten	Viktigt att minska beröringsskräcken från båda håll Innovation Skåne har en viktig roll som brygga, men behöver bli bättre på att visa värdet av insatserna	Kompetensförsörjning kan vara en väg in till forskning och utbildning Behöver vi en ny likadan person när någon slutar, eller någon med helt andra kompetenser, eller kanske ska man automatisera eller omorganisera eller.... Utveckla relation mellan akademi och yrkeshögskolan.	

Hur kan företag attrahera och behålla talanger med kompetens inom ny teknik och affärsmodeller? Hur kan befintlig personal uppmuntras och stödjas att utveckla nya färdigheter?

- Ganska litet intresse kring kompetensutveckling bland företag – hur kan företag inspirera till mer kompetensutveckling?
- Varför sker inte mer kompetensutveckling?
 - Tidsbrist och ökade krav på effektivitet
 - Många företag har låg omvärldsförmåga (speciellt inom tillverkningsindustri). Strukturen främjar inte att lyfta blicken. Men vill minska risk (kortsiktigt), har svårt att ta investeringar och det tar tid från det löpande arbetet.
- Viktigt att segmentera i olika typer och förutsättningar
- Risk att man tappar mot konkurrenter om man halkar efter
- Stort tryck från automatiseringen – vi kommer inte kunna jobba i silos. Vidareutbildning är viktigt om man vill vara rätt om kompetensen i företaget.
- Cross innovation – ta in externa experter som kommer in och jobbar i företaget, nya perspektiv. (designers och liknande)
- Behöver tänka på hela familjen om man ska locka utländsk kompetens – inte minst skolgång för barn.

Hur kan företag attrahera och behålla talanger med kompetens inom ny teknik och affärsmodeller? Hur kan befintlig personal uppmuntras och stödjas att utveckla nya färdigheter?

- Är det viktigare att attrahera än att behålla? Talanger vill ofta vidare, blir kanske viktigare att attrahera?
- Bilden av olika yrken är viktig – industrijobb går från att vara "knegare" till högteknologiskt – viktigt att image följer med
- Kultur och ledarskap är viktigt för talanger – story telling blir viktigt för att locka.
- I Sverige odlar vi inte talanger – högre prio att skolan får med sig alla.
- Kan man utnyttja det intresse och förmågor som många lägger i att spela spel till att bli färdigheter som man kan använda i sitt yrkesliv?
- Hur ser pensionsavgångarna ut? Hur ska man ersätta?

Hur kan företag attrahera och behålla talanger med kompetens inom ny teknik och affärsmodeller? Hur kan befintlig personal uppmuntras och stödjas att utveckla nya färdigheter?

Nyckeln är ledarskap och kultur. Företagen måste arbeta med att utveckla attraktiva kulturer och framgångsrikt ledarskap	Att prioritera tiden och förstå vinsterna	För att skapa förutsättningar att talanger ska komma till Skåne och stanna är att det finns en bostadsmarknad man ska kunna komma in på så att ett potentiellt jobb blir intressant för att det finns ett liv att leva nära arbetsplatsen
Följsamhet och flexibilitet. Att företagen möter upp på de behov som talangerna har och uttrycker.	Regionens roll är viktig och hur man sprider kunskapen om hur det ser ut och vad företagen möter nu och i framtiden	
Man behöver segmentera grupperna av talanger och befintlig personal, behöver specificera behoven och hur man möter framtidens och nuvarande arbetskraft.	Det är för krångligt att få del av utvecklingsmedel för företagen. Dock finns det ett ekosystem som är duktiga på att förmedla stöden. Men det finns utvecklingspotential i området	Vi måste se till att ta bort gränshinder för pendling, vilket kan öka möjligheterna för individerna, men det kan även vara en väldigt stor utmaning då Skånes företag kan bli av och mindre attraktiva mot den danska sidan.
Tydliga samarbeten med aktörer i ekosystemet för att skapa förutsättningar för företagen.	EUfonder.se kan man hitta bra stöd på	Vi måste arbeta med vårt varumärke SKÅNE och attraktiviteten att både jobba och leva i
Företagen är låsta i sin vardagliga leverans att arbetet med proaktiv kompetensförsörjning blir inte prioriterat i tidsbristen.	Statsbidragsportalen.se är också en bra sida för näringslivet	Det måste finnas robusta system kring näringslivet så att man möjliggör individen och familjens möjlighet och här måste region, kommun och näringsliv samverka för att locka och etablera talangerna i regionen
Tillåta medarbetarnas idéer och vilja att utvecklas inom företagskulturen.	Lyfta vikten av ett långsiktigt och strategiskt arbete, från ett reaktivt till proaktivt agerande...företagen måste få stöd och öka förmågan	Öka samverkan kring vilka behov man har och göra det i samverkan med akademien
Synliggöra behoven tydligt, vad har regionen för behov, vad har näringslivet för behov osv. och hur kopplar vi detta till framtida arbetskraften.	Four days week är ett intressant koncept	Företagen kan vara mer aktiva att testa, t ex cross innovation, där man vågar ta in annan kompetens än man vanligtvis attraherar eller utvecklar
Kommunikation: Sätta upp målbilden för företagen. Vilka vinster finns att arbeta med proaktiv och strategisk kompetensförsörjning	Utmaningar för SME företag inom Tech sektorn är att attrahera senior kompetens, då de ofta går till andra områden som Stockholm och utlandet	År 2034 är 47% av dagens jobb automatiserade och då krävs andra kompetenser och förflyttningar internt
Goda exempel...vi måste bli bättre att kommunicera och marknadsföra de goda exemplen	Förstå näringslivets utmaningar och hur man kan i systemet lösa det tillsammans med företagen. Utmaningarna är troligen olika i olika sektorer och lösningarna olika eller i vissa fall ändå lika	Vissa branscher har en kultur och lockar individer som tänker utveckling kontinuerligt...detta kan vi ta vara på från ekosystemet runt företagen och sprida kultur och strukturförändringar.
	Samverkan mellan stora företag, och stödja en ökad förmåga att samarbeta mellan företagen	

Hur kan företag attrahera och behålla talanger med kompetens inom ny teknik och affärsmodeller? Hur kan befintlig personal uppmuntras och stödjas att utveckla nya färdigheter?

Kunskapsspridning och är enkel att ta emot för företagen	Att uppmuntra och genomföra kompetensutveckling av befintlig arbetskraft är en ledningsfråga. Både att skapa förutsättningar, ekonomi och kultur att vilja satsa på personalen	Finns en företagsrädsla att släppa individer till spetsutbildningar pga. risken att förlora medarbetaren och det kan bli ett hinder
Tydlighet och krav på myndigheter att förenkla för företagen har börjat införas och som kan ge förutsättningar	Lika viktigt att det lönar sig för företaget så ska det löna sig på olika sätt för individen att kompetensutveckla	Alla företag förstår inte att omställningen från att få kompetens levererad till att man måste jobba för kompetensen
Vad är incitamenten för att locka och behålla talanger om vi inte kan konkurrera med t ex lön. Vad finns mer?	Det finns idag hinder i form av tid, finansiella resurser, ledarskap och kultur. Det är som svårast att åstadkomma förändring internt om det är snäv finansiella möjligheter	Många branscher, t ex åkeri branschen. Vilka ska man attrahera i framtiden. Om lastbilen blir självkörande, vad är den nya kompetensen man attraherar och behöver.
Skapa förutsättningar, där kommun och region är viktiga aktörer, för att hela familjen ska få jobb och liv när man t ex flyttar hit för jobb på t ex EXX, Max IV och andra företag.	Man prioriterar på företaget ofta nya spetskompetenser och värderar dessa högre än de som varit anställda länge och har potential men kanske inte kommer vara spetsen	Många unga vill ha en frihet och ser sig inte passa in i dagens strukturer, eller den struktur man tror sig veta om
Tonvikten bör ligga på attrahera	I flera områden i Skåne finns företag som inte ser att man behöver den nya kompetensen och hur man tar in det i företaget.	Är det för mycket mellanmjölk i Sverige? Vi odlar för lite talanger i våra strukturer idag
Talanger vill vidare och utvecklas och vara med och utveckla nytt. Kan vi skapa en modell att behålla talangerna, inte säkert att det går. Men kan vi istället arbeta för att bli oerhört duktiga på att kontinuerligt attrahera nya talanger.	Företagen behöver utmana sig med nya perspektiv på sitt företag. Vad behövs i framtiden och därmed öka omvärldsförmågan	Vem driver idag fram spetsarna i det svenska skol/utbildningssystemet? Det finns stöd och uppdrag för att massan ska nå en miniminivå, men ingen tar hand om de i framkant.
Hela tiden tänka helhet när det gäller att attrahera och behålla talanger och spetskompetenser	Måste hjälpa företag att tänka strategiskt och utveckla den förmågan i ledningen på företagen	Hur kan vi ta det intresse och förmåga som finns hos många unga inom gaming världen att konverteras till näringslivet med de strategiska, organisering, ledarförmågorna.
Inte säkert att vi kommer kunna konkurrera för att behålla talangerna, men kan vi under tiden de är här nyttja dem till max och samtidigt vara duktiga på att attrahera nytt hela tiden	Bättre vägledning och kommunikation. Och företagen måste vara med i berättelsen	
Viktigt att företagen identifierar sina interna talanger och de interna behoven	Företagen måste måste arbeta med sin kultur och möta framtidens arbetskrafts behov och önskemål	
Tillfredsställa de som är nöjda där de är men också hitta de som vill någonstans och ge dem möjligheter att utvecklas inom företaget	Kan man hitta modeller som ger incitament för individer på en arbetsplats, t ex lön och utbildning osv.	

Hur kan vi öka medvetenheten om tillgängliga testbäddar, och skapa incitament och stöd för företag att genomföra testning och validering av sina innovationer?

- Finns flera olika testbäddar – Smarta byar är ett bra exempel.
- Konceptet med testbädd är lite diffust – hur sprider man kunskap och kännedom?
- Kan olika anläggningar inom tex universitetet tillsammans bli en testbädd?
- Spännande om tekniker som inte är branschspecifika – utan som kan hjälpa flera branscher – kan bli testbäddar. Skulle kunna ge nya infallsvinklar och bygga broar och skapa innovationer som vi inte ännu hittat.
 - Exempelvis kan avfall i en process vara en resurs i en annan – cirkularitet.
- (Hur) Kan testbäddar vara en del av företags "vanliga" verksamhet? Måste kanske inte endast vara för innovation?
- Hur kan vi öka andelen testbäddar? Det är minst lika viktigt.
- Görs mycket på SLU: labb – odla - fältforskning, men därefter "dör" det. Ingen tar emot för vidare arbete.

INNOVATION OCH KONKURRENSKRAFT

Hur kan vi öka medvetenheten om tillgängliga testbäddar, och skapa incitament och stöd för företag att genomföra testning och validering av sina innovationer?

Öka medvetenheten vad det innebär med T&D	Bra historier får "fötter" dåliga historier behöver annonseras.	Finna resurser för att tillgängliggöra - krävs lots.	IP- processrelaterade patent kanske kan nyttja T&D.
Var kan man hitta dem? Googlemaps?	Affärsutvecklingscheckar kan stödja T&D	Hur får jag tillgång till T&D? Gränssnitt behövs.	Vilka företag skulle kunna validera nästa steg - har utrustning i senare TRL-skala?
Vad är en definition för testbädd? Kultur: Möjliga produktionsplatser, finns undersökning gjord av LU.	Vem ringer man till - hur hittar man? Lotsen saknas? En ingång till allt.	Kartlägg de privata aktörerna. Vilka jobbar rent kommersiellt med T&D	Upplåt vissa områden för T&D i verkliga miljöer för att utveckla nya byggtekniker, nya material.
Framtiden kan kräva andra specialiseringsområden / tillväxtområden t ex inom kultursidan.	Företagen måste komma med sin frågeställning/dröm till någon lots/mäklare	Vilka t&d finns - kategorisera, kartlägg, synliggör.	Hur kan vi öka ANTALET tillgängliga T&D-miljöer.
T ex teatermetodik vs demokratiska processer. Konst vs spelindustri/tech. Kreativa näringarna behöver in i S3-områden.	Höga krav på lotsen.	Vem skall använda dem? Vilka företag? Vad vill vi ha ut av dem?	Hur säkerställer vi finansieringen för T&D-miljöerna
Titta på branscher som inte jobbar med T&D och försöka identifiera deras behov?	Systemet måste vara tydligt och vem man skall interagera med.	Vad bör ske efter testbädden?	Utgå från regionens utmaningar och fokusera på disruptiva T&D-miljöer
Vad kan kommunerna bidra med för att öka medvetenheten/tillgängliggöra.	Nya typer av kliniska provningar krävs.	Vad hindrar implementering eller fortsatt utveckling.	Utmana befintliga näringsdrivna T&D-anläggningar genom att få dem att öppna upp sig mer
Kommunerna bör identifiera sina styrkeområden och uppmuntra till T&D-satsningar.	Finns det någon som har en helhetsbild?	Vilka företag använder idag T&D anläggningar? Konstruerar vi T&D-anläggningar utan tillräcklig beslutsunderlag?	Initiera mer coworking mellan näringslivsaktörer utifrån de disruptiva utmaningarna.
Ex: Trelleborg - lokal testbädd för kustskydd?	Region Skåne har en viktig roll att samla, skapa nätverk inom området.	Är företagen mogna för att lotsas till t&d-anläggningen. Dvs är de i rätt TRL-skala i relation till T&D-miljö?	
Kommunikation: Illustrera tydligare komplexa system?	Behov av att testa i större skala i verklig miljö	Vem kan processen att testa/demonstrera på rätt sätt? Nya krav beroende på TRL-skalan och därmed andra kunskaper.	
Cross-innovation mellan olika fält.	Film i Skåne: Talangutveckling mha T&D och ny typ av teknik. Virtual produktion - en skärm i bakgrunden. Dyr teknik som kan nyttjas av fler.	Flera olika geografiskt placerade anläggningar bör kunna bli en gemensam T&D-anläggning?	
Problemformulering, lösning med T&D, kommunicera ut resultat.	Saknas vilja från Vinnova mflr att investera i T&D på lång sikt.	En T&D-struktur bör vara tillgänglig för olika branscher - mötena är viktiga. Cirkulära T&D-system bör finnas.	
	RS har en viktig roll i stödet.	Synliggöra och informera om möjligheterna.	

Hur kan vi samverka bättre för ökat inflöde av utländskt kapital och etableringar och internationell synlighet för Skåne?

- Diskussion kring hur vi får innovationer att utvecklas i Sverige och inte försvinna till tex USA?
- Exempel på tankar kring detta:
 - Bygga varumärke och hänga upp det på tex ESS.
 - I USA bygger universitet strukturer – kan vi göra liknande? (lite oklart vilka strukturer som åsyftas)
 - Bygga på våra styrkor – inte efterapa
- Underlätta för små bolag att ha råd att använda stora forskningsanläggningar som ESS och Max IV.
- "Ytor", samverkan för att hitta "konstiga" kombinationer
- Vi har många stora svenska företag i Skåne – men inte så många internationella företag. Varför?
- Behöver jobba på två fronter: 1) Nationell synlighet (mot både sthlm och gbg) 2) Internationell synlighet (kph, EU) – Kanske främst en europeisk kontext?
- Malmö är ledande inom gaming, "Malmö Gaming Hub" - många vill etablera sig där - utnyttja det! De stora spelbolagen kan attrahera även erfarna kompetenser.
- Skånes politiker måste stärka sin röst i Stockholm!
- Ökad samverkan mellan Region Skåne och Handelskammaren.

INNOVATION OCH KONKURRENSKRAFT

Hur kan vi samverka bättre för ökat inflöde av utländskt kapital och etableringar och internationell synlighet för Skåne?

Jobbar i samverkan med dansk aktör för att skapa större internationell synlighet - så större samarbete. Det offentliga kan bidra mer/stötta med att underlätta internationellt samarbete. Skapa större öppenhet i ett nationellt perspektiv i innovationsekosystemet.	Forskning ska leda till kommersialisering som bör leda till vidare forskning	Hur kommer vi närmre exvis norra Tyskland?	Köpenhamn har en större attraktionskraft med upplevd högre lön och större internationalitet
En kris, exvis nedläggning i Bjuv kan lösas med större samverkan.	Hur kan vi få fler forskningsinfrastrukturer?	Vilket land har vi störst möjlighet att komma än närmre?	Mer samverkan
Locka fler forskningsintensiva verksamheter men det kan ske på bekostnad av att använda jordbruksmark.	Kan vi lära från andra - titta på europeiska exempel på "Silicon Valley"	Hur kan vi använda våra internationella bolag som redan är på plats att dra hit andra bolag från deras hemmamarknad?	Kompetensnivå på den inflyttade befolkningen kan också påverka en plats attraktionskraft
Hur kan vi samverka för att förlägga ytkrävande verksamheter utan att det är en utmaning att vara nära våra forskningsmiljöer.	Har vi kritisk massa av rätt resurser och kompetenser?	Hur lyfter vi våra unika värden som innovation, trygghet, utbildningssystemet och värderingsstyrt samhälle där individen är av största vika att kunna vara självständig och tänkande	Hur kan omställningen som görs öka vår plats internationella, nationella attraktivitet?
Hur utnyttjar vi hela Skåne? Avstånden är inte långa.	Hur får vi det offentliga att ta ansvar för translationell forskning som ska gagna det kommersiella på de forskningsinfrastrukturer som finns inom regionen?	Låga hierakier för studenter och andra som kommer hit för att ta del av vårt samhälle, kan vi dem att stanna kvar för att stärka vår internationella synlighet.	Mer resurser för större samverkan både i Sthlm, Greater Copenhagen såväl inom EU via Brysselnärvaro
Balans mellan östra och framförallt sydvästra Skåne.	Koppla ihop fler aktörer för att hitta det gränsöverskridande	Mer dansk-svenskt samarbete	Hur säkrar vi tillgång till riskkapital om så önskas
Europa lider brist av riskkapital, därav hamnar många bolag i USA. Kina och USA är ledande inom de flesta teknikområden. Vad ska EU och Skåne positionera sig med för att attrahera kapital och bolag.	Hur kan inkubatorer bli än mer tydliga som katalysatorer för starkare utveckling?	Kompetenstillgång nyckel för attraktivitet	Hur kan vi få skånska bolag att växa utan att behöva ta in riskkapital?
Starkare lobby vs Bryssel för att lyfta brist av tydlighet i styrkor och positionering.	Vågar vi skapa radikala lösningar, hur kan vi stötta dem?	Koppling mellan utbildning och klusterbildningar.	Mer innovation för effektökning!
Utmaning när EU drar ned skydd för industrier, exvis läkemedelsindustrin. Det gör att forskning och utveckling hamnar i geografier utanför EU där patent håller längre.	Hur får vi de unga att välja rätt kompetensutveckling?	Ökad samverkan mellan olika aktörer.	
Hur säkerställer vi att kommersialiseringen stannar i Skåne?	Stipendier i tidigare åldrar för att välja rätt kompetens som skapar starka bolag och möjlighet till internationell attraktivitet.	Skånsk synlighet på den nationella agendan	
Förändra policy som gör att IP stannar i regionen	Är det ett paradigmskifte hos ungas syn på arbete inom vissa sektorer?	Hur säkerställer vi effekt och eltillgång till Skåne?	
	Öppna upp den offentliga arenan för industrin att exvis genomföra kliniska prövningar för att skapa attraktivitet	Går det att skapa mer elproduktion off-the-grid?	
	Ta större plats i det europeiska rummet	Vad är skånemodellen för att säkerställa energitillgång?	
	Hur utnyttjar vi vårt geografiska läget?	Mobilisera allmänt om hur att effektivisera elanvändning både i företag såväl som i allmänheten.	
		Fördel att vi är nära Köpenhamn, borde vi kunna få delar av de investeringar som görs i huvudstadsområdet	

Hur kan vi samverka bättre för ökat inflöde av utländskt kapital och etableringar och internationell synlighet för Skåne?

Reflektioner och kommentarer (från Micael)

Jobbar i samverkan med dansk aktör för att skapa större internationell synlighet - så större samarbete. Det offentliga kan bidra mer/stötta med att underlätta internationellt samarbete. Skapa större öppenhet i ett nationellt perspektiv i innovationsekosystemet.

En kris, exvis nedläggning i Bjuv kan lösas med större samverkan.

Locka fler forskningsintensiva verksamheter men det kan ske på bekostnad av att använda jordbruksmark. ,

Hur kan vi samverka för att förlägga ytkrävande verksamheter utan att det är en utmaning att vara nära våra forskningsmiljöer.

Hur utnyttjar vi hela Skåne? Avstånden är inte långa.

Balans mellan östra och framförallt sydvästra Skåne.

Europa lider brist av riskkapital, därav hamnar många bolag i USA. Kina och USA är ledande inom de flesta teknikområden. Vad ska EU och Skåne positionera sig med för att attrahera kapital och bolag.

Starkare lobby vs Bryssel för att lyfta brist av tydlighet i styrkor och positionering.

Utmaning när EU drar ned skydd för industrier, exvis läkemedelsindustrin. Det gör att forskning och utveckling hamnar i geografier utanför EU där patent håller längre.

Hur stärker vi skånska företags förmåga att kommersialisera – att ta en innovation från koncept till marknaden för att generera intäkter och vinst?

- Problemområden - Det pågår en lärprocess för att förstå vilka hinder som finns
 - Upplevt behov av riskminimering
 - Finns inte tillräcklig förståelse för misslyckanden (till skillnad från i forskningsverksamhet)
 - Svårt med juridiken – man vill inte ta risker
 - Upplever att man inte hinner – prioriteras inte
- RS: Varför utvecklar vi inte metodik tillsammans – det finns många liknande processer och behov hos olika aktörer. Arbetet borde ses som ett ekosystem istället för ett processsystem – det är inte så linjärt och förutsägbart.
- Svårt att utnyttja kommun/länsstyrelses kompetens i tidiga skeden. Man fastnar ofta i olika tillståndprocesser där man riskerar att få nej. Därför undviker man samverkan.
 - Tidsbrist // Svårt att prioritera
- Hur kan tillståndprocesser bli lättare? Idag leder det ofta till en kamp mellan myndighet och företag istället för ett gemensamt intresse av att hitta lösningar.
 - Här finns rum för en innovation i den offentliga organisationen

Hur stärker vi skånska företags förmåga att kommersialisera – att ta en innovation från koncept till marknaden för att generera intäkter och vinst?

- Sprida bra/lyckade exempel och förstå hur det ev. behöver justeras för att passa på andra ställen. Man säger ofta "Skulle aldrig funka hos oss" – Varför blir det så? Är det så? Eller finns det stolthet i att inte ta någon annans innovation?
- Tillgängliggöra anläggningar för mindre företag så att de enklare kan driva innovation till skalning.
- Företag vill inte alltid växa – innovatören vill ha kontroll över sitt företag.
- Projektifieringen är ett problem - svårt att omsätta till något i ordinarie verksamhet. Det behövs ett stödsystem för långsiktighet.

Hur stärker vi skånska företags förmåga att kommersialisera – att ta en innovation från koncept till marknaden för att generera intäkter och vinst?

Vi behöver stötta bolagen som kommer exempelvis ut ur en inkubator som fått sin första affär etc. -> tillväxtstöd

Implementering av innovationer i sjukvården och undanröja hinder för införande. Prioritera innovationer så att vi kan använda de för omställning och mer effektiv sjukvård. Bättre kunskap om hur man kommer in i regionens verksamhet.

Ligger mycket i lagen om offentlig upphandling och tolkningen av den.

Kommer att vara viktigt att skapa praktiska testbäddar och mötesplatser (inom vården) för att bidra till utvecklingen

Inte bara att få till testbäddsmiljön och arbete utanför testmiljön för att få riktig effekt.

Det finns bra system för att jobba med testbäddar och system, men inte i Sverige - "viaDirekt" för företag som kan hjälpa till att slussa vidare.

I vissa branscher har juridiken en viktig roll och det skapar ibland riskobenägenhet. Problem med nyttiggörande hela vägen. Det måste prioriteras på högsta nivå bland beslutsfattare.

Skolan och grundutbildning har en viktig roll i att forma våra unga inför innovation och "risktagande" - gäller även kring kompetensförsörjning.

Skola och innovation är som yin och yang hänger ihop, men är ändå lika olika.

Hjälpa forskare i universitet, som är duktiga på teknologi och kunskap, men som har utmaningar inom kommersialisering och företagande. Stötta dem i det som inte är deras core-business. Ex.vis ansökningar för bidrag för kommersialisering. Även samverkan på internationell nivå för samarbeten och bidra till export. Private investments för Scale-ups är en utmaning och bör adresseras. Samarbete låter enkelt, men är komplicerat - bra uppgift för Region Skåne och skulle kunna göra ännu mer mer.

Region Skåne behöver BOOSTa de 6 områden som valt ut i RUS:en. Om man nu valt dem så behöver RS satsa mer.

Väldigt duktiga på teknik inom LF men det är dyrt med marknadsföring och kostnaden för marknadsetablering är dyrt. Vi behöver mer kapital till unga startups inom LF och MedTech. Det mesta av markanden finns inte i Sverige. Lättare för (konsulter) att hitta samarbeten i Sthlm och Cph.

Viktigt att kunna få tidiga mjuka pengar och sprida information om dett, som t.ex verifieringsmedel från universitet, Almi och inkubatorer, Vinnova. Regionen och kommunerna borde bidra till att sprida den informationen.

Ingen som ger helhetsbilden kring innovation såväl som inom utbildning. Det finns många digitala samlingar, men det hjälper inte och skapar inte den effekt. Kompetensrådgivare inom Trelleborgs kommun skulle kunna kompletteras med innovationsrådgivare.

Skolan har en viktig roll. Att skapa ideer att se till att våra unga har större kreativitet och ideariseringsförmåga. Möjlighetsorienterat.

Vissa branscher räknas inte som innovativa, särskilt inom idéburen sektor (ex..vis Spelindustrin) och vissa hälsofrämjande branscher och då får de inte samma stöd.

I många områden lär man sig inte att paketera ett erbjudande eller marknadstänk inom både utbildning och högre utbildning.

Trelleborgs kommun funderar på hur de kan hjälpa sina bolag med marketing och kommunikation.

Vikten av kapital - stödsystemen.

Det finns till viss del kapital och både när det gäller lån och riskkapital så krävs det återbetalningsförmåga, återförande av värde och vinst.

Inte bara marknadsföring utan viktigast med validering av ideer och innovation. Det offentligas roll är att se på vilka innovationer som är viktiga för oss och för våra medborgare.

Inte bara bolag som växer, utan även de som skapar positiv utveckling för samhället.

Det måste finnas en struktur som värderar innovation innan vi lägger pengar på saker.

Hur stöttar vi bolag inom hållbarhet? Hur kan vi hjälp dem i deras resa. Almi stöttar alla bolag i detta när det gäller hållbarhet. Det gäller att vara proaktiv.

Det är svårt för företag att veta vad våra expertmyndigheter kan bidra med.

Hur stärker vi skånska företags förmåga att kommersialisera – att ta en innovation från koncept till marknaden för att generera intäkter och vinst?

Utmaningen med projektifiering och hitta långsiktigt hållbara affärsmodeller i stödstrukturerna.

Vad finns det för logiker för stödsystemens utbud och långsiktigt hållbara finansiering.

Det behövs finansiellt stöd, rådgivningsstöd, infrastruktur (test-demo) och mötesplatser.

Det drivs olika nätverk och det är svårt att rekrytera företag för de har inte tid, det är ibland (kanske) otydligt vad värdet av nätverken är.

Bristen på el och effekt är en stor fråga så att bolagen inte kan växa och att man inte kan bygga bostäder. Vi behöver innovativa lösningar som löser detta på kort och lång sikt. Vi behöver gå samman för att lösa denna utmaning - etablera "Skåne-modellen"

Inte alltid så att innovatören och entreprenören är samma människa. Föra ihop entreprenörer och innovatörer på något sätt. - vem ska göra det? Man måste se över kommun- och andra gränser och slå sina påsar ihop.

Bristen på kapital och det befintliga kapitalet gör det alltför komplicerat. För lite kapital. Snuttifiering.

De flesta bolag är små till medelstora och har inte tid att lyfta blicken och har svårt att hinna med OCH att finansiera utveckling och innovation. Akademisamatbeten är omöjligt.

Små företag vill inte växa för mycket för de inte vill förlora kontrollen. Vi saknar stödstrukturer för att bygga tillväxtföretag utan riskkapital.

Att se oss som ett ekosystem istället för ett processsystem. Vi är inte en fabrik utan snarare ett ekosystem.

Innovativa bolag dör i tillståndprocesser så hur kan regional, lokala och kommunala myndigheter och organisationer sitta tillsammans. Vi behöver bli mer innovativa i våra processer från det offentliga (och semi-offentliga). Tidsbrist

Vem är det som har initierat innovation, kan ju vara en företagare, men även någon annan och då ser förutsättningarna och behovet av hjälp

En person, företag, eller organisation har olika förutsättningar att utveckla innovationer.

Vem bestämmer vad som är en innovation?

Vad är det vi kan göra för barn och unga vuxna som ska ut i samhället och hur hjälper vi dem att få stöd i sin idé? Att få en ide att överleva

Hur lyssnar vi på unga och få fram koncept som baseras på deras förutsättningar och kunskap.

Hur skalar vi en innovation, olika typer av innovationer. Bra saker som inte överlever av olika anledningar.

Vi har svårt att se utanför vår egen kontext - skriver av saker för fort ibland

Tillgängliggöra lab och liknande miljöer och ge företag stöd att utvecklas från små till stora företag.

Summering från workshopledare

- Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom frågan?

Hitta kontakter och fylla mellanrummen mellan olika organisationer. Mycket av det som kommer fram kretsar kring att hitta rätt kontakter mellan företag/myndigheter/forskning/talanger/anläggningar – om man hittar rätt kontakter, som delar gemensamt intresse/aktionsyta kan man tillsammans skapa nya värden och hjälpas åt att skapa det som Skåne behöver framöver.

En hel del diskussioner handlar också om "mellanrummen" mellan det som är olika organisationers ansvar idag – samtidigt som mycket av framtidens lösningar kommer ligga i dessa "mellanrum", nya oväntade kombinationer som ger innovationer. Att gemensamt vilja och våga fylla mellanrummen är en utmaning, svårt att veta vad som kommer bära frukt och vad som kanske kommer upplevas som "bortkastat". Mod, nyfikenhet och resurser är nyckelfrågor.

Företag (och myndigheter?) behöver våga vilja utvecklas. Det gäller både att förstå vad man behöver göra för att fortsätta kunna leverera, vad som skulle ge fördelar framöver, och kanske också vad som skulle vara banbrytande och skapa helt nya möjligheter. Det krävs både mycket mod och en del investering i tex tid för att kunna göra detta, men också en kunskap i hur man tar sig an frågan.

- Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom frågan?

Många vill att "andra" ska agera annorlunda, "man borde förstå nyttan". Utmaning i att stötta organisationer att inte bara vänta på att andra ska upptäcka dem, utan faktiskt våga ge sig ut och upptäcka inom någon annans område. Igen är risk en stor del här och olika organisationer har olika förutsättningar. Små företag kan tycka det är svårt att riska tid och pengar.

Summering från workshopledare

- Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom frågan?
 - 1) Vara brygga mellan aktörer och erbjuda/locka med plattformar där man tillsammans kan hitta varandra, lära och utforska "mellanrummen". Att utgå från utmaningar kan vara ett bra sätt att samla relevanta aktörer. Viktigt att kunna locka med något – då många aktörer behöver våga satsa för att delta. Hur kan Region Skåne vara med och minska risken att ställa om och innovera?
 - 2) Viktigt att också samhällets behov av omställning och innovation inkluderas och tydliggörs. Många företag är beroende av att lösa samhällets utmaningar i sin affärsmodell och samhället är beroende av att det finns företag som erbjuder lösningar och bidrar i utvecklingen framåt. Genom att tydligt också sätta samhällets behov "på bordet" skapas förutsättningar för innovation och utveckling som kan ställa om det gemensamma.
 - 3) Kan Region Skåne bli en plattform för att öka förmågan för framtidsförståelse och kunskapsdelning? Diskussionsplattform - hur ska man förstå framtiden? Vad kommer krävas av oss?... Stora frågor som många mindre bolag inte har kompetensen att tackla själva.
- Hur kan vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan i Skåne för att möta utmaningarna inom frågan?

Tydliggöra och knyta samman. Utmaningsdrivet arbete kan vara ett sätt att öppen kunna delta och även hitta okonventionella lösningar. Att sprida lyckade exempel är ett annat sätt att inspirera, gärna med andemeningen att man gärna får ta efter. Kanske lär sig "follower" något som också originalet kan ha nytta av? Att växeldra utveckling gör det mindre riskfyllt.

Summering från workshopledare

- Övriga medskick och reflektioner.

Det var mycket olika förförståelse bland dem som deltog på workshopen. Ibland var det svårt att få till ett gemensamt samtal, flera hade en "tes" man ville föra fram, och inte så intresserade av att lyssna på andras perspektiv. Detta visar också på svårigheten med enstaka insatser, det krävs en kontinuitet och att man får förståelse för ett gemensamt problem för att diskussionen ska kunna ta ordentlig fart och lösningar hittas. Externa pengar till organisationer som deltar behövs sannolikt för att man ska våga – det behöver inte vara från RS (men skulle kunna vara), utan kan vara från externa finansiärer som finansierar utveckling/forskning/innovation.

Dialogpass 4. Hur får vi näringslivet att växa?

Workshopledare: Karin Kroon Gunnarsson och Åsa Lundqvist Peyron,
Region Skåne

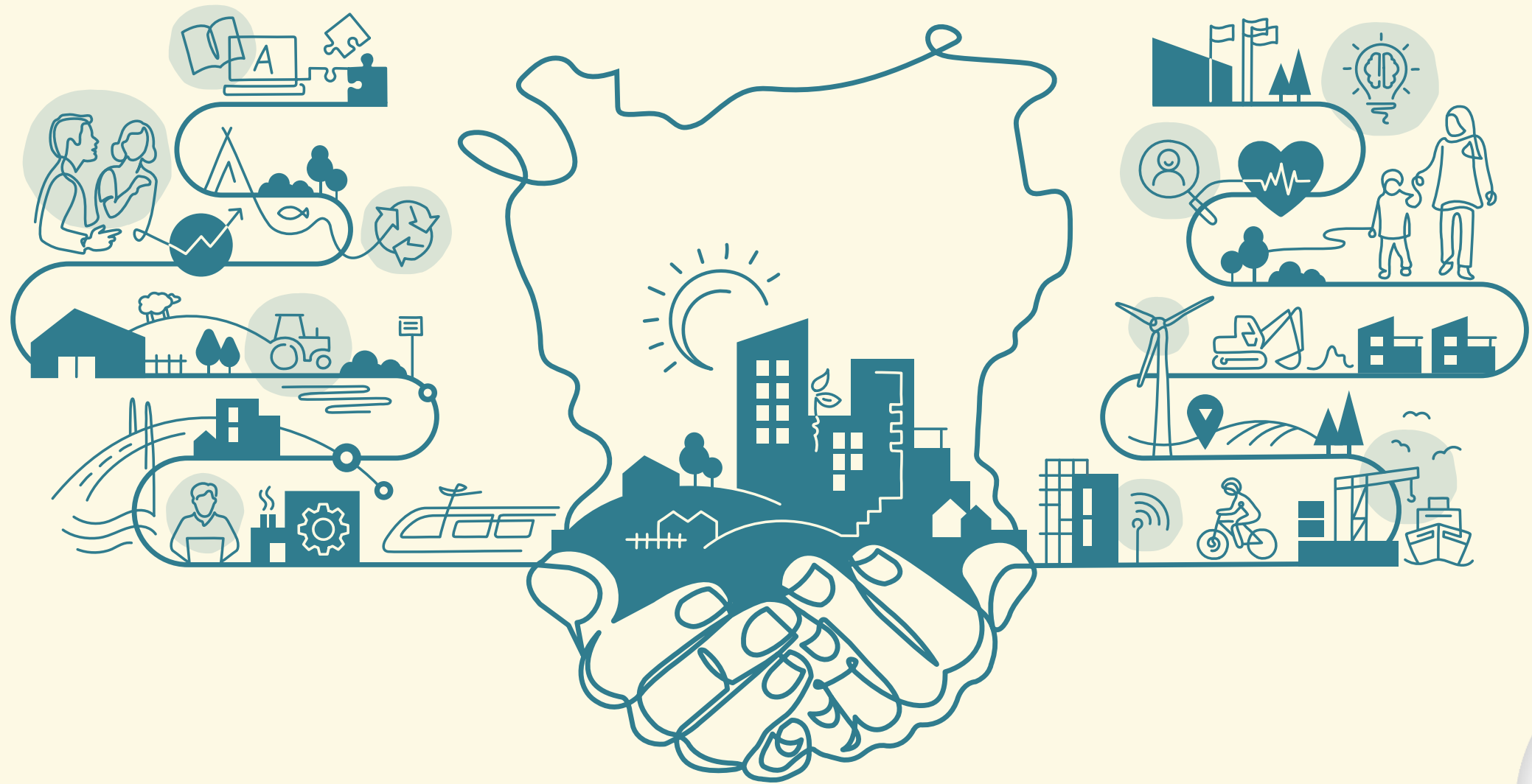
Sammanställning: Frida Odbacke, Trivector Traffic

INLEDANDE BILDER

Regional utveckling

Regionala utvecklingsstrategins sex visionsmål

Skåne ska erbjuda framtidstro
och livskvalitet

Skåne ska ha en god miljö och
en hållbar resursanvändning

Skåne ska vara en stark
hållbar tillväxtmotor

Skåne ska utveckla
framtidens välfärd

Skåne ska stärka mångfalden
av goda livsmiljöer

Skåne ska vara globalt
attraktivt

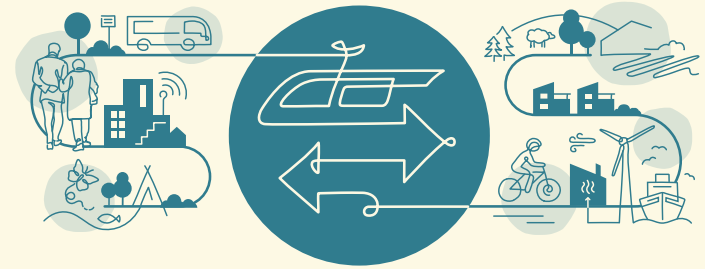

Fyra prioriterade områden

Bättre hälsa för fler

Ett sammanbundet Skåne

Ett konkurrenskraftigt näringsliv

Stärkt kompetensförsörjning

ETT AV FYRA PRIORITERADE OMRÅDEN

Ett konkurrenskraftigt näringsliv

Näringslivsarbete – Regional utveckling

Vi genomför insatser för ett **konkurrenskraftigt näringsliv**! Målgruppen är företag med tillväxtpotential, dels små och medelstora oavsett branschtillhörighet och dels företag inom sex specialiseringsområden.

Insatser inom fokusområden

Internationalisering

Digitalisering

Grön omställning

Kompetens-
försörjning

Kapitaltillgång

Företagsklimat

Insatser: Kunskapsunderlag, kunskapsspridning & nätverk, Samordning & utveckling av stödsystem, Initiera, finansiera, driva eller utveckla projekt. Affärsutvecklingscheckar för företag samt Lån och riskkapital.

Insatser inom specialiseringsområden

Tech

Life Science &
hälsa

Livsmedel

Avancerade
material &
tillverkning

Smarta
hållbara städer

ESS & MAX IV

Exempel på insatser: Samverkansforskning, Testmöjligheter, Internationella samarbeten

Vår målgrupp

Små och medelstora företag som kan och vill växa

- 99,9% av Sveriges och Skånes företag är SMF
- 78% av Skånes invånare är anställda i SMF
- 2020 fanns det 128 000 SMF i Skåne med totalt 360 000 anställda
- De flesta företag i Skåne är företag utan anställda, däremot är det vanligast att vara anställd i ett företag med 100-249 anställda
- Företag med under 100 anställda står för 55% av sysselsättningen och 51% av förvärvsinkomsterna

Våra insatser för SMF med tillväxtpotential utgår från följande sex fokusområden:

Internationalisering

Behov av att stärka internationaliseringsförmågan för stärkt internationell konkurrenskraft och ökad exportandel.

Digitalisering

Behov av att stärka digitaliseringsförmågan för att utveckla konkurrenskraftiga erbjudanden och affärsmodeller

Grön omställning

Behov av att stärka hållbarhetsförmågan för att utveckla konkurrenskraftiga affärsmodeller och förmåga till grön omställning

Kompetensförsörjning

Behov av lämplig och tillgänglig arbetskraft för SMFs förmåga till ökad tillväxt och produktivitet

Kapitaltillgång

Behov av att stärka SMFs tillgång till kapital (lån, riskkapital, EU medel etc.) för att öka tillväxthastigheten

Företagsklimat

Behov av förenkling av lagar och regler och ökad serviceinriktad myndighetsutövning för stärkt företagsklimat

Dialogpass 4- Hur får vi näringslivet att växa?

Vi samtalar om att skapa hållbara växande företag. Hur kan företag med god tillväxtpotential stärkas i att ställa om för att möta framtidens utmaningar och utvecklas i en ökad konkurrens?

SYFTE: Att idégenerera tillsammans och belysa vad som är viktigt inom utmaningen

WORKSHOP-FRÅGOR DIALOGPASS 4

- Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?
- Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?
- Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?
- Hur vill vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan i Skåne för att möta utmaningarna inom temat?

UPPLÄGG FÖR WORKSHOP

- Vi kommer att arbeta med blädderblock och post-it.
- Utse en gruppleadare som håller ihop gruppen, har koll på tiden, ser till att alla kommer till tals och sammanställer er input.
- Inled (värm upp) med att (på en minut per person) presentera er med namn, vad/vem ni representerar och varför ni valde att delta här idag.
- Läs frågan i gruppen- besvara genom att skriva gruppens svar på post-it lapparna och sätta upp på blädderblocket. Kan ni klustra svaren på något sätt?

WORKSHOP-FRÅGA 1

- Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?

Vilka fokusområden är viktigast för att skapa hållbara växande företag? Varför?

WORKSHOP-FRÅGA 2

- Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?

Hur samverkar vi bäst för att få näringslivet att växa? Och vem bör samverka?

WORKSHOP-FRÅGA 3

- Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?

Vem ska ta vilka roller när det gäller att skapa hållbara växande företag? Vad är Region Skånes roll? Vad är kommunernas, stödsystemets, företagens, utbildningssystemets etc.

Resonera kring ert svar.

WORKSHOP-FRÅGA 4

- Hur kan vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan i Skåne för att möta utmaningarna inom temat?

Vilka förutsättningar krävs- hur stärker vi näringslivets förutsättningar att växa hållbart?

WORKSHOP 1

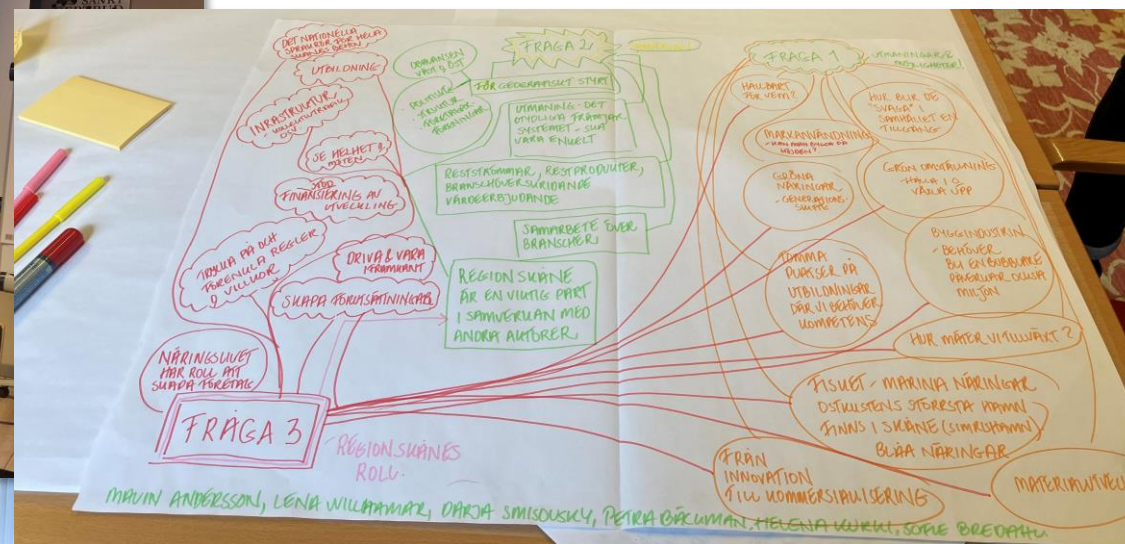
10.30

Lista deltagare förmiddag

- Malin Andersson, Bromölla kommun
- Lena Willhammar, Skånes Hemslöjdsförbund
- Darja Smisovsky, Almi Företagspartner Skåne AB
- Petra Bäckman
- Helena Kurki, Innovationscenter för landsbygden
- Sofie Bredahl, Simrishamns kommun
- Angelica Erlandsson, Näringslivsansvarig Ystads kommun
- Mattias Bjellvi, Plan- och byggchef Perstorps kommun
- Carl-Fredrik Böjer, verksamhetsutvecklare Eslövs kommun
- Paul Andersson, Samordnare Arbetsförmedlingen
- Sara Cederlund, Biträdande regionchef Medborgarskolan
- Karin Lintrup, AFRY
- Johanna Wahn, Tillväxtverket
- Annika Wallin Jalgén, Business Port Staffanstorp
- Solveig Ekdahl, Arbetsförmedlingen
- Gulla Ottosdottir, Folkuniversitet Lund
- Mia Gustafsson, HSB Malmö
- Marielle Drougge Cervin, Hässleholms kommun
- Anna Wifvesson, STRING
- Anders Fredriksson, Byggföretagen
- Lars Winther Hansen, Region Skåne
- Birte Sandberg, Region Skåne (C)

Resultat från workshop

Resultat från workshop

Workshopfråga 1 – Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?

- Arbete med fysisk planering och infrastruktur

- Infrastruktur
- Bostadsutveckling
- Markanvändning
- Företagen är en del av samhällsutvecklingen → Stadsplanering, detaljplaner
- Energibristen i Skåne! → Samproduktion?
- Markanvändning – kan man bygga på höjden?
- Nyttja mark för etableringar på ett effektivare sätt, både kommunalt och privat vs. jordbruksmark!

- Kompetensförsörjning och arbetsmarknad

- Kompetensförsörjning, matchning
- Tomma platser på utbildningar där vi behöver kompetens
- Större kunskap om Skåne i sin helhet om näringslivet i alla hörn.

- Hållbar tillväxt

- Hållbart för vem?
- Hur blir de "svaga" i samhället en tillgång?
- Hur mäter vi tillväxt?
- Gröna näringar – Generationsskifte
- Byggindustrin behöver bli en bubblare, påverkar också miljön
- Grön omställning – hålla i och växla upp

- Marina näringar

- Fisket – marina näringar. Ostkustens största hamn finns i Skåne (Simrishamn)

Resultat från workshop

Workshopfråga 2 – *Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?*

- Samverka med tydliga ansvar och rollfördelning

- Tydliga roller och ansvar i samverkan
- Tydligare begrepp
- Utmaning – det otydliga främjar systemet, ska vara enkelt
- Tydlig målbild och riktlinjer, sträva åt samma håll. Tydligare direktiv, utveckla/växla upp det vi har och bredda kunskap

- Samverka kring kompetensutveckling och arbetsmarknadsintegration

- Kompetensfrågor → Finns nya verktyg, men fragmenterat
- Arbetsförmedlingen har stöd, men hur nå ut?
- Korta vägen till jobbet, stärk gymnasiekompetens i svenska
- Pendling/infrastruktur ytterst viktigt för att bredda möjligheterna
- Behövs större arbete för kunskapsutbyte mellan regioner/kommuner och organisationer.

- Samverka med relevanta aktörer

- Region Skåne är en viktig part i samverkan med andra aktörer
- Samarbete över branscher
- För geografiskt styrt, finns en obalans mellan väst och öst. → Politiskt, struktur, företagarföreningar
- Delta i nätverk med branscher/kommuner
- Samverka mellan kommuner och gemensamma behov och utmaningar (Tillväxtverket)
- Region Skåne, kommuner och MLR = samverkar med näringslivet. → Företag besöker → Fokusgrupper

- Arbeta med budskap och varumärke

- Säkerställa budskapet/Sammanstråla Handelskammaren, Fyra hörnen, Region Skåne
- Förstärka budskapet om "varumärket Skåne"
- Restströmmar, restprodukter, branschöverskridande värdeerbjudande

Resultat från workshop

Workshopfråga 3 – *Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?*

- Samordning och ledarskap

- Region Skåne har en viktig samordnande roll. De behöver driva stora och övergripande frågor.
- Region Skåne kan skapa förutsättningar för utvecklingen
- Driva och vara i framkant
- Region Skåne behöver vara tidiga på bollen

- Koordinering av aktörer

- Klustra kommuner med liknande utmaningar istället för att fokusera på de fyra hörnen eller regionala kärnor.
- Region Skåne behöver knyta samman olika aktörer som utbildning, Arbetsförmedlingen etc. med näringslivet och samordna dessa.

- Skapa helhetssyn och vara ett gemensamt språkrör

- Se till helheten
- Vara det nationella språkröret för hela Skånes behov

- Driva övergripande frågor

- Trycka på och förenkla regler och villkor
- Stödja finansiering av utveckling
- Driva frågor om infrastruktur
- Satsa på pendling och infrastruktur som gör att arbetskraft lättare kan fördela sig över hela Skåne

- Stärka näringslivets roll

- Näringslivet har rollen att skapa företag
- Kan stora bolag ha större förmåga? Vara förebilder.
- Företagen har ansvar att söka/få hjälp kopplat till kompetensbrist

Resultat från workshop

Workshopfråga 4 – *Hur vill vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan i Skåne för att möta utmaningar inom temat?*

• Samverka mellan branscher och aktörer

- Många olika utbildningsaktörer, både kommunala och privata. Springer på olika områden ibland. Vad vill näringslivet?
- Rätt aktörer i förarsätet
- Andra branscher som inte ryms. Fler "IVC"-bolag för fler/mer branscher
- Specialiserad kompetens finns för att kunna växla upp.
- Minska konkurrensen mellan kommuner – bättre att samverka och fördela resurser/arbetskraft

• Arbeta med kommunikation och stärka en gemensam drivkraft

- Att Skåne ska bedömas som en "annan" del i Sverige (porten mellan norra Europa och Skandinavien)
- Tala med en enad röst
- Att alla förstår meningen med insatserna, målen och vill sträva åt samma håll
- Gemensam målbild, vision, slogan som är drivkraften för hela Skåne

• Använda plattformar

- Digitala lösningar, lätta att "ta sig"
- Befintliga bransch-plattformar: nå ut till fler, öka kunskapen
- Tillgängliga plattformar & göra dem kända

• Främja kunskapsutbyte

- Företagen måste tydligare berätta vilka behov de har nu och i framtiden
- Nätverk mellan SMF
- Öka kunskapen om stöd och möjligheter för näringslivet att växa. Tex främjar systemet att det finns resurser som kan vara behjälpliga.
- Ta reda på vilka arbetsformer, arbetssätt som lyft näringslivet/ökat tillväxten i de olika kommuner som är etablerade och utveckla dem som "ett krav" till andra "passande" kommuner.
- Vad fungerar idag och hur kan vi göra de insatserna bättre?

Resultat från workshop

Övriga frågor som deltagarna ville skicka med till Region Skåne

- Etableringar – svårt med ny mark, hur kan näringslivet växa hållbart? (annan mark tex skog)
- Tillväxt som begrepp → Mer än produktivitet
- Tillgänglighet – Skåne diversifierat
- Underlätta för företagen att hitta medel
- Omvärldsbevakning, tex Wales och Italien – ”noder” för mindre bolag.
- Ungdomarnas perspektiv – hur ta tillvara på dem?
- El försörjning

WORKSHOP 2

13.45

Lista deltagare eftermiddag

- Richard Gullstrand, Region Skåne
- Tomas Berg, Helsingborg stad
- Nicolas Cronberg, Region Skåne
- Lennart Hultqvist, Region Skåne
- Anita Sindberg, Sustainable Business Hub Scandinavia AB
- Olle Schmidt, Region Skåne (L)
- John R Pickens, Trelleborgs kommun
- Ludvig Einarsson, Skåne Nordost
- Carina Friis, Arbetsförmedlingen
- Johanna Christensen, Länsstyrelsen
- Magnus Augustsson, Osby kommun
- Ulrika Nordén Johansson, Osby kommun
- Lars Andreasson, Osby kommun
- Annika Nilsson, Perstorps kommun
- Marie Krüger, Almi företagspartner Skåne AB
- Pontus Rystedt, Open X Lab
- Tina Gunnarsson, Kristianstad kommun
- Eva Eriksson, EQ Accelerator
- Tommy Bengtsson, Lunds kommun

Resultat från workshop

Resultat från workshop

Workshopfråga 1 – Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?

• Kompetensförsörjning

- Kompetensförsörjning: utbilda, attrahera och behålla
- Att matcha utbildningsutbud med framtida efterfrågan
- Skolan måste vara lyhörda mot näringslivet
- Skånes råvara är kompetens (dock rörlig)
- Att marknadsföra Skåne. Brand: Skapa goda platsen (hälsa) – då kommer kompetensen

• Företagsklimat och regelverk

- Spelindustrin i Malmö- varför har det haft framgång? Billiga lokaler, kritisk massa av unga, kompetens, x-faktor.
- Gnosjöandan behövs
- Kapitaltillgång för att kunna växa, behövs bättre företagsklimat
- Lagar och regler behöver förenklas, finns minst 500 tolkningar.
- Öka entreprenörskap och innovationskraft
- Attrahera kapital - men kan det bli problem med vissa ägarstrukturer som saknar engagemang för det lokala perspektivet?

• Geografiska och strukturella begränsningar

- Geografi påverkar tillgång till kompetens
- Närhet till alla
- Energiförsörjning
- Infrastruktur

• Samverkan

- Nära samverkan mellan kommun och region är oerhört viktigt
- Relationsskapande aktiviteter

• Ytterligare utmaningar

- Klimatanpassning
- Kommunikation - Inte så kaxiga i Skåne

Resultat från workshop

Workshopfråga 2 – *Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?*

• Gränsöverskridande

- Kommunala perspektivet – hitta nya former för att samverka, även kring praktiska och konkreta frågor
- Samverka med Danmark
- Sudda länsgränserna och samverka mer med grannregionerna.
- Vi vill jobba mer på Skåne-nivå, inte de fyra hörnen
- Näringslivet ser inte gränser. De vill ha bra förutsättningar för att driva företag (kompetens, infrastruktur, mark, el-försörjning)
- Samverka nära regionen och Länsstyrelsen och andra myndigheter, tex Trafikverket.
- Suddar man bort pratet om de fyra hörnen blir helhetsfokus tydligare.
- Region Skåne behöver titta på andra regioner och inte bara ha Skåne-perspektivet.
- Samverkan sker redan, men det är viktigt att kommuner också får kunskap om det regionala perspektivet och kunskap om vad som är viktigt för grannkommuner. Känna till varandras styrkor och svagheter.

• Samverka med relevanta aktörer

- För stor samverkan kan bli negativ, det behöver vara samverkan mellan relevanta aktörer på rätt nivå

• Samverkan kring relevanta frågor

- Vissa frågor kräver en större kritisk massa som samverkan kan bidra med
- Infrastrukturen är en viktig förutsättning att samverka kring – ger större rörlighet för gods och människor. Idag en flaskhals för optimerade godsflöden.
- Samverka kring kompetensmatchning, tex YH och andra utbildningar
- Arbetspendlingsmöjligheter, vi kan inte pendla över hela Skåne
- Samverkansinitiativ som gör det möjligt att matcha arbetslösa/kompetens.

• Sträva efter att bredda perspektiven

- Perspektiven hos aktörerna behöver breddas
- Få bättre helhetsbild över möjligheterna i Skåne
- Helhetsbild av hur det ser ut i hela regionen.
- Kapacitet att nischa näringslivet utifrån samhällsbehov, bra både med spets och bredd (risk att vara för smala, jmf bruksort)

Resultat från workshop

Workshopfråga 3 – *Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?*

- **Leda samverkan och samordning**

- Samverkan mellan utbildning/forskning och näringsliv
- Agera samordnare för den totala regionala utvecklingen
- Säkerställa att alla kommuner i regionen blir delaktiga
- Samordna alla styrkor och olikheter i regionen
- Skapa förutsättningar för näringslivet tillsammans med kommunerna.
- Koppla ihop delarna
- Näringslivet är en part i beredskapsfrågor
- Möjliggörare och stödjande till de initiativ som kommer underifrån
- Näringslivsfrågor är inte lagstadgade, kan därför bli styvmoderligt behandlade i kommunerna och det läggs ett större ansvar på tjänstepersoner i kommunerna.

- **Driva gemensamma frågor**

- Samordna flera intressen – vissa frågor är det svårt för den enskilda aktören att hantera, tex transport och beredskap.
- Utredda förutsättningar för transporter
- Beredskapsfrågor och robusthet

- **Stärka helhetsbilden**

- Tillkännage det totala utbudet av tjänster som finns i regionen
- Skapa samverkansytor som täcker över de geografiska begränsningarna.
- Se helheten

Resultat från workshop

Workshopfråga 4 – Hur vill vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan i Skåne för att möta utmaningar inom temat?

- Skapa digitala plattformar
- Tillsätta en samfinansierad samordnare från regionen som träffar näringslivet/näringslivssamordnare i kommunerna.
- Ställa rätt frågor till näringslivet – kommunen har ett ansvar att fånga upp behovet men på rätt sätt och med fokus på strategiska och inte operativa frågor.
- GEN-poolen – skala upp den strukturen
- Bra med goda exempel från företagssamverkan
- Almi – gröna lån
- Hjälp från företagärfrämjande systemet

Resultat från workshop

Övriga frågor som deltagarna ville skicka med till Region Skåne

- Regelverk/tolkning – 290 kommuner – lärande
- Nyttja regionen/samordning ännu mer
- E6
- Utveckla och synliggöra kommunalt näringslivsarbete
- Övriga aktörer påverkar företagsklimatet

Stärkt kompetensförsörjning

Dialogpass 5. Hur får vi den kompetens vi behöver?

Workshopledare: Viktoria Hansson och Tobias Hedkvist, Region Skåne

Sammanställning: Annika Kron, Trivector Traffic

INLEDANDE BILDER

Rätt kompetens på rätt plats i rätt tid

Tillgången och efterfrågan på kompetens mellan olika branscher och yrken varierar

Stor brist på:

- (Specialist)sjuksköterskor, bio-medicinska analytiker, med. sekreterare
- Ämnes-, yrkes- och grundskolelärare
- Examinerade från yrkesprogram på gymnasiet (bygg och anläggning, fordon, vård och omsorg, el och energi, industriteknik, naturbruk)
- Arbets- och fysioterapeuter
- STEM-kompetens*

Stort överskott av:

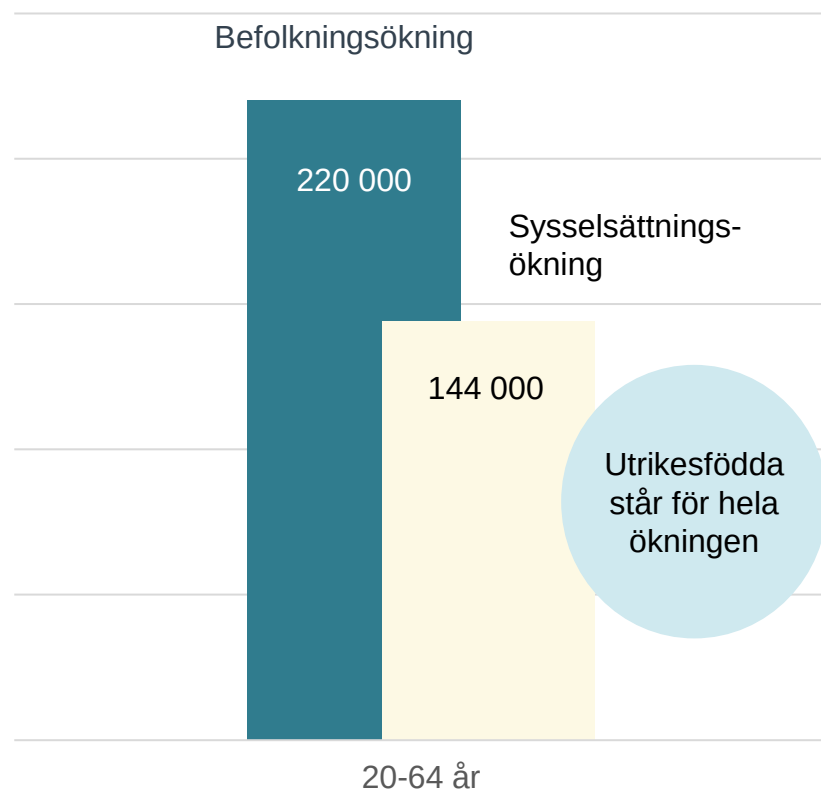
- Folk- och grundskoleutbildning
- Teoretisk gymnasial utbildning
- Samhällsvetenskap och humaniora
- Journalistik och media
- Beteendevetenskap, psykologi

Källa: Region Skånes Utbildnings- och Arbetsmarknadsprognos 2035 samt branschdialoger.

*naturvetenskap, teknik, ingenjörskap, matematik

Ekvationen går inte ihop – arbetskraften räcker inte till

Behov av ytterligare medarbetare
(Sverige 2022-2032)

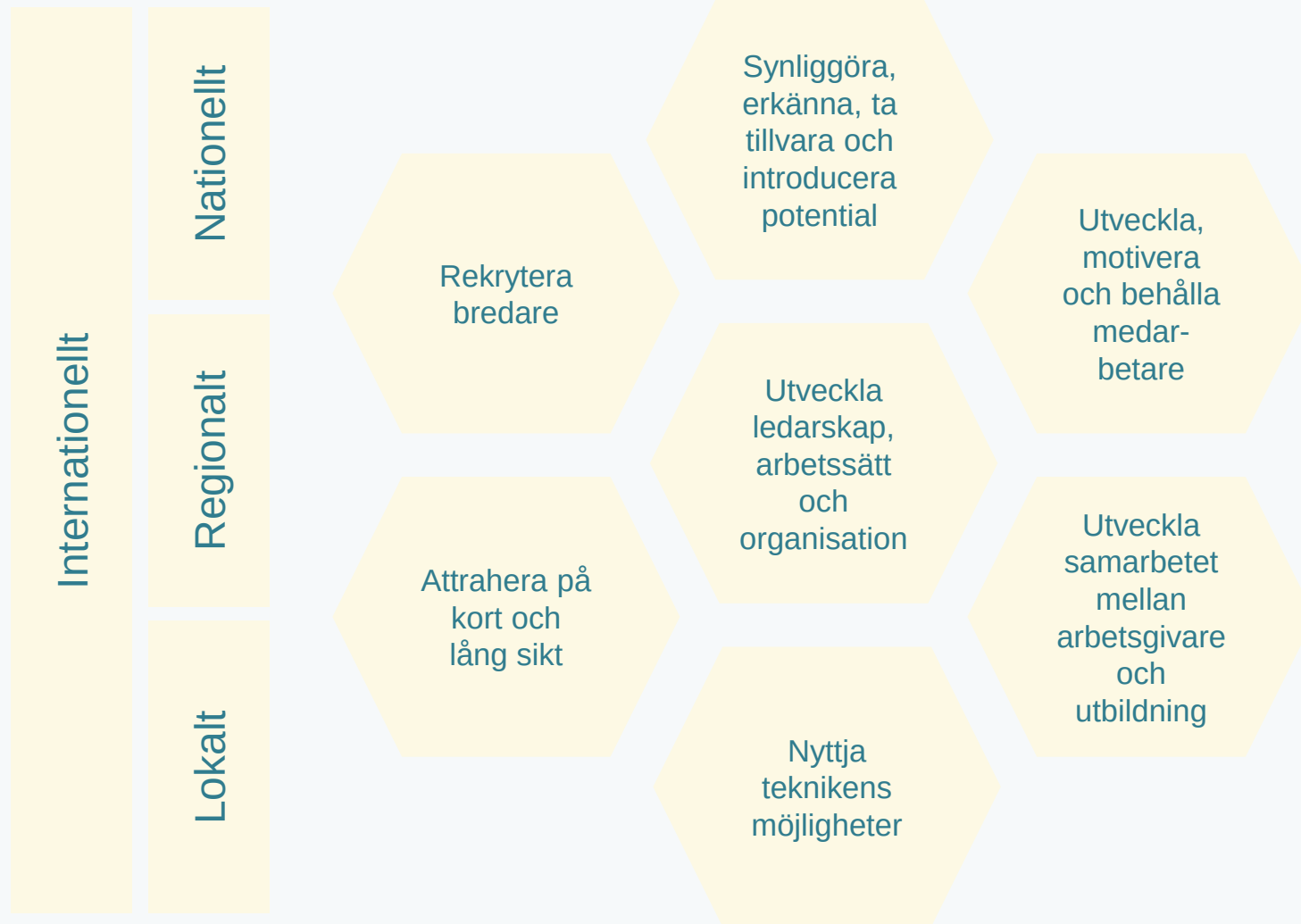
Näringslivet
+175 000

Kommuner
och regioner
(enbart Vård
Omsorg)
+75 000

Staten
+15 000

**Samlat behov -
+265 000**

Källa: Konjunkturinstitutet/SKR. Antagande: Demografisk framskrivning av arbetsmarknaden antaget oförändrade strukturer förutom ökat arbetskraftsdeltagande bland äldre över 60 år.

FÖRSKOLA	GRUNDSKOLA	GYMNASIESKOLA	UTBILDNING FÖR VUXNA
Förskola	Förskoleklass	Gymnasieskola	Universitet högskola
Annan pedagogisk verksamhet	Grundskola	Anpassad gymnasieskola	Yrkehögskola och Nationell Yrkesutbildning
	Anpassad grundskola		Konst- och kulturutbildning
	Sameskola		Komvux inklusive sfi
	Specialskola		Folkhögskola
	Fritidshem		
1-6 ÅR	6-16 ÅR	16-19 ÅR	18 ÅR OCH ÄLDRE

Hur kan vi **utveckla attraktiva grundutbildningar** och **vidareutbildningar** samt **ta tillvara på kompetens** som svarar mot **skånska arbetsgivares kompetensbehov?**

WORKSHOP 1 kl. 10.30

Lista deltagare förmiddag sida 1

- Elisabeth Brevenson, Styrelseledamot, IKF
- Tatjana Ristovski, Verksamhetsledare, IKF
- Torbjörn Ekelund, Polsek, Region Skåne
- Monica Deger, Regionchef, Medborgarskolan Syd
- Caroline Höstgren, Expert yrkeshögskolan, Handelskammaren
- Jill Lindqvist, Säkerhetsstrateg, Region Skåne
- Hans-Göran Johansson, Verksamhetssamordnare, Arbetsförmedlingen
- Teresa Lindström, Projektrådgivare, Tillväxtverket
- Sally Grahn, Projektrådgivare, Tillväxtverket
- Henrik Persson, Sällhållsanalytiker, Helsingborgs stad
- Eva Eriksson, Founder, EQ Accelerator
- Victor Vilsmys, Verksamhetsutvecklare, Region Skåne
- Zuleika Perez, Utvecklingsledare, Region Skåne
- Jenny Larsen, Verksamhetsutvecklare, Region Skåne
- Maria Svenning, Projekthandläggare, Länsstyrelsen
- Annette Linander, Politiker, Region Skåne
- Linda Jonasson, HR-strateg, Region Skåne
- Jon Fransson, Region Blekinge
- Kristin Sjöholm, Projektledare, Teknikcollege Skåne / IUL Syd
- Cornelia Nyholm, Processutvecklare, tjänstespecialist avfall, Region Skåne
- Sandra Lundberg, Integrationsutvecklare, Länsstyrelsen Skåne
- Branislav Nikolic, Verksamhetschef, Hörby kommun
- Maria Sjöbeck, Förbundschef, Finsam MittSkåne
- Henrik Nilsson, Näringslivsutvecklare, Malmö stad
- Andreas Leo, Utvecklingsstrateg, Lunds kommun
- Julia Branting, Påverkansstrateg, Region Skåne
- Ieremias Polihronidis, HR-partner, Region Skåne

Lista deltagare förmiddag sida 2

- Robert Baranowski, Verksamhetssamordnare, Arbetsförmedlingen
- Marie Nilsson, Regionalsamordnare, IF Metall Skåne Blekinge
- Gustaf Hamilton, Region Skåne
- Björn Ahlgren, Folkuniversitetet nätverket idéburen sektion
- Anne Brüel, Konsulent, Region Hovedstaden
- Patric Roth, Verksamhetssamordnare, Arbetsförmedlingen Malmö

Metodik för workshopen

Bord 1 - PRIORITERING: Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?

Bord 2 - MOBILISERING: Hur kan och vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?

Bord 3 - AKTIVERING: Vilken roll ser du är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?

Resultat från workshop

PRIORITERING: Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?

Utmaning med att många av dagens ungdomar väljer utbildning utifrån status och var man kan tjäna stora pengar. Hur gör vi de yrken med stort behov mer attraktiva? Vi behöver se över arbetsvillkor. Man hör/lär sig tidigt att det är jobbigt, jobba skift, låga löner. Exv vården.

Säkerställa trygg anställning även vid lågkonjunktur – att inte vara sårbar om man väljer yrken som ryker först. Vänd, välj att säga upp admin roller först

SYV längre ned i åldrarna

UF på yrkeslinjer och vuxenutbildning

Hur får vi folk att välja rätt utbildning för dem? Alla ska inte in på högskolan. Vi behöver komma ut och nå barnen redan i förskolan för att introducera olika yrken. Skapa kunskap och intresse för olika yrken tidigt. ☑ möt behovet hos individen.

Integration; hur når vi alla? Paradox att det finns så mycket kompetens i samhället samtidigt som det finns en uttalad brist.

Vi säger att näringslivet måste ta större ansvar, men bolagen själva kan inte driva frågorna. Vi måste använda branschorganisationerna.

Pedagogiskt beskriva läget inom kompetensförsörjning i Skåne för "Gemene man"

Kulturförändring; behöver bli lika "fint" att välja yrkeslinjer. Entreprenörskap

Skapa intresset av vad Region Skåne gör och vilka roller som finns. Tex sjuksköterska, USK, medicinsk analytiker ☑ mer inbjudande

Göra vårdyrket mer attraktivt (arbetsmiljö etc)

Arbetsförmedlingen myndighet, nationell planering → vi behöver anpassa efter de regionala behoven. Arbetsgrupper på lokal nivå. Vi kan inte detaljstyra från nationell nivå

Hur kan vi skapa en gemensam infrastruktur för kompetensförsörjning?

Valideringar (högskola, folkhögskola, branscher mfl) behöver samordnas! Vilka finns, hur använder vi det. Till ett yrke. Saknas idag – man vet inte var man ska vända sig

Möjliggöra bra utrustning på de tekniska utbildningarna

Kvalitativ och anpassad etablering för nyanlända. Färre kommer, därför viktigare att individer kommer i arbete snabbare → men också i rätt arbete (LST)

Utveckla arbetsförmedlingen så att den passar kommunen ifråga

Vara en attraktiv arbetsplats med utvecklingspotential för alla medarbetare oavsett befattning

Bryta den långvariga arbetslösheten
Individ: utbildning, stöd, information
Arbetsgivare: representativ organisation, motverka diskriminering

Hur fångar vi upp den befintliga kompetens bland utrikesfödda som ställts utanför arbetsmarknaden (internationella kvinnoföreningen Malmö)

Ta tillvara på nyanländas tidigare jobberfarenheter och underlätta för dem att ta till vara på deras kompetens.

Involvera näringslivet i hela ansökningsprocessen

Begränsat vad kommuner kan göra – ensidigt ansvar på arbetsförmedlingen i många fall. Behövs direktiv från staten som påtalar samarbete

Stor brist på kompetens både privat och offentligt framöver. Oro för en kommande rekryteringskris. Det är för lite fokus på lösning

Göra kompetenserna trendiga igen. Att yngre generation ska se dessa roller som status

Bättre förutsättningar att studera i hela Skåne (tillgänglighet). Både utbildning och kollektivtrafik

Resultat från workshop

MOBILISERING: Hur kan och vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?

Finns inget tydligt påbud att man ska samarbeta. Här kan regionen vara med och tydliggöra! Påverka! Vad vill Region Skåne? Forma en samverkansstrategi. Vem gör vad och varför? Samverkan är svårt och kräver tydlighet.

Underlätta, påverka så att fler i vuxen ålder kan ställa om via yrkesvux/komvux trots urvalskriterier. Det är invånarens försörjning som blir umäning då

Lobba mer mot staten – stelbent utbildningssystem

Kartlägga behoven och driva gentemot staten, ibland med andra regioner

Regioner kan samverka med kommunala utbildningsverksamheter för att snabbare skapa utbildningsplatser efter behov. Kommunen kan snabbt ställa om och göra nya exv. YH-utbildningar

Skapa incitament hos arbetsgivare att hålla yrkesutbildningar på arbetsplatserna

Fler verktyg för att validera kompetenser så att utbildningstider kan kortas ner i vissa fall

Lyfta vuxna som kan/behöver ställa om. Civilsamhället, idéburen förberedande utbildning → matcha vidare till YH och komvux

Utrustning och yrkeslärare behövs! Lobba, satsa, testa nytt

Vara katalysator / mäklare. Driva på i mellanrummet mellan branschorganisationer, arbetsgivare och utbildningsaktörer. Matcha!

Höja status och kunskap på YH på många olika sätt

Bryt ned statistik så vi vet vilka specifika yrken som efterfrågas och skapa kontakt med företagen

Påverka näringslivet. "Utbildningsuppdrag" likt RS hälso- och sjukvård

Nyttja folkhögskolor och folkutbildningar som resurs. Kopplingen till RU som påverkare

Påverka YH långa utbildningar nationellt. Att ha tex krav på 20-25 a.g. funkar ek för Region Skåne

Nya sätt, ramverk, hur vi definierar kompetens mellan olika aktörer och arbetsgivare

Långa ledtider → utbildningsinnehåll och behov motsvarar ej alltid varandra. Kunskapsunderlag på färdigheter och kompetens snarare.

Öppna sina verksamheter för praktik och arbetsträning för att identifiera presumtiva nya medarbetare så man kan välja rätt utbildning och slippa chansa

Resultat från workshop

AKTIVERING: Vilken roll ser du är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?

Region Skåne sekundärsamverkan inom 4 hörn stöd till samverkan

Mer representation från organisationen i ledningen för olika utbildningar/lärosäten. Detta skapar bättre förutsättningar för nyutbildade att komma ut i arbetslivet. Chansen ökar att innehållet i utbildningen bättre motsvarar kompetensbehovet på marknaden

Arbeta långsiktigt med de projekt som ger resultat

Arbeta mer mot SYV och andra vägledare kring framtidsbranscher och hur det ser ut i Skåne

Uppmärksamhet på samarbete över sundet. Tex med Region Hovedstaden om kompetensförsörjning, gränshinder som begränsar produktiviteten i Greater Copenhagen.

Nå ut till näringslivet med info om hur de kan skapa strategiska kompetensförsörjningsplaner

Fortsatt samarbete med Handelskammaren kring YH, GLA och den nya utbildningsformen Nationell yrkesutbildning (NY)

Pott på eftergymnasieutbildning inte begränsad till kommun – regional pott

Finsam kan finansiera projekt för att stärka grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden

Arbetsplatsförlagda (inom RS) utbildningar för dem som har svårigheter med vanlig skolgång. Komplettera med subventionerade anställningar

Facilitera mäkla kontakter mellan högskolestudenter och grundskoleelever. Motivera och inspirera!

Region Skåne viktig samverkansroll för yrkesutbildning (IF Metall)

YH viktig → än viktigare är att möjliggöra mötena mellan arbetsgivare och invånarna

Hur stötta företag och organisationer bättre? Samla ihop flera. Vägleda i behov och insatser. Vad är möjligt?

Undanröja gränshinder mellan Malmö och Köpenhamn. Identifiera innovativa och nya sätt att förse Danmark med arbetskraft

Teknikcollege är en samverkansplattform för industrin → vi får företag och utbildningar att mötas

Mer inriktade insatser på de utmaningar man ser inom området. Tex etablera utbildningsinsatser med kommun för att förbättra kompetens, svenska språket, istället för "medborgarvägen". Mellan behov och ev utförare

Utveckla strategier för regionen. Långsiktigt → utbildning. Kortsiktigt ? Samverkan kommun, näringsliv, AF-utbildn

Stora förändringar på gång inom utbildningssystemet. Gäller att arbetsgivarna förstår att de måste engagera sig i utbildningarna

Bristande studie- och yrkesvägledning
Bättre samverkan näringsliv och utbildningssystem

Offentlig sektor får tänka bredare vid rekrytering och inte enbart kräva högskoleutbildning om det inte är helt avgörande

Få bort stuprörstänk – samverka och jobba mot samma mål

Arbetsmarknadens parter i samverkan

Bred samverkan
Arbetsförmedlingen, kommuner, Region och LST i grunden men även civilsamhälle och näringsliv

Utveckla bättre sätt att få fler utrikesfödda i arbete behöver prioriteras.

Vi behöver ställa om till cirkulär produktion. Hur?

Bättre samarbete mellan kommun, arbetsförmedling, näringsliv och ideella sektorn

Summering från workshopledare

Generell kommentar: Svårt att särskilja diskussionerna mellan de tre olika frågeställningarna. Det går inte att se tydliga skillnader i diskussionerna som pågick.

En sammanfattning av återkommande kommentarer från workshopdeltagarna:

- Samverkan: Det är många som diskuterade behovet av samverkan och att den behöver utvecklas både i bredd och djup
- Status: utmaning att många väljer utbildning utifrån status. Vi behöver jobba med en kulturförändring och att det behöver bli mer attraktivt att välja yrkeslinjer. Involvera näringslivet och tidigt introducera olika yrken för barnen så att det har en bättre förståelse för möjligheterna i arbetslivet.
- Samarbete Arbetsförmedlingen med region och kommuner: utmaning att arbetsförmedlingen jobbar nationellt och inte möter region och kommuner i sina lokala utmaningar.
- Involvera näringslivet; Näringslivet behöver ha ett tätare samarbete med Arbetsförmedlingen för att hjälpa till att korta ned vägen till en anställning. De behöver öppna sina verksamheter för praktik och arbetsträning. Bolagen kan inte själva driva frågorna utan behöver stöd av branschorganisationerna.
- Kvalitativ och anpassad etablering för nyanlända. Ta till vara på deras kompetens. Fler verktyg för att validera kompetenser så att utbildningstider kan kortas ner i vissa fall.

WORKSHOP 2 kl. 13.45

Lista deltagare eftermiddag

- Maria Korner Westin, Enhetschef, Region Skåne
- Anna Råman, Enhetschef, Region Skåne
- Gulla Ottosdottir, Koordinator, Folkuniversitetet Lund
- Lars Uhlin, Kommunikationsstrateg, Lunds universitet
- Jessica Nilsson, Utvecklingsstrateg, Osby kommun
- Carl-Fredrik Beijer, Verksamhetsstrateg, Eslövs kommun
- Paul Andersson, Samordnare, Arbetsförmedlingen
- Annina Hohenthal, Affärsutvecklare, Västerbo
- Mikael Jönsson, Verksamhetschef, Västerbo Socialomsorg
- Marie Nilsson, Politiker, Lomma kommun
- Susanne Persson, Enhetschef, Höörs kommun
- Liselotte Olsson Kulevska, Arbetsförmedlingen
- Rickard Grönkvist, Illustratörscentrum
- Anna Lundbergh, Regionservice
- Solweig Ekdahl, Arbetsförmedlingen
- Charlotte Larkin, Vuxenutbildningen Simrishamn
- Linn Piros, Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen Malmö stad
- Malin Dahl, Öresunddirekt / LST Skåne
- Anna Ingers, Region Skåne

Resultat från workshop

PRIORITERING: Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?

- Många väljer **teoretisk linje** trots att de saknar kapacitet. Hur hjälper vi dem att välja utifrån sig?
- Vi behöver vara mer flexibla i framtiden och behöver anpassa oss efter det redan nu. Vi kommer att se fler projektanställningar i framtiden.
- **Arbetsgivare behöver bli mer synliga i utbildningarna** för att visa bredden och möjligheterna redan i tidig ålder
- Viktigt med **samverkan** mellan arbetsgivare och skola
- Anpassa **utbildningarna så att de är mer flexibla och snabbare kan anpassas efter det aktuella behovet**. Utbildningarna och lärarna behöver och ställas om och möta förväntningarna. Hur hjälper vi till i det?
- **Utbilda befintlig personal inom företaget**. Exv. industrin. Kan vi vidareutbilda inom företaget för att kunna anställa mindre erfaren arbetskraft? Specialistsjuksköterskor utbildar sig på arbetstid. Samla ihop och samordna!
- **Utbildningsdagar; samverka** mellan regioner och företag
- Hur **validerar** vi idag? Hur kan den samordnas bättre?
- YH 3 år är för länge. Många unga vill komma ut i arbetslivet och tjäna pengar. YH borde gå tillbaka till 2 år. (våldigt delade åsikter om denna punkt!)
- **Region Skåne måste närma sig företagen**. Tala om vad RS kan hjälpa till med. För att få en bättre samverkan måste RS visa intresse för företagen och hur man kan hjälpa dem.
- Missmatch mellan behov och utbud. Vi behöver se till hela näringslivet. Kommunen lägger ner **yrkesutbildningar** som egentligen behövs i regionen. Hur kan RS **samordna mellan kommunerna**?
- Utmaning med långa upphandlingstider. Behovet hinner många gånger förändras och vi jobbar mer utdaterade frågor.
- Utveckla industrin och företagen

Resultat från workshop

PRIORITERING: Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?

- Underlätta möjligheten att söka medel för att få hjälp att **utbilda internt**.
- RS har gjort omvärldsbevakningen och behöver tydligt förmedla vad som behövs. Alla kommuner kan inte ha alla utbildningar utan **behovet måste samordnas mellan kommunerna**
- Många som inte söker sig till utbildningar och yrkeslivet. Hur når vi dem? Yrkesutbildningar gymnasiet. Tidigt kommunicera möjligheter
- Vi måste använda våra resurser och **hjälpa nyanlända med språket**. Det görs bäst på arbetsplatserna.
- Fler APL-platser till högstadiet. Vi behöver fasa och få en inblick till universitetet. Det behövs ekonomiskt stöd till detta.
- **Vad kan vi lära av Danmark?** Lättare att få jobb i DK då de har en större flexibilitet i sina anställningar. Vi SV behöver bli bättre på att använda oss av provanställningen för att våga ge fler personer chansen.
- Arbetsgivarnas attityder behöver förändras. Tänker att anställda ska kunna allt från början. I DK jobbar man mycket med **internutbildningar**.
- Svårt för medelålders i SV att vidareutbilda sig. Jmfr **DK där yrkesutbildningar är betalda**.
- Funktionshinder; hur kan vi bli bättre? Behöver få kännedom om möjligheterna. Tidigare var arbetsförmedlingen mer ute på företagen. Så är det inte längre utan vi upplever ett **glapp mellan arbetsförmedlingen och företag. Kan RS vara en språngbräda?**

Resultat från workshop

MOBILISERING: Hur kan och vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?

Grupp 1

- Det behövs skapas ytor för att **samla information om yrkesval och utbildningar som är anpassad efter ungdomar** (de som står inför ett utbildningsval)
- **Yrkesmässor för åk 8** är ett bra och framgångsrikt koncept som prövats i flera kommuner
- Det är avgörande att arbeta med intresset hos ungdomar tidigt och kontinuerligt
- **Studie- och yrkesvägledare har en avgörande roll** för att ungdomar väljer rätt
- SYV har ett nytt uppdrag ring bristyrken, de behöver kompetens för att guida så att eleverna kan göra medvetna val.
- **Yrkesutbildningar leder INTE till inlåsnings effekter**
- Synliggöra olika typer av yrken men praktiska saker så som lön och arbetsförhållanden, många gånger har både ungdomar och **SYV en förlegad bild av exempelvis industrin idag.**
- Viktigt att **få info tidigt så att man stannar och fullföljer sin utbildning.** En del hoppar av pga felval men också på grund av att de får jobb utan utbildning vilket på lång sikt inte är bra.
- Ungdomar väjer som sina kompisar eller förändrar vilket många gånger leder till fel jobb.
- Näringslivet själva är en väldigt viktig aktör för att bryta värderingar och synen på olika yrken
- **Sociala media** är svår att hantera. De ger ibland en helt **fel bild av ett yrke** och blir då en fiende men kan också hjälpa till att "hajpa" ett yrke så att många väljer det.
- Sociala media kan var stigmatiserande

Resultat från workshop

MOBILISERING: Hur kan och vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?

Grupp 2

- **Arbetsgivare och Näringsliv måste vara aktiva**
- SYV kan inte göra allt, så som uppdraget ser ut idag **finns det inte tid att arbeta med medvetna val för eleverna.**
- **Kompetenskompass** är en metod för att synliggöra behovet av arbetskraft lokalt som fungerat fint i sydöstra Skåne
- SYV har inte rätt förutsättningar
- Mycket handlar om **attityder till yrken** båda varför man väljer och inte väljer.
- **Utmaning att visa de positiva sidorna** hos yrken där det saknas kompetens
- Branschfolk måste vara mer aktiva. **Viktigt att ungdomar får höra från branschen själv varför de ska vända sig just dit.** Någon som kan skapa ett förtroende hos ungdomarna.
- Skapa etablerade och kontinuerliga mötesplatser för skola och arbetsliv/näringsliv att mötas.
- Det handlar inte alltid om lönen utan det handlar mycket om **"hur mycket fritid" du kan få inom ett arbete.**
- 15 år är för ungt för att göra val. Därför väljer många att **skjuta upp sitt yrkesval** genom att följa en studieförberedande utbildning även om en yrkesförberedande utbildning kanske hade varit det rätta.
- **15 åringar har inte "valkompetens"** unga idag är rädda för att göra val generellt.
- All info finns idag digitalt, det kan skapa en **digital segregation.** Öka trösklarna för ungdomar att få info om olika yrkes/utbildningsval.
- Både tjejer och killar idag **saknar självkännedom om vilka styrkor de har och hur de kan använda dem för att lyckas i arbetslivet.**

Resultat från workshop

MOBILISERING: Hur kan och vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?

Grupp 3

- Mer samarbete behövs inom stödstrukturen
- Det behövs **en tydlig struktur för helheten typ branschdagar** som man haft tidigare men som lagts ner iom att AF tog bort sin regionala organisation.
- **Folkhögskolorna som har fått mindre bidrag** vilket leder till mindre utbildningar bland annat inom bristyrken.
- **Digitala kompetenser** är något som måste stärkas hos unga, de kan använda sina telefoner men inget annat.
- Hur förklarar vi för ungdomar att digital kompetens är viktigt?
- Region Skåne har ett stort ansvar att få ihop folk och **driva samverkan samt bidra med ny kunskap.**
- **Sprida goda exempel**, vad/hur gör de som lyckas bra – ”steal with pride” Region Skåne borde bidra aktivt till att sprida exempel.
- **IUC Skåne** arbetar bland annat med att berätta och informera om **var jobben finns inom en kommun**. De arbetar också med **konceptet ”arbetsmarknadskunskap”**. Det skulle fler kommuner kunna ta till sig om de var beredda att betala.
- Kommuner måste bli mer framåtlutade i detta och se till att **”prata med elever på skoltid”**
- Det borde finnas typ en **”kompetensförsörjnings dag” för SYV** så att de blev uppdaterade med modern kunskap
- E-college

Resultat från workshop

AKTIVERING: Vilken roll ser du är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?

- **Samverka med Skånes kommuner** gällande regionala dimensioneringen
- **Undvik att kommuner konkurrerar** om samma utbildningar
- Öka lärande på arbetsplatsen, **"peer learning"**
- **Främja lärlingsplatser**, samt etableringsjobb
- **Undersök fler modeller** som "80, 90, 100" dvs. erbjudande om (80 % arbetstid, 90 % bibehållen lön, 100 % pension) mot att träna upp kompetenser hos nya medarbetare, typ av "överlämning"
- **Region Skånes roll, gå före som attraktiv arbetsgivare**, öka engagemanget inom befintliga utbildningar inom vård och omsorg, för få praktikplatser i dagsläget
- Lyft **utbildningskedjor och karriärvägar inom vården**, öka incitamenten för t.ex undersköterskor genom möjligheten till vidareutbildning till sjuksköterska
- **Nyttja fler "ingångsjobb"** för t.ex utrikesfödda inom Region Skånes verksamheter
- Stärk **valideringsmöjligheter**
- Region Skåne kan **stödja företagens "framtidsskoll"** genom ännu mer kunskapsdelning, forskning och empiri kombinerat med visioner om framtidens arbetsmarknad
- **Öka bildningsnivån** hos grupper som står utanför arbetsmarknaden
- Påverka så vi kan skapa **nya utbildningar som passar fler individer**, trots låga förkunskaper
- Öka möjligheten för individer med kort utbildning och/eller ej i jobb till förflyttningar
- Öka kunskapen hos näringslivet/arbetsgivarna för Skånes demografi

Resultat från workshop

AKTIVERING: Vilken roll ser du är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?

- Gör SYV-dagarna mer konkreta, dvs prata mer om yrkesinnehåll
- **Erbjud SYV arbetsplatsbesök**, men gör även studiebesök till goda exempel i Danmark
- Ta en regional roll för att öka utbytet av utbildningsidéer inom Norden och EU
- Undersök Erasmus och Nordplus
- **Utveckla en strategi för regional attraktion**
- Se kopplingen till andra förutsättningar för kompetensförsörjning (inom Region Skånes mandat) som infrastruktur och kollektivtrafik, tillgänglighet
- Bättre nyttjande av lokaler, **samköra mellan utbildningsaktörer**

Summering från workshopledare

Generell kommentar: Svårt att särskilja diskussionerna mellan de tre olika frågeställningarna. Det går inte att se tydliga skillnader i diskussionerna som pågick.

En sammanfattning av återkommande kommentarer från workshopdeltagarna:

- Arbetsgivare behöver bli mer synliga i utbildningarna, samt utbilda internt inom företaget. Arbetsgivarna behöver också kontakta skolorna och visa ungdomarna vilka möjligheter som finns, samt förstå dagens ungdoms drivkraft (exv life-work balance). Främja lärlingsplatser.
- Studie- och yrkesvägledare har en avgörande roll för att ungdomar väljer rätt. Det är viktigt att information samlas och anpassas till ungdomar. Yrkesmässor åk 8 ett framgångsrikt koncept! Då kan vi även hjälpa till och säkerställa en bättre balans mellan verkligheten och den bild ungdomar får från sociala medier. SYV behöver prioriteras och tillräckliga medel behövs för att de ska lyckas med sitt uppdrag.
- Tydlig struktur för helheten vid exv branschdagar. Driva samverkan och säkerställa att man går ut med aktuell kunskap. Här är det också bra att visa ungdomarna var jobben finns.
- Samverkan mellan kommuner, skolor och arbetsgivare. Undvik att kommuner konkurrerar om samma utbildningar

Dialogpass 6. Hur får vi unga och vuxna att välja rätt utbildning?

Workshopleadare: Carin Peters och Linus Siöland, Region Skåne

Sammanställning: Jakob Mellin, Trivector Traffic

INLEDANDE BILDER

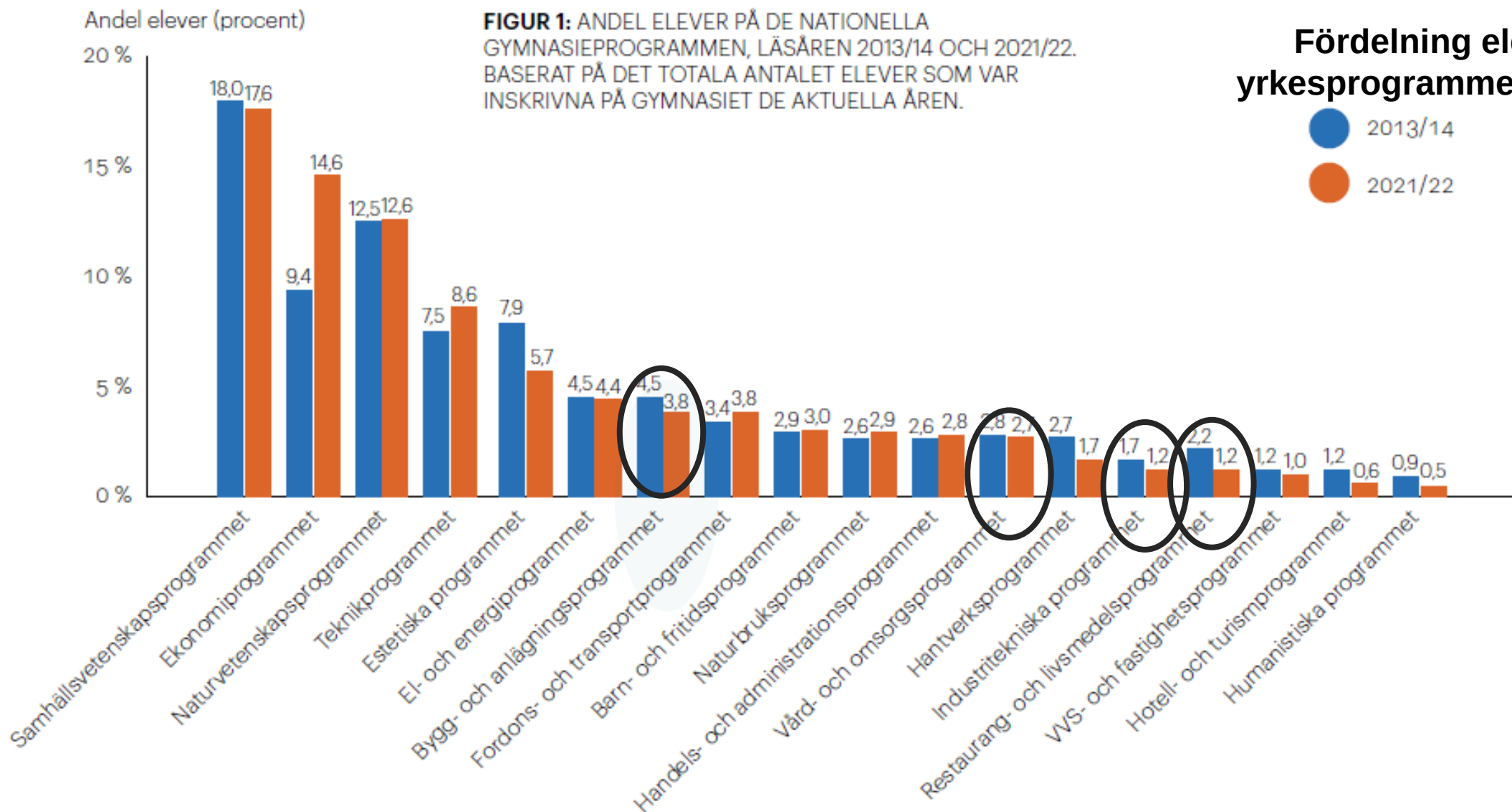

Dialogpass 6 - Hur får vi unga och vuxna att välja rätt utbildning?

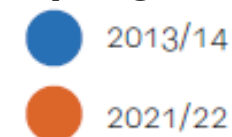
Eller...

Hur kan vi bättre främja
attraktiva utbildnings- och
yrkesval för unga och vuxna?

Fördelning elever på yrkesprogrammen totalt

32,4 %

29,2 %

Källa: Kungliga IVA (2023)

Tabell 3 Tillgång och efterfrågan på utbildade i Skåne län efter utbildningens inriktning, prognos 2035.

Inriktning	Utbud	Efterfrågan	Gap
Allmän utbildning	161 956	122 959	-38 997
Pedagogisk utbildning	39 489	42 388	2 899
Humaniora och media	13 303	9 211	-4 092
Samhällsvetenskap och administration	82 639	77 709	-4 930
Naturvetenskap	20 838	17 834	-3 004
Teknik	118 841	136 568	17 727
Lantbruk	12 654	13 611	957
Vård och omsorg	90 743	103 193	12 450
Restaurang och transport	23 310	23 209	-101

Källa: UAPS, Region Skåne

Metodik för workshopen

Bord 1 - PRIORITERING: Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?

Bord 2 - MOBILISERING: Hur kan och vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?

Bord 3 - AKTIVERING: Vilken roll ser du är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?

Metodik för workshopen

- En frågeställning per bord
- Varje bord har en facilitator
- Facilitatorn stannar kvar vid samma bord hela workshopen och dokumenterar diskussionerna
- Dokumentation sker genom dialog och/eller post-its
- Dialog i 15 min
- Grupperna förflyttar sig, medurs
- Facilitatorn återger vad föregående grupp diskuterade (1 min)
- Dialog 15 min
- Osv.

WORKSHOPAR

Lista deltagare förmiddag

- Eva Wiberg, Bransch och företagsansvarig
- Linn Piros, Projektledare, Gymnasie och vuxenutbildningen förvaltningen Malmö stad
- Amy Zhao, Verksamhetssamordnare, Arbetsförmedlingen
- Johan Tykesson, Utvecklingsstrateg, Sjöbo kommun
- Thomas Lassi, Samhällsanalytiker, Helsingborgs stad
- Mattias Horrdin, Oppositionsråd, Lunds kommun
- Julia Svensby Gustafsson, Verksamhetssamordnare, Arbetsförmedlingen
- Jenny Norberg Randowo, Näringslivsutvecklare, Ystads kommun
- Madelene Eregård, Arbetsmarknadskonsulent, Svalövs kommun
- Natalija Pantic, Rädda barnen Malmö
- Charlotte Larkin, Vuxenutbildningen, Simrishamn
- Roger Nielsen, Politiker, Åstorps kommun
- Christoffer Larsson, Politisk sekreterare, Region Skåne
- Annhild Månsson, Projektledare, IUC Syd
- Sandra Stålbirt, Biträdande rektor, Sundsgården FHS
- Susanne Persson, Enhetschef, Höörs kommun
- Malin Dahl, Verksamhetsansvarig, Øresunddirekt/Länsstyrelsen Skåne

Lista deltagare eftermiddag

- Andreas Larsson, Regionchef, Svenska ESF-rådet
- Liselott Hassel, HR-strateg, Region Skåne
- Linda Jonasson, HR-strateg, Region Skåne
- Julia Branting, Påverkansstrateg, Region Skåne
- Petra Bäck, Studie och yrkesvägledare YH, Eslövs kommun
- V. Attila Rostoványi, Malmö stad
- Hans Göran Johansson, Verksamhetssamordnare, Arbetsförmedlingen
- Björn Ahlgren, Folkuniversitetet/Nätverket idéburen sektor
- Rikard Larsson, Arbetsförmedlingen
- Robert Baranowski, Verksamhetssamordnare, Arbetsförmedlingen
- Lennart Asplund, Styrelseledamot, Asplund MGMT
- Kristin Sjöholm, Projektledare, Teknikcollege Skåne
- Branislav Nikolic, Verksamhetschef, Hörby kommun
- Maria Sjöbeck, Förbundschef, Samordningsförbundet Finsam MittSkåne
- Andreas Leo, Utvecklingsstrateg, Lunds kommun

Bakgrund

Utmaningen för Skåne är att säkra hållbar tillväxt genom att möta behoven för kompetensförsörjning. Vi måste aktivt identifiera brister och behov, utveckla relevanta utbildningar och främja medvetna utbildnings- och yrkesval för att matcha arbetsgivarnas behov både på kort och lång sikt.

Dessutom måste vi stärka företag och organisationer genom kompetensutveckling för att möta framtidens utmaningar såsom hållbarhet och digitalisering för att skapa en mer anpassningsbar och dynamisk arbetsmarknad i regionen.

1. PRIORITERING: Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?

- Att öka arbetsmarknadskunskapen hos unga om vilka olika utbildningar och yrken som finns
- Att få fler unga att nå behörighet från grundskola och gymnasium.
- Att nå fram genom samhällsbruset med framgångsrika utbildningsalternativ som ex. YH-utbildningar
- Att skapa alternativa utbildningsformer som skapar en bra matchning med arbetsmarknadens behov
- Att skapa ett utbildningssystem som fungerar för elever med vitt skilda förkunskaper

2. MOBILISERING: Hur kan och vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?

- Kunna tillgodose de praktikplatser som behövs/saknas
- Arbetsgivarna bör arbeta med att öka kunskapen om deras arbetsplats och yrken. Vilka fördelar som finns med att jobba inom deras bransch
- Skapa material som utmanar könsstereotypa uppfattningar om arbetsplatser och utbildningar
- Att lyfta fram förebilder på arbetsplatserna med samma bakgrund som den arbetssökande

3. AKTIVERING: Vilken roll ser du är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?

- Skapa mötesplatser där arbetsgivare och arbetssökande kan mötas
- Stötta kommuner att närma sig näringslivet för att skapa nya och bättre utbildningar
- Stötta arbetsgivare till att finansiera praktikplatser
- Jobba för att införa fler lärlingsutbildningar
- Stärka arbetsmiljön på arbetsplatserna för att göra dem mer attraktiva
- Stärk omställningsstudiestödet utifrån regionala behov

Summering från workshopledare

- Ingen stor skillnad i diskussioner på förmiddags- jämfört med eftermiddagspasset
- Behovet av samverkan mellan olika offentliga och privata aktörer lyfts återkommande
- Behovet av att öka kunskapen/nå ut bättre till unga om de jobb och utbildningar som finns lyfts återkommande
- Yrkesutbildningar och praktikplatser lyfts återkommande som viktiga verktyg för matchningen på arbetsmarknaden
- Mötesplatser för arbetsgivare och arbetssökande lyfts återkommande som viktigt

Bättre hälsa för fler

Dialogpass 7. Hur blir vi mer hälsosamma?

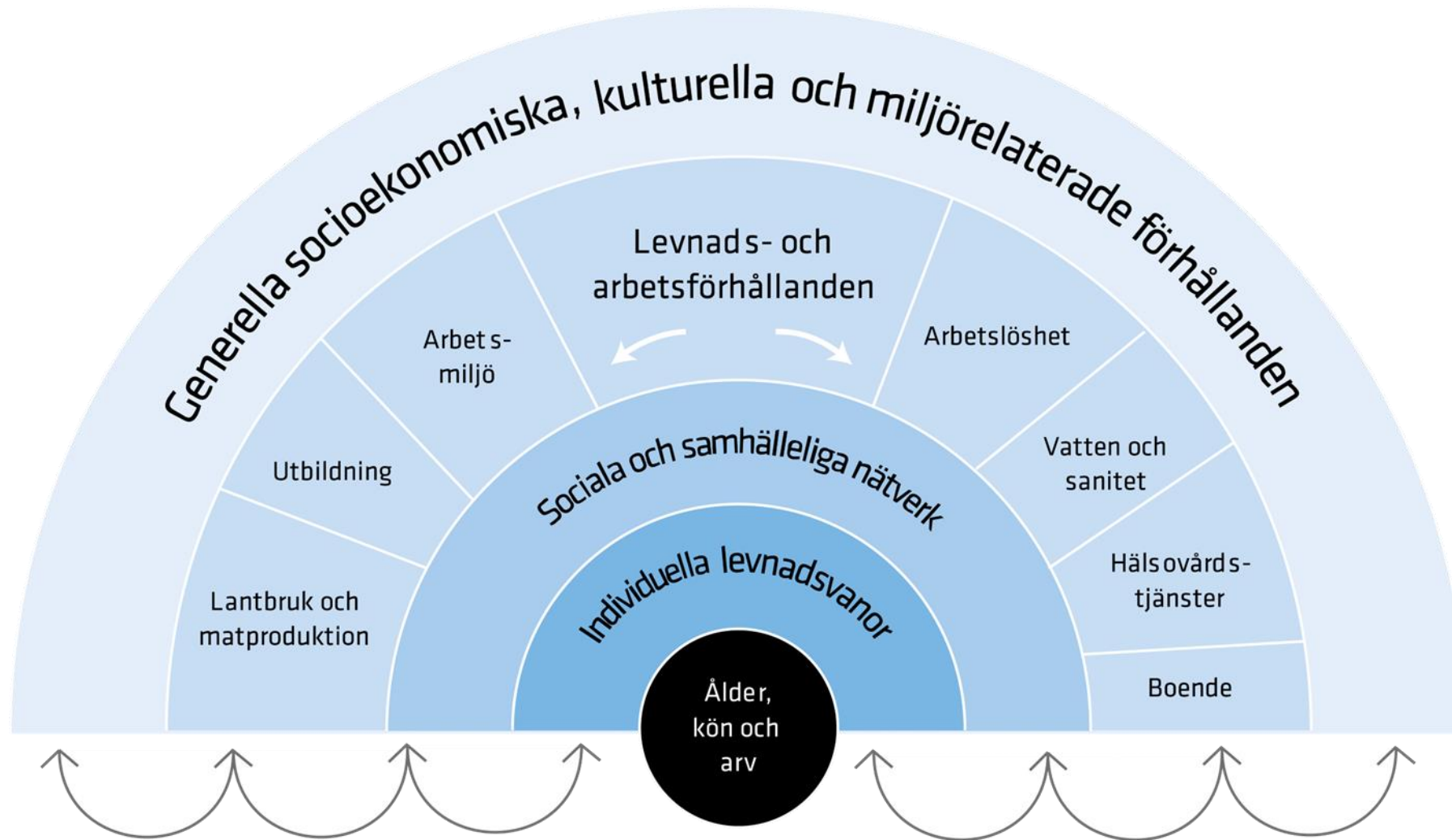
Workshopledare: Helena Lensell, Anna Unné och Louise Sundberg, Region Skåne

Sammanställning: Julia Nyberg, Trivector Traffic

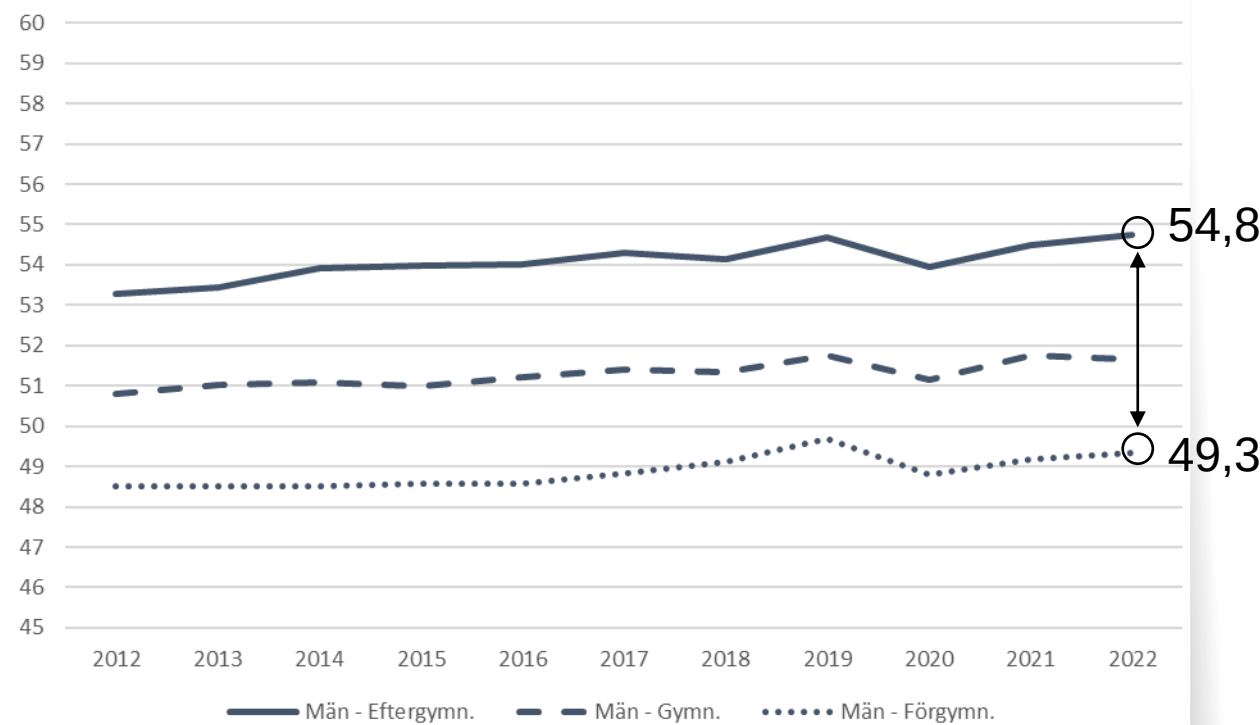
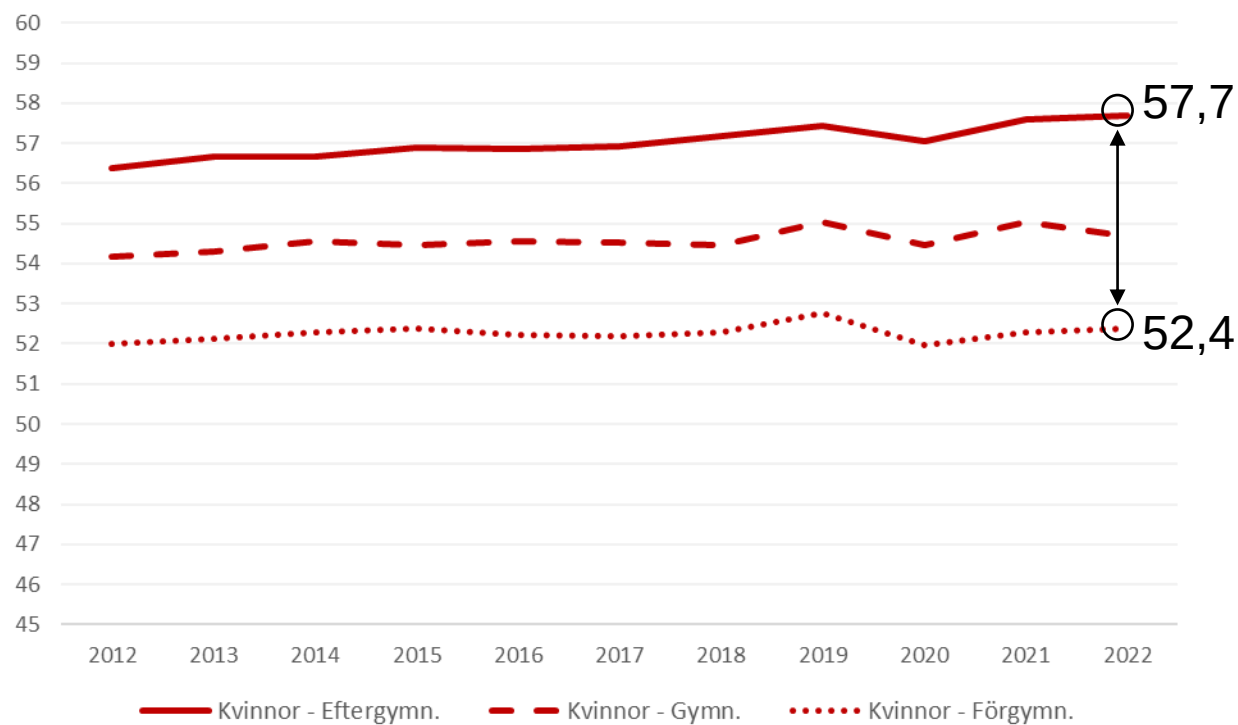
INLEDANDE BILDER

Dahlgren G, Whitehead M. (1991). Policies and Strategies to Promote Social Equity in Health. Stockholm, Sweden: Institute for Futures Studies.

OJÄMLIKHET I HÄLSA

- utbildningsskillnader i återstående medellivslängd vid 30-års ålder

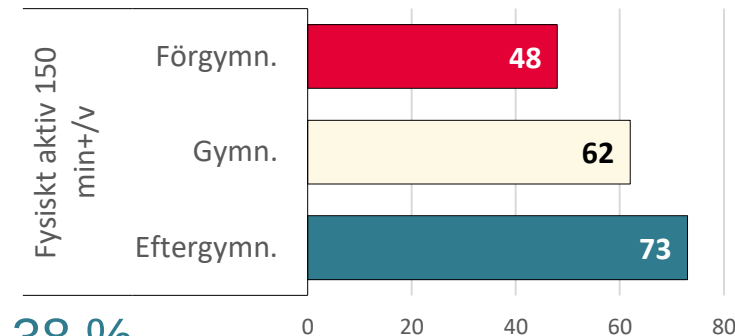
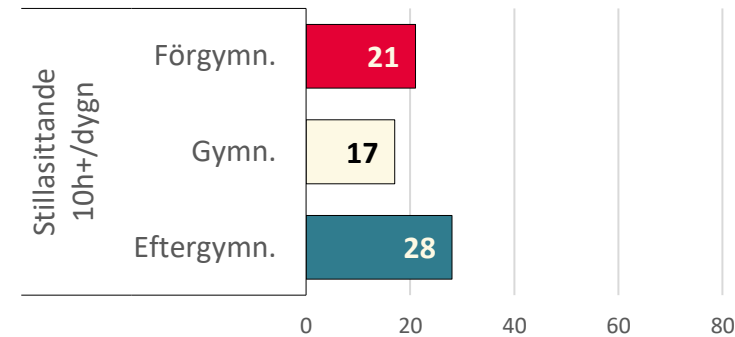
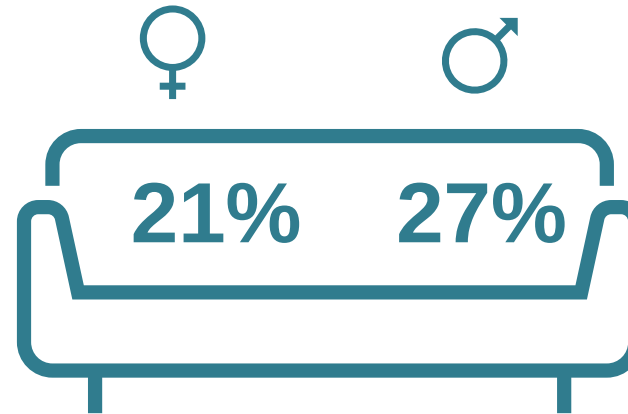
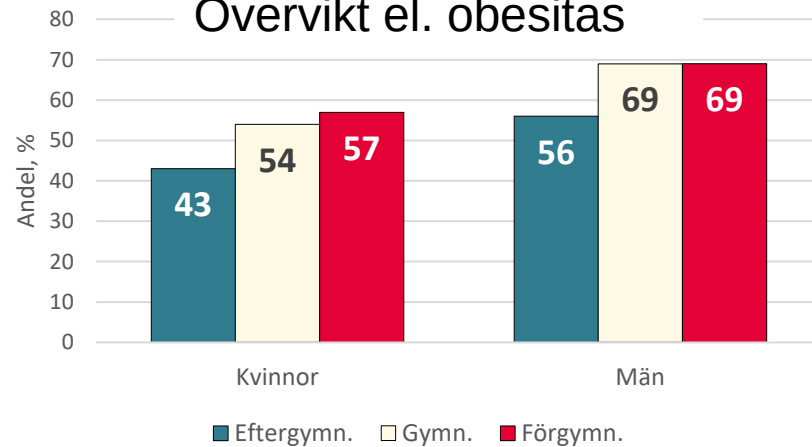
De med eftergymnasial utbildning lever i snitt ~5 år längre än de med förgymnasial utbildning

LEVNADSVANOR

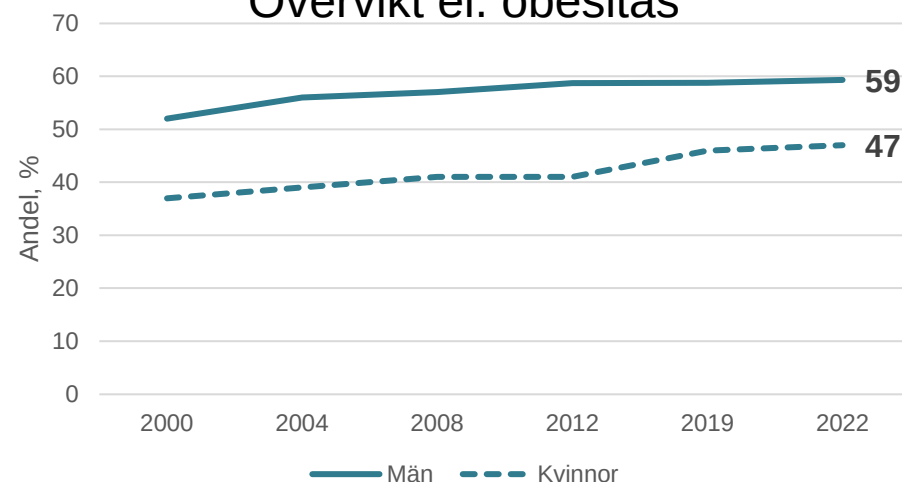

övervikt och obesitas - stillasittande - fysisk aktivitet - vistelse grönområde

Övervikt el. obesitas

Övervikt el. obesitas

Vistelse i grönområde

Dagligen 38 %
 Ngr ggr/v 35 %
 Ngr ggr/mån 17 %
 Ngn ggr/år 8 %
 Aldrig 2%

SOCIALA RELATIONER

EMOTIONELLT STÖD - ENSAMHET

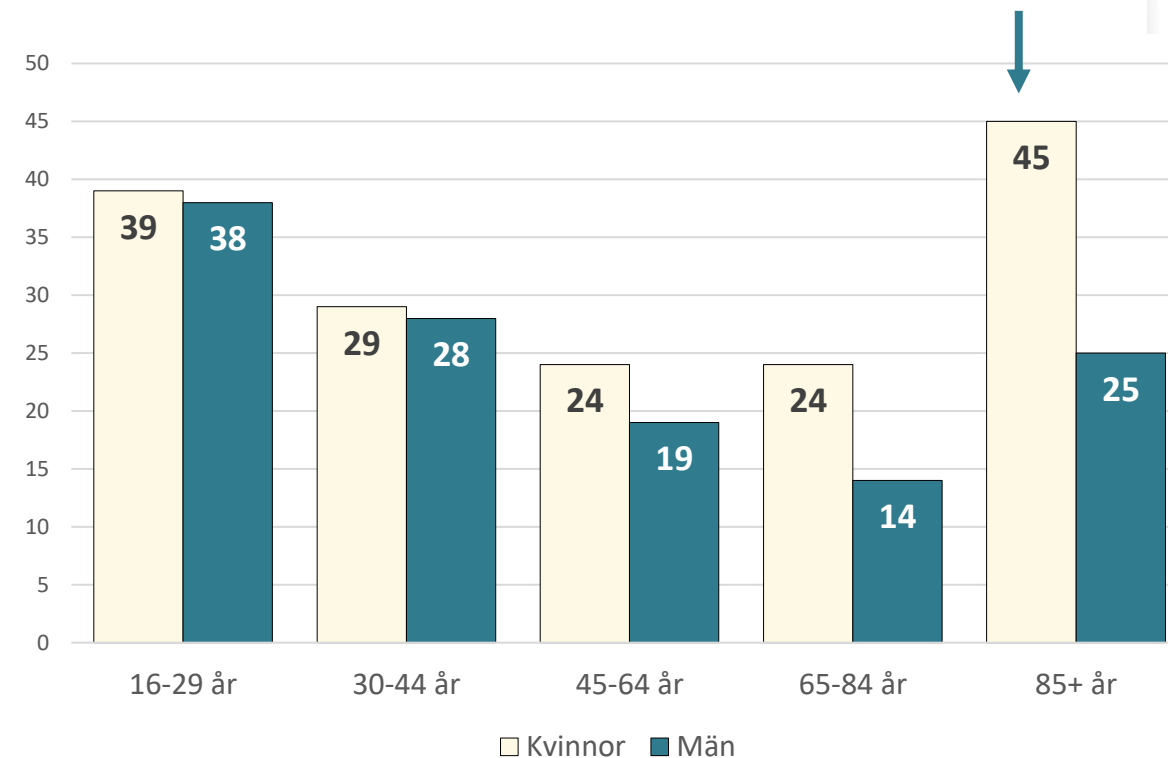
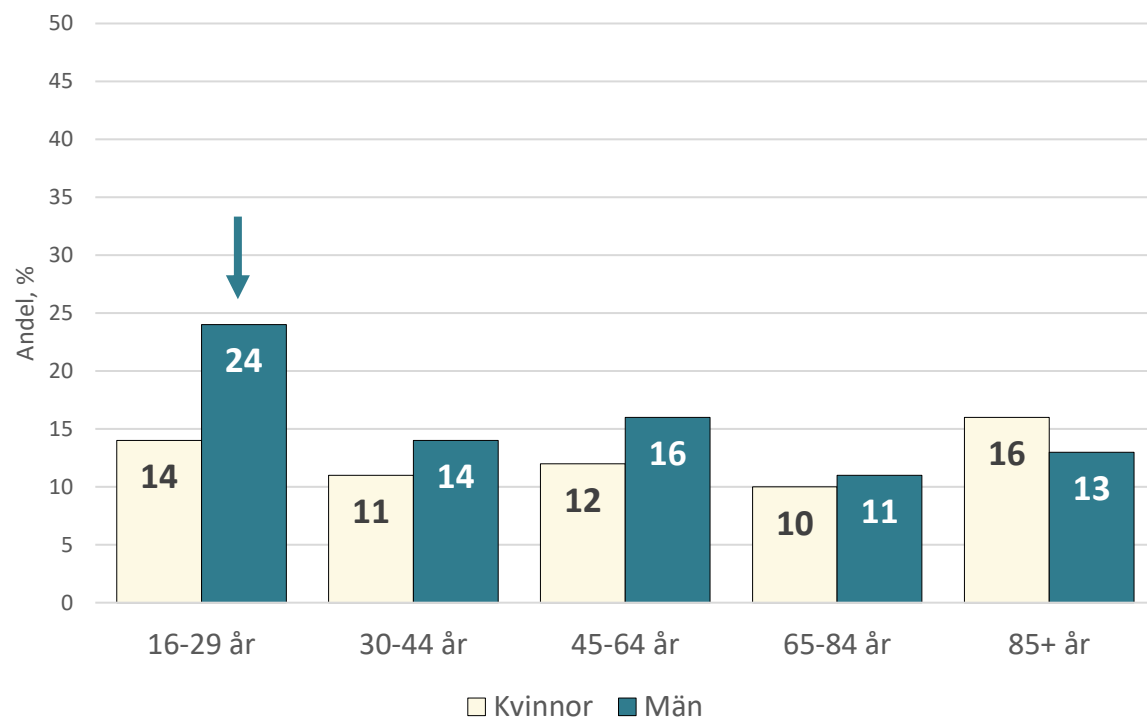
Saknar
emotionellt stöd

14 %

Besvär av ensamhet
och isolering

26 %

unga PSYKISK (O)HÄLSA

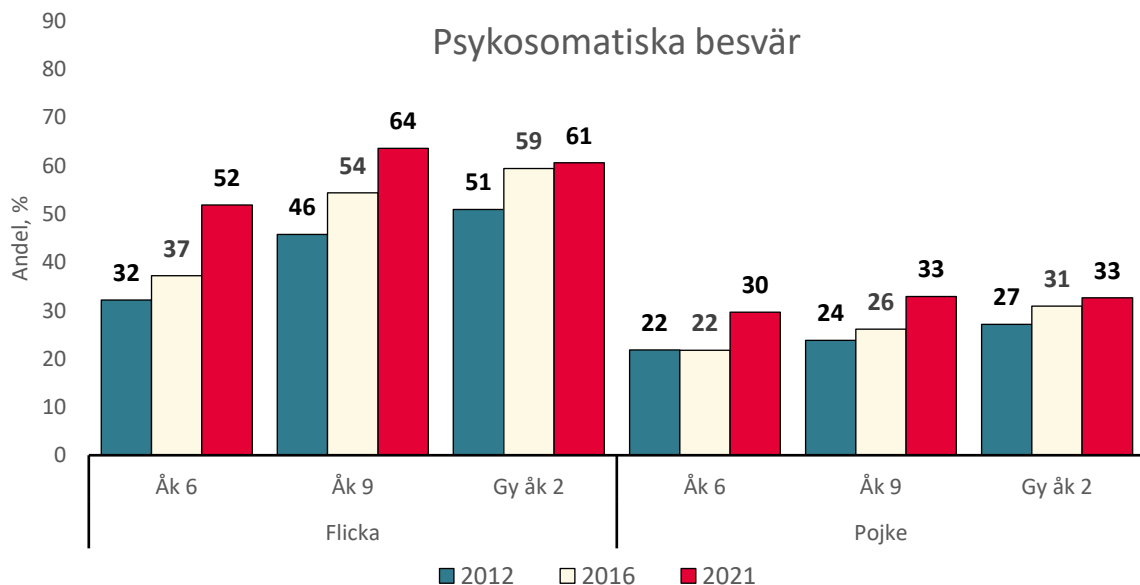
PSYKOSOMATISKA BESVÄR - NÄRA VÄN - STRESSAD - MOBBNING

45 %*

uppgger att de haft minst två **psykosomatiska besvär** mer än 1 ggr/v det senaste halvåret

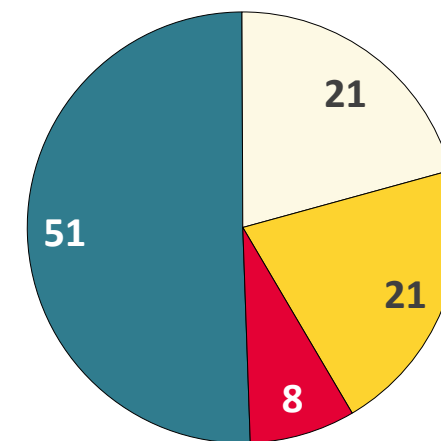
Psykosomatiska besvär

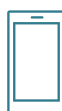
	Pojke*	Flicka*
Stressad vardagen	14 %	34 %
Stressad skolarbete	27 %	53 %
Mobbad skolan	12%	15 %
Mobbad nätet	11%	15 %

Har nära vän*?

- Har flera nära vänner
- Har två nära vänner
- Har en nära vän
- Har ingen nära vän

Problematisering av sociala medier
14% flickor | 7% pojkar

Frågor att idégenerera kring

Hur kan vi tillsammans stärka och möjliggöra samverkan för att främja en bättre hälsa i Skåne?

1. Vad gör ni i nuläget samt framåt i er verksamhet för att möta utmaningarna som ses?
2. Hur kan Region Skåne underlätta för er i det arbetet?
3. Hur vill ni samverka med Region Skåne för att främja bättre hälsa i Skåne. Hur når vi framdrift?

Instruktion för idégenerering i grupp

- Enskilt: Skriv ner dina svar på frågorna – 5 min
- Utse en ordfördelare, en som dokumenterar och en tidshållare
- Diskutera och besvara frågorna gemensamt vid bordet – 30 min
- Uppsamling i helgrupp, highlights från varje bord – 5 min

WORKSHOPAR

Lista deltagare förmiddag

- Henrik Paulsson, Skånes innebandyförbund
- Carina Christensson, Medion Science Park & Incubator
- Maria Tuszynski, Region Skåne
- Marai Karner Westin, Region Skåne
- Christer Månsson, Region Skåne
- Hanne Romanus, Länsstyrelsen Skåne
- Pehr Ekvall, Skåne fotbollförbund
- Matilda Jönsson, Skånes Hemslöjdsförening
- Lars Edström, Innovation Skåne
- Susanne Dahlberg, Länsstyrelsen Skåne
- Jessica Nilsson, Osby kommun/Skåne Nordost
- Annina Holtenthal, Västerbo Social Omsorg
- Hanna Mann, Länsstyrelsen Skåne
- Anna Råman, Region Skåne
- Börje Norén, Klippans kommun
- Rina Mulolli, Länsstyrelsen Skåne

Lista deltagare eftermiddag

- Anna Åkerman, Helsingborgs stad
- Henrik Borg, Regionmuseet Skåne
- Eva Winberg, Byggföretagen
- Erika Olofsson, Landskrona stad
- Elisabeth Nidsjö, RFSL Rådgivning Skåne
- Anna Hardenstedt, Svenska gymnastikförbundet Syd
- Pernilla Kipping, Sätt Skåne i Rörelse/Dans för hälsa
- Kami Timothy, Region Skåne, Regionala utvecklingsnämnden (MP)
- Johanna Lindvall, Lunds kommun
- Cecilie Möllmann Lundberg, Studieförbundet ABF
- Hanna Weimann, Länsstyrelsen Skåne
- Elisabeth Eriksson, Region Skåne
- Patrik Malmros, LIF Södra
- Sara Widesjö, Bromölla kommun
- Linnea Karlsson, Perstorps kommun

Fråga 1: Vad gör ni i nuläget samt framåt i er verksamhet för att möta utmaningarna som ses?

Sammanfattning från deltagarnas svar.

- Idrottsföreningarna främjar hälsa genom att erbjuda idrott för hela livet, gemenskap och för att skapa självförtroende i att röra sig. Viktigt att idrotten kan vara en fristad från stress och press.
- Exempel på vad kommunerna arbetar med: implementera Fritidsbanken där utrustning kan lånas gratis, utökat socialt arbete med skolorna, erbjuder jogging på skoltid, medborgardialog och inkludering för att skapa medbestämmande.

Fråga 1: Vad gör ni i nuläget samt framåt i er verksamhet för att möta utmaningarna som ses?

Sammanfattning från deltagarnas svar.

- Region Skåne arbetar för att möta utmaningarna genom exempelvis: Regionplan (tillgång till grönstruktur bl a), Skåneleden, hälsa – rörelse på recept, stöd till idrott och ideella föreningar t ex scouter och föreningar som jobbar med inkludering (ex sommarjobb), folkhälsoenkäter, samarbeten med andra verksamheter, infrastruktursatsningar, innovation.
- Läkemedelsbranschen arbetar förebyggande bl a genom preventiva program

Fråga 1: Vad gör ni i nuläget samt framåt i er verksamhet för att möta utmaningarna som ses?

Sammanfattning från deltagarnas svar.

- Länsstyrelsen: genom att påverka planer – bostaden är en grundläggande förutsättning för hälsa. Många uppdrag som påverkar fysisk hälsa.
- Gemensamt för föreningslivet: skapar och utvecklar mötesplatser
- Övriga: utvecklar och skapar metoder för ungdomar med trauma/PTSD, arbetar med fortbildning, innoverar med koppling till hälsa, nätverkar och har dialog med andra verksamheter.

Fråga 2. Hur kan Region Skåne underlätta för er i det arbetet?

Urval från gruppdiskussioner.

- Önskar gemensamma utbildningsinsatser och kompetenshöjning där regionen kan jobba med att ta fram och popularisera studier och kunskap i utbildningsform/kompetenshöjningsform.
 - Utbildningen behöver rikta sig till en bred målgrupp
 - Syfte? Få bred input kopplat till hälsa genom Region Skåne.
- Verksamhetsbidrag

Fråga 2. Hur kan Region Skåne underlätta för er i det arbetet?

Urval från gruppdiskussioner.

- Påverka planeringsarbetet för att skapa ytor för rörelse
 - Exempelvis i samband med bostadsplanering. Faktorer som är viktiga för hälsan måste komma med i planeringsskedet, gäller bl a idrottsplatser och grönområden. Vid utbyggnaden av Västra hamnen glömdes perspektivet vilket gör att området saknar idrottsplats idag.
- Hjälp med att koppla ihop relevanta aktörer med varandra.
- Ge enkel och smidig information.
 - Exempelvis genom att underlätta administration.

Fråga 2. Hur kan Region Skåne underlätta för er i det arbetet?

Urval från gruppdiskussioner.

- Hjälpa till att samla innovationer och bistå med stöd vid implementering av innovationer.
- Behöver hjälp med att objektivet mäta och analysera resultat av genomförda insatser så att vi kan säkerställa att satsningarna vi gör ger effekt
- Underlätta för samverkan
- Fortsätta ta fram relevant data (folkhälsoenkät)

2. Hur kan Region Skåne underlätta för er i det arbetet?

Urval från gruppdiskussioner.

- Region Skåne kan hjälpa till genom att skapa fler gemensamma plattformar där olika aktörer kan få tillfälle att prata med varandra för att hitta erfarenheter, samverkansmöjligheter och goda exempel.
 - Exempelvis har Skånes utvecklingsdagar och utbildningar som Regionen gett varit bra möjligheter för att prata med varandra, hitta erfarenheter och goda exempel.

3. Hur vill ni samverka med Region Skåne för att främja bättre hälsa i Skåne? Hur når vi framdrift?

- *Urval från gruppdiskussioner.*
- Mer systematisk arbetssätt än idag när det gäller samverkan genom att:
 - Hitta gemensamma utmaningar och mål för att kunna söka medel och driva projekt tillsammans.
 - Anställda en person med samordnande funktion som har ett helhetsperspektiv.
 - Regionen är tydlig med var som ska prioriteras inom hälsa så att andra kan följa efter.

3. Hur vill ni samverka med Region Skåne för att främja bättre hälsa i Skåne? Hur når vi framdrift?

Urval från gruppdiskussioner.

- Önskan om Region Skåne som processledande snarare än den som styr samverkan.
- I samverkan behöver regionen tydliggöra att alla behövs, är ett team med olika kompetenser som tillsammans kan lösa utmaningar kopplat till hälsa och ohälsa.
- I konstellationer där respektive part ska kunna fokusera på det de gör bäst

3. Hur vill ni samverka med Region Skåne för att främja bättre hälsa i Skåne? Hur når vi framdrift?

Urval från gruppdiskussioner.

- En samverkansplattform kring data
 - Exempelvis i GIS-format.
 - Önskar data sorterat på kommun med en helhetsbild "er kommun har de här problemen". Då kan regionen hjälpa till med vilka andra kommuner som står inför samma utmaningar och föreslå att de två kommunerna ska samverka.

Summering från workshopledare

- Det var ingen större skillnad på slutsatserna från förmiddagens diskussioner och eftermiddagens diskussioner trots att deltagargruppen på förmiddagen hade större bredd avseende vilka verksamheter som var representerade.
- Det var tydligt från idégenereringen att hälso- och ohälsifrågan spänner över flera olika branscher och att deltagarna efterfrågar fortsatt och/eller utvecklat stöd från Region Skåne samt att samverkan är viktigt.
- Genomgående framkommer att det finns en stark vilja att samverka tillsammans med Region Skåne
- Tydligt efterfrågas mer struktur och systematik gällande samverkan kring hälsofrågan.
- Från båda passen och från olika aktörer önskas ett förtydliggöra kring olika verksamheternas roller i samverkan. Flera uttrycker att de önskar att respektive verksamhet ska få göra vad de är bäst på och att idéburen sektor inte får glömmas bort.
- Finns en önskan om att hitta gemensamma mål, utmaningar och driva projekt ihop för att få större genomslag.
- Gemensamma plattformar och platser att mötas på var återkommande. Önskemål om plattformar berörde både hantering av data, resultat och samverkan generellt.

Dialogpass 8: Hur får vi våra barn och unga att må bättre?

Workshopleadare: Helene Henriksson och Lene Hansson, Region Skåne

Sammanställning: Malin Mårtensson, Trivector Traffic

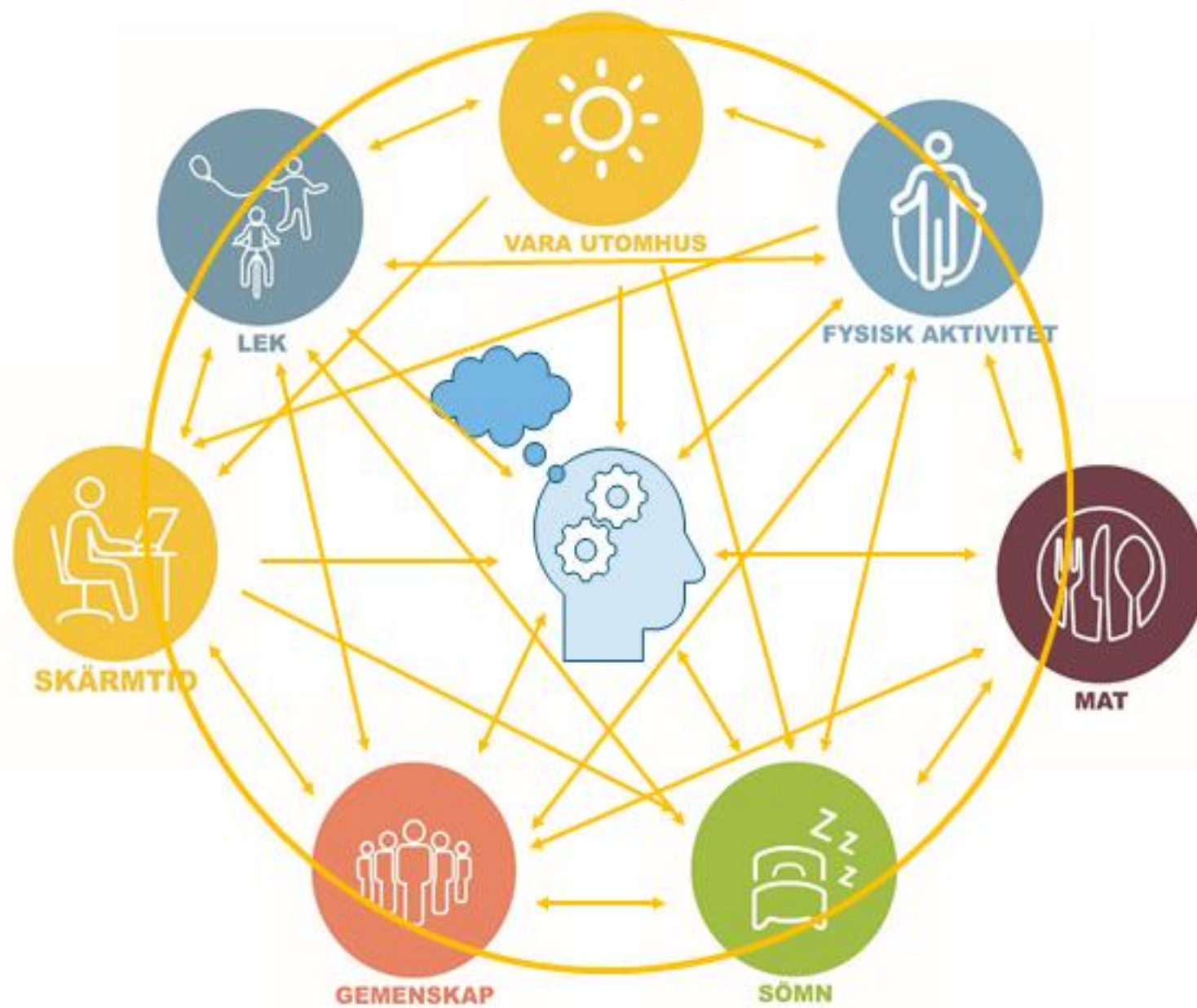
INLEDANDE BILDER

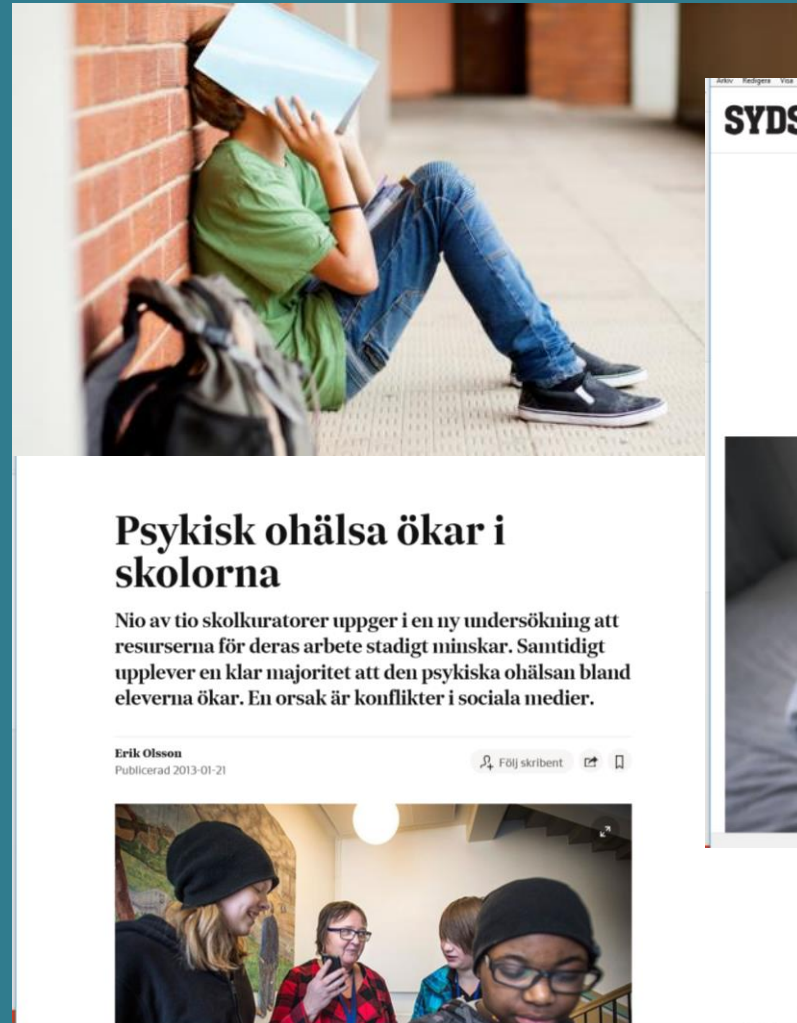
Hur får vi våra barn och unga att må bättre?

Välkomna till dialogpass 8

Ökad psykisk ohälsa

Hälsosofarligt låg kondition

- Halva arbetsföra befolkningen
- Yngre har sämre kondition
- Europas mest stillasittande

Fysisk aktivitet – psykisk hälsa

- Fysisk aktivitet är en viktig friskfaktor för barn och ungas psykiska hälsa
- Stark koppling mellan stillasittande skärmtid och psykisk ohälsa
- Barn sitter stilla i genomsnitt 9 timmar/dag
- 4 % lever hälsosamt enligt rekommendationerna

Alla barn har rätt till ett aktivt och hälsosamt liv

PEP-RAPPORTEN 2023

**FÅR ALLA BARN
SIN RÄTT TILL BÄSTA
MÖJLIGA HÄLSA
TILLGODOSEDD?**

- Nödvändigt ur ett samhällsperspektiv men hälsoklyftorna ökar
- Socioekonomiska faktorer spelar stor roll för barns möjligheter att leva hälsosamt
- Endast 3 % av Sveriges barn och unga lever hälsosamt

”De säger att vi inte rör på oss”

- Många unga vill röra sig mer än vad de gör idag
- Inkludera barn & unga i frågor som rör deras hälsa och möjligheter till fysisk aktivitet
- Samhället måste skapa förutsättningar

BRIS
BARNENS RÄTT I SAMHÄLLET

Bättre hälsa för fler

Ökad psykisk hälsa hos barn och unga
- Fysisk aktivitet och sociala relationer

Fysisk aktivitet

- Främjar fysisk och psykisk hälsa
- Viktig del i barn och ungdomars motoriska, sociala & personliga utveckling
- Minskad stress, bättre koncentration, social gemenskap och "hjärnvägen" till inlärning
- Förebygger framtida ohälsa
- Rörelseförståelse / physical literacy lägger grunden för rörelseglädje

Fysisk aktivitet kraftfull och kostnadseffektiv metod:

- Ger 4 gånger insatsen tillbaka
- Förbättrad hälsa
- Besparing i hälso- sjukvård
- Ökad produktivitet
- Stärkt social sammanhållning
- Minskad brottslighet

OECD, WHO (2023)

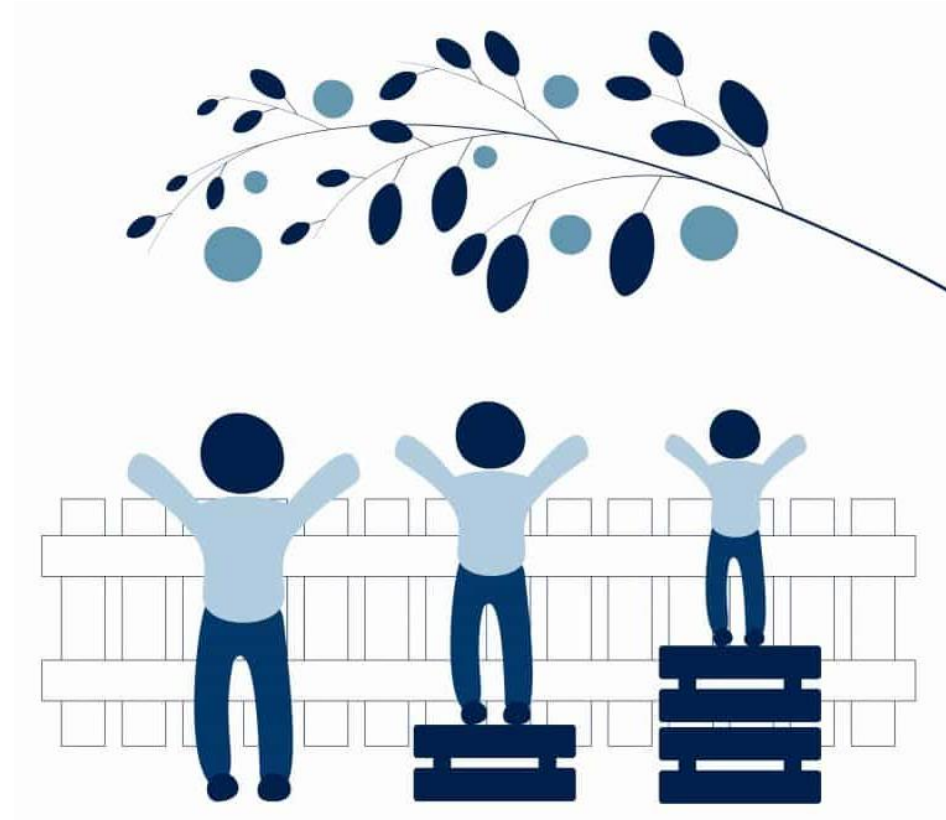
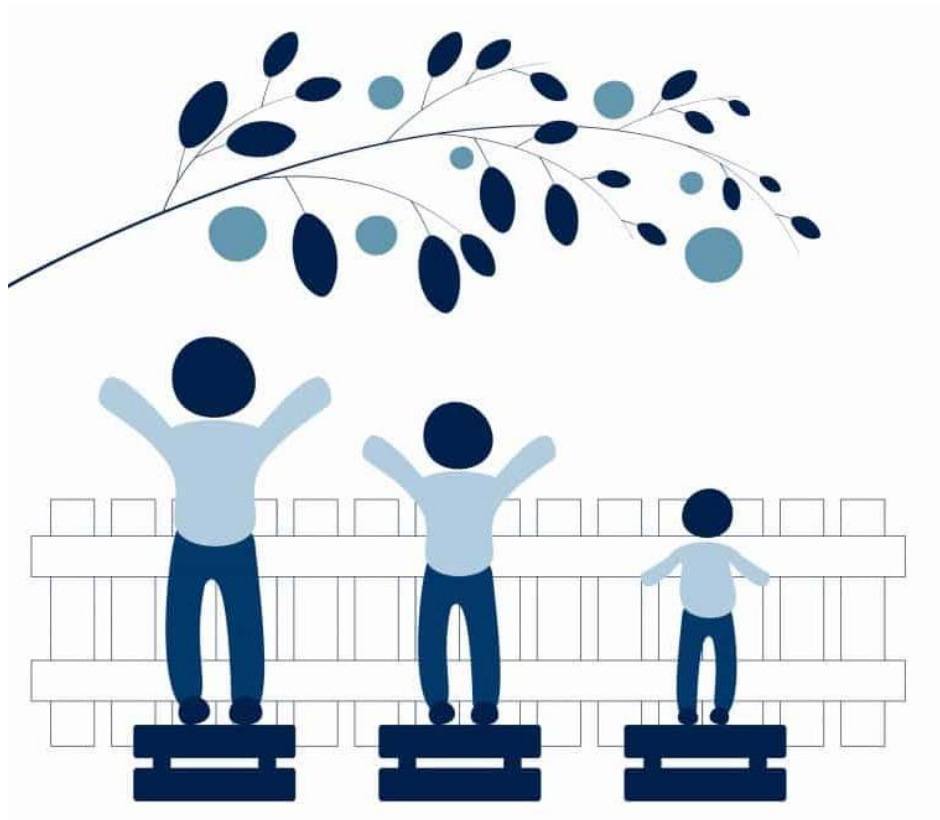

Samverkan *Sätt Skåne i rörelse*

- Samtliga 33 kommuner, Länsstyrelsen, Friluftsrådet, RF-Sisu, BRIS, FIFH - parasport, BUP, Generation Pep, Malmö och Lunds Universitet mfl
- Bidrar med erfarenhet, kunskap och krafter tillsammans
- Kunskapshöjande tematräffar
- Implementeringsstöd till de flesta av Skånes kommuner
- Utvärdering

Universella och riktade insatser

Dans för hälsa

Må bra i naturen

Skogshjältarna

GoFaR
 Gemensamt ordnad
 Fysisk aktivitet på Recept

**Sätt Skåne
i rörelse!**

Fysisk och
psykisk hälsa
är avgörande
för Skånes
utveckling

Rörelsepaus – två och två med en stol mellan er

***Hur får vi våra
barn och unga
att må bättre?***

IDÉGENERA TILLSAMMANS I GRUPPEN:

- 1. Hur kan vi samskapa kring frågan?**
- 2. Vilken roll kan vi i vår organisation ta?**
- 3. Vilken roll kan Region Skåne ta?**

Samverkan är receptet

Tack för er medverkan!

*Om vi hjälps åt att bygga
starka barn behöver vi inte
laga så många trasiga
vuxna!*

WORKSHOPAR

Lista deltagare förmiddag

- Alexandra Thomasson, Regionråd, Region Skåne
- Hanna Weimann, Folkhälsostrateg, Länsstyrelsen
- Erika Olofsson, Koordinator på hälsa, Landskrona stad
- Lisa Spathon, Tillväxtverket, Interreg ÖKS
- Jessica Ulfgren, Region Skåne, Samhällsplanerare
- Robert Karlsson, Verksamhetschef, Riksteatern Skåne
- Michelle Ekinchi, Strategisk planarkitektm Hörby kommun
- Samuel Löfgren, Regional Samordnare, Sv ESF Rådet
- Elisabeth Nidsjö, Organisationschef, RFSL Rådgivning Skåne
- Mikael Jönsson, verksamhetschef, Västerbo social omsorg
- Busi Dimitrin, verksamhetsutv. Rädda barnen
- Sara Gigja, Psykiatrisamordnare, Ängelholms kommun
- Emil Samnegård, Pol.Sek (MP) Region Skåne
- Anna Hedenstedt Ståhl, fysioterapeut, Gymnastikförbundet Syd
- Åse Webeklint, Nätverket idéburen sektor Skåne
- Sara Widesjö, Bromölla kommun, turism friluftsliv och fritid
- Anna Åkerman, Helsingborgs stad, Fritid

Lista deltagare eftermiddag

- Marielle Drougge Cervin, Näringslivsutvecklare, Hässleholms kommun
- Anna Åkerberg, utvecklare, Region Skåne
- Henrik Paulsson, verksamhetschef, Skånes innebandyförbund
- Maria Svenning, projektmedarbetare, länsstyrelsen
- Peter Ekvall, VD, Skånes fotbollsförbund
- Henrik Persson, Samhällsanalytiker, Helsingborgs stad
- Rina Mulolli, Länsstyrelsen
- Hanna Mann, Länsstyrelsen
- Awa Karlsson, grundare, STAM development
- Amy Zhao, verksamhetssamordnare arbetsförmedlingen
- Patrik Karlsson, distriktschef, RF SISU Skåne
- Roger Nielsen, politiker, Åstorps kommun
- Anna Lyhagen, samhällsplanerare, Region Skåne
- Lena Willhammar, Skånes hemslöjdsförbund
- Christoffer Larsson, politisk sekreterare, region Skåne
- Kristina Larm, Regionfastigheter, Region Skåne
- Johan Tykesson, tv. Strateg, Sjöbo kommun
- Andreas Andersson Kurdve, Länsstyrelsen Skåne

Resultat från workshop

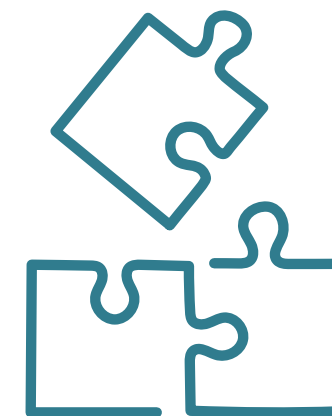
Fråga 1. Hur kan vi samskapa kring frågan? *Sammanfattning av material och diskussion*

- Behövs dialog för att förstå varandras uppdrag samt kartlägga resurser. För samverkan krävs någon form av avsiktsförklaring.
- Höja medvetenhet i kommun/region om vilka idéburna verksamheter man kan ta hjälp av och ta med dem tidigt.
- Barnperspektivet är oerhört viktigt och behöver komma in tidigare – vuxengissa inte. Behövs plattformar och metoder för hur detta ska ske metodiskt.
- För projekten som startas behövs tydligt effektmål som man kan arbeta vidare mot för mer långsiktig systemförändring.
- Kunskapen kring grundläggande egenvård, känsloreglering har försämrats och belastningen ökar därmed på vården och här behövs gemensamma krafttag.

Resultat från workshop

Fråga 2. Vilken roll kan vår organisation ta?

- Kommuner och organisationer ser sig vara kraften operativt, kan bidra med nätverk, kompetens och erfarenheter.
- Samordna idrott, föreningsliv och skolverksamhet och öppna upp för samnyttjning av lokaler och personal.
- Vara röstbärare för ideell sektor.
- Arbeta med att skapa goda livsmiljöer (närhet till grönområden, skola, bostäder).
- Bli Pep-kommun.
- Specifika föreningar (ex innebandyförbund) kan bidra med utförande, material och engagemang.
- Länsstyrelsen kan samla kommuner och stötta i processer.
- Näringslivsavdelningar (på kommuner?) kan ha en avsatt resurs till projekt eller arbeten.
- Näringslivet kan bidra med lokaler, volontärer för att främja ökad rörelse=tämja psykisk ohälsa.

Resultat från workshop

Fråga 3. Vilken roll kan Region Skåne ta? *Sammanfattning av material och diskussion*

- Inspirera och engagera generellt samt facilitera samarbeten och för att påverkan ska bli långsiktig.
- Sammanhållande kunskapsbas och generator, ansvar för att sprida goda exempel.
- Vara mer operativa ute på kommunerna som en sammanhållande och inspirerande kraft.
- Fungera som mellanhand i påverkansarbete mot regering och riksdag.
- Kommun viktigt att få stöd när folkhälsoundersökningarna gjorts behövs stöd i hur och vad man ska komma vidare med? Vad ska vi göra med informationen? Behövs främst till mindre kommuner som saknar den typen av resurser.
- Synliggöra effekter av små politiska beslut.

Övriga medskick och tankar

- Låt barn och ungas hälsa ta en stor roll i RUS. Det är en kärna för flera andra viktiga områden i RUS.
- Utgå ifrån barnkonventionen i alla beslut som rör barn.
- Prioritera folkhälsa i större utsträckning. Ledningen behöver se folkhälsa som en avgörande faktor för att lyckas på andra områden.
- Oron för skolsystemet – hur man tidigt i livet kan känna sig utslagen och inte ha någon framtidsutsikt.
- Förslag: Engagera ungdomar till att aktivera barn. Låt ungdomarna få mer ansvar i det och skapa motivation hos dem.
- Förslag: Sprida goda exempel där skolor/fritids samarbetar med idrottsföreningar / organisationer och möjliggör aktiviteter mellan ca 15-17 tillsammans med fritidslekledare för att kunna leka lite mer fritt.
- Förslag: Ha generellt fler aktiviteter på skolorna kring fritidstid för att förenkla föräldrars logistik och möjliggöra för barn att utföra aktivitet.
- Vi behöver träffas oftare och uppdatera varandra om vad vi gör.
- Öka ungas delaktighet i vuxenvärlden, vara med och styra och ta ansvar den gynnar barn och ungas egna drivkrafter

Summering från workshopledare

- Mycket aktiva, engagerade och kloka deltagare. Fortsatt kontakt med flera deltagare är redan igång.
- I förmiddagens presentation av RUS saknade man hälsoområdet och poängterade att det är en viktig förutsättning för övriga områden.
- Många av de förslag som framkom och diskuterades är sådant som regionen redan arbetar mycket med eller planerar inom Sätt Skåne i rörelse.
- Diskussionerna på förmiddag och eftermiddag innehöll liknande spår. På förmiddagen tryckte man extra mycket på behov av att öka kunskap om egenvård, känsloreglering, existentiell hälsa etc. På eftermiddagspasset var man mer inne på konkreta åtgärder som kan bidra positivt och tryckte extra på behov av att lyssna på och engagera barnen.
- Då man i grupperna kom från väldigt olika organisationer och i regel inte kände varandra är det svårt att prata kring frågan samverkan konkret, det blir mer generella uppmaningar kring hur vi bör samverka.
- Kan vara svårt att se sin roll när det inte diskuteras mer konkreta insatser utan samverkan generellt. Det var svårt att svara på fråga 2 (Vilken roll kan vår organisation ta?).

Beredskap och resiliens

Dialogpass 9: Hur stärker vi Skånes motståndskraft?

Workshopleadare: Linda Hassel, Susanna Winblad och Simon Sköld, Region Skåne

Sammanställning: Christian Frost, Trivector Traffic

INLEDANDE BILDER

Beredskap och resiliens

Intro: Utmaningen för Skåne är att stärka beredskap och resiliens för att effektivt hantera olika kriser och utmaningar. Vi behöver ett aktivt arbete för att förbereda oss för potentiella hot och snabbt kunna anpassa oss till nya förhållanden.

Tillsammans behöver vi fokusera på att förstärka beredskapen och utveckla strategier, samverkan samt investera i utbildning och teknik för att öka Skånes motståndskraft.

Passupplägg:

- Intro på temat – ca 5-10 min
- Workshop – ca 45 min (fyra frågor – fyra bord)
 - Snabb intro till workshopen
 - Gruppen fördelas på fyra bord med en fråga per bord (se nästa slide)
 - Varje bordsfråga diskuteras i 8 minuter, sedan roterar gruppen så att alla får diskutera samtliga frågor

Beredskap och resiliens – fyra frågor fyra bord

1. Vilka är Skånes viktigaste utmaningar inom temat?
2. Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna inom temat?
3. Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar för att stärka utvecklingen inom temat?
4. Hur kan vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan i Skåne för att möta utmaningarna inom temat?

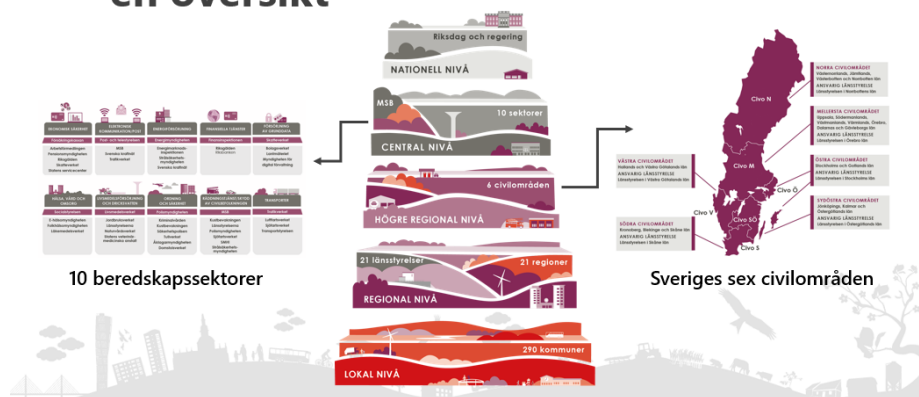
Workshopregler

- Låt alla komma till tals
- Alla lyssnar på och respekterar varandras åsikter
- Inga telefoner
- Skriv ner tankar, förslag och slutsatser
- Fråga om något är oklart
- Ha kul!

Intro på temat

av Simon Sköld, Åsa Lindberg, Torbjörn Britz

Civilt försvar och krisberedskap – en översikt

Central nivå: Beredskapssektorer

EKONOMISK SÄKERHET	ELEKTRONISK KOMMUNIKATION & POST	ENERGIFÖRSÖRJNING	FINANSIELLA TJÄNSTER	FÖRSÖRJNING AV GRUNDDATA
Försäkringskassan Arbetsförmedlingen Pensionsmyndigheten Riksgälden Skatteverket Statens servicecenter Utbetalningsmyndigheten	Post- och telestyrelsen MSB Svenska kraftnät Trafikverket	Energimyndigheten Energimarknadsinspektionen Strålsäkerhetsmyndigheten Svenska kraftnät	Finansinspektionen Riksgälden Riksbanken	Skatteverket Bolagsverket Lantmäteriet Myndigheten för digital förvaltning
HÄLSA, VÅRD OCH OMSORG	LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING OCH DRICKSVATTEN	ORDNING OCH SÄKERHET	RÄDDNINGSTJÄNSTSKYDD AV CIVILBEFÖLKNINGEN	TRANSPORTER
Socialstyrelsen E-hälsomyndigheten Folkhälsomyndigheten Läkemedelsverket	Livsmedelsverket Jordbruksverket Länsstyrelserna Naturvårdsverket Statens veterinärmedicinska anstalt	Polismyndigheten Kriminalvården Kustbevakningen Säkerhetspolisen Tullverket Åklagarmyndigheten Domstolsverket	MSB Kustbevakningen Länsstyrelserna Polismyndigheten Sjöfartsverket SMHI Strålsäkerhetsmyndigheten	Trafikverket Luftfartsverket Sjöfartsverket Transportstyrelsen

Tillsammans stärker vi det civila försvaret

Högre regional nivå: CIVO

- Varje civilområde har en civilområdesansvarig länsstyrelse.
- Ska stärka landets motståndskraft i kris och krig.
- Landshövdingen i länet är civilområdeschef.
- Civilområdeschefen leder arbetet med hjälp av ett civilområdeskansli.

Länsstyrelsens roll

Geografiskt områdesansvar:
krisberedskap, samordning och
gemensam inriktning.

Högsta civila totalförsvarsmyndighet

WORKSHOPAR

Lista deltagare förmiddag

- Elisabet Eriksson, stabschef, Region Skåne
- Erik Nilsson, Region Skåne
- Silvia Haslinger Olsson, Nordic Urban Resilience Institute
- Hannes Frizén, Malmö Stad
- Angelica Nilsson, Helsingborg stad
- Liselotte Olsson Kulevska, Arbetsförmedlingen
- Rikard Larsson, ABF Skåne
- Christer Källqvist, seniorkonsult, eget bolag
- Tina Gunnarsson, Kristianstad kommun
- Anna Lundbergh, Regionservice, Region Skåne
- Cecile Möllmann Lundberg, ABF Skåne
- Awa Karlsson, innovationsledare, STAM development
- André Törnqvist, politisk sekreterare (S), Region Skåne
- Mats Kryhl, kanslichef, Länsstyrelsen Skåne
- Per-Johan Wik, Sustainable Business Hub
- Minna Hatti, Länsstyrelsen Skåne
- Ann-Sofie Pellas, Simrishamns kommun
- Henrik Borg, Regionmuseet Skåne
- Anna Lyhagen, regional planering, Region Skåne
- Eva-Marie Hagström, Kristianstad kommun
- Attila v. Rostoványi, Malmö Stad
- Magnus Qvant, Nordic Urban Resilience Institute
- Richard Gullstrand, Regions Skåne
- Åsa Lindberg, Länsstyrelsen Skåne
- Anneli Hulthén, Länsstyrelsen Skåne
- Simon Klamborn, Arkitekterna Krook & Tjäder
- Karl Löfmark, Region Skåne

Lista deltagare eftermiddag

- Marie Wäppling, kommunchef, Bromölla kommun
- Lovisa Demirci, innovationsledare, Innovation Skåne
- Sofie Bredahl, tillväxtchef, Simrishamns kommun
- Gustaf Hamilton, politiker, Region Skåne (KD)
- Magnus Qvant, Nordic Urban Resilience Institute
- Ingrid Landgren, VD, Livsmedelsakademin
- Annette Linander, politiker, Region Skåne (C)
- Hanne Romanus, länsarkitekt, Länsstyrelsen Skåne
- Marita Jönsson, hemslöjdskonsulent, Skånes hemslöjdsförbund
- Lena Gerdtsson, översiktsplanechef, Helsingborgs stad
- Isabelle Sandberg, planarkitekt, Hörby kommun
- Åse Webeklint, Nätverket idéburen sektor Skåne
- Maria Kullberg, projektrådgivare, Tillväxtverket
- Åke Olson, styrelseledamot, HSB Skåne
- Stefan Larsson, näringslivschef, Hässleholms kommun
- Vilmer Andersson, politiker, Region Skåne (V)
- Johanna Wahn, programansvarig, Tillväxtverket
- Niclas Nilsson, politiker, Region Skåne (SD)
- Victor Vilsmys, verksamhetsutvecklare, Region Skåne
- Cornelia Nyholm, procesutvecklare, Region Skåne
- Hanna Ekblad, folkrörelseutvecklare, Hyresgästföreningen
- Jenny Larsen, verksamhetsutvecklare, Region Skåne
- Annika Wallin Jalgén, näringslivsbolaget, Staffanstorps kommun
- Ida Abrahamsson, utvecklingsledare, Skåne Nordost

1. Vilka är Skånes viktigaste utmaningar?

- **Sårbarhet inom samhällets försörjning:** Utmaningarna inkluderar brist på robusthet inom vattenförsörjning, livsmedel, energi, transporter, medicinteknik och sjukvård. Skåne står inför utmaningar som en transitregion med stor matproduktion, viktig infrastruktur, stor befolkning och liten egen elproduktion, samt VA-lösningar som inte är tillräckligt robusta.
- **Teknisk utveckling och sårbarheter:** Det finns en oro för att teknisk utveckling, såsom elektrifiering och digitala lösningar, kan introducera nya sårbarheter i samhället. Behovet av att förstå hur elen ska ransoneras i kris och minska beroendet av el diskuteras.
- **Resiliens och beredskapsintegration:** Beredskapsfrågan måste integreras i all verksamhet och utbildning kring detta behövs för att öka medvetenheten och kunskapen, både bland allmänheten och inom olika sektorer.
- **Lokal självförsörjning och klimatanpassning:** Det behövs säkrad vattentillgång, livsmedelsförsörjning och lokal produktion, samt planer för klimatanpassning och hållbar markanvändning för att möta framtidens utmaningar.
- **Innovation och samverkan med näringslivet:** Utmaningarna är kopplade till näringslivet, och nyetableringar och innovationskraft behövs för att hantera komplexiteten och beroendet av fungerande energisystem.
- **Tillit och samhällsorganisation:** En stor utmaning är att bygga en organisation för resiliens och beredskap som kan hantera kriser och återställa tilliten i samhället.

2. Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna?

- **Beredskapsperspektiv i alla ärenden:** Organisationerna vill att beredskapsperspektivet ska integreras i alla ärenden för ökad förståelse.
- **Kommunikation i krissituationer:** Samarbetet syftar till att säkerställa effektiv kommunikation under kriser för att snabbt nå ut med relevant information.
- **Tydlig ansvarsfördelning:** Det efterfrågas en tydlig ansvarsfördelning under kriser och en feedback-loop för att implementera och förbättra lokalt framtagna lösningar nationellt.
- **Fokus på utbildning:** Organisationerna vill samarbeta för att öka utbildningsinsatserna inom beredskapsområdet för att höja kompetensen.
- **Proaktivitet och robusthet:** Samarbetet syftar till att vara proaktiv och utveckla robusta planer för att hantera olika scenarier.
- **Samverkan och nätverk:** Genom samarbete vill man stärka varandra och få olika perspektiv på utmaningarna genom samverkan och nätverksbyggande. Samarbetet bör vara resultatstyrt för att maximera effekterna.
- **Relationer i fredstid:** Organisationerna vill bygga upp relationer i fredstid för att kunna använda dem som tillgångar i kristid, både mellan olika organisationer och med civilsamhället.
- **Kontinuitetsplanering:** Samarbetet ska inkludera kontinuitetsplanering för att säkerställa fungerande kommunikation även under kriser.
- **Klimatanpassning och social hållbarhet:** Samarbetet ska inkludera klimatanpassning och social hållbarhet för att stärka beredskapsplaneringen.
- **Beredskapslager och inkludering:** Organisationerna vill samarbeta för att skapa beredskapslager som är inkluderande och fungerar för hela befolkningen, inklusive funktionshindrade.

3. Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar?

- **Regionens ansvarsområden:** Region Skåne ansvarar främst för kollektivtrafik, vård och hälsa, medan länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för beredskap.
- **Samordningsansvar och gränssnitt:** Det behövs en tydlig samordning mellan länsstyrelsen och Region Skåne, där Region Skåne bör ha en samordnande roll inom sitt ordinarie ansvarsområde.
- **Samverkan och relationer:** Regionen behöver samverka med och mellan olika sektorer, inklusive kommuner, näringsliv och idéburen sektor, för att stärka beredskapen. Det är viktigt att skapa arenor för kommunikation och dialog för att generera utbildning och kunskap samt att stärka relationer.
- **Resiliensstrategi och framåtblick:** Regionen bör ta en aktiv roll i att ta fram en "resiliensstrategi" och genomföra analyser för att blicka framåt och förbereda för framtida kriser.
- **Utbildning och vägledning:** Det är viktigt att regionen delar med sig av relevanta erfarenheter från tidigare kriser, ger vägledning och erbjuder utbildningar kopplade till beredskap, både till allmänheten och kommuner. Det kan även vara användbart att erbjuda ett "första hjälpen-kit" till kommunerna.
- **Bevarande av resurser och ansvar:** Det finns en uppfattning om att det är viktigt att bevara resurser som jordbruksmark och att vara tydlig mot kommunerna i deras fysiska planering för att säkerställa beredskapen.
- **Identifiering och agerande:** Regionen bör börja med att identifiera och kartlägga olika resurser och ansvarsområden för att kunna agera effektivt i händelse av kris.

4. Hur kan vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan?

- **Tydliggöra roller och ansvarsområden:** Det är viktigt att tydliggöra våra respektive roller och ansvarsområden för att undvika dubbelarbete och säkerställa effektiv samverkan.
- **Formell och informell samverkan:** Samarbete innefattar både formella avtal och ansvarsområden samt mer informella samspelet som handlar om tillit och förståelse mellan aktörer.
- **Träning och omställning:** Det krävs både fungerande samverkan och ett bra samspel mellan olika funktioner i en krissituation. Därför behöver vi tillsammans träna mer på krissituationer och omställning.
- **Visionärt arbete:** För att den civila beredskapen ska fungera krävs ett visionärt arbete som handlar om mänskliga rättigheter, demokrati och solidaritet. Detta kommer att vara viktigt för att få människor att hjälpa varandra i en krissituation.
- **Forskning och erfarenheter:** Vi behöver lära oss av forskning och tidigare erfarenheter för att förbättra vår beredskap och framtida hantering av kriser. Detta kan göra genom att samverka med andra regioner och aktörer, både nationellt och internationellt
- **Nationellt och kommunalt perspektiv:** Det är viktigt att göra en distinktion mellan nationell beredskap och urban resiliens och att identifiera och förstå de största utmaningarna på både nationell och kommunal nivå.
- **Utnyttja föreningslivet:** Föreningslivet är en outnyttjad resurs som kan användas för att sprida information och nå ut till medborgare som inte nås genom konventionella kanaler.

Summering från workshopledare

- Det fanns ingen markant skillnad mellan diskussionerna i de två olika passen
- Dialogen runt borden var kopplade till vilka organisationerna som var representerade och personernas bakgrund och erfarenheter
- Även om det fanns fyra olika frågeställningar vid de olika borden var samtalsämnena snarlika och stundom svåra att relatera till de olika frågeställningarna. Eventuellt hade det behövts en samtalsledare som styrde samtalet till önskad frågeställning.
- Diskussionerna kretsade primärt runt följande tre område:
 - Kunskapsnivå. Vi vet generellt för lite om vad vi behöver göra och vilka kriser vi behöver planera för. Mer utbildning som är baserade på samlade erfarenheter och forskning behövs. Även övning på olika kriser krävs.
 - Samarbete. Vi behöver hitta rätt samarbetsformer och inkludera såväl regionen, kommuner, näringsliv och civilsamhället. Samarbete behöver formaliseras men det bygger även på bra nätverk, tillit och goda relationer.
 - Ansvar och mandat. Ansvarsområden, vem som gör vad och vilka kommunikationsvägar som finns måste vara tydliga innan krisen kommer. Mandat att fatta beslut är inte det samma som att ha ansvaret över en specifik uppgift.

Detaljerad dokumentation från borden

Följande 10 sidor innehåller råmaterial, dvs anteckningar på papper och noteringar från diskussioner runt borden

1. Vilka är Skånes viktigaste utmaningar?

Dokumentation sida 1 av 3

- Samhällets försörjning - vatten, livsmedel, energi, transporter, medicinteknik och sjukvård
- Utmaningar – transitregion, stor matproduktion, viktig infrastruktur, stor befolkning, liten egen elproduktion, VA-lösningarna ej robusta
- Det är viktigt att vi inte bygger in nya sårbarheter genom teknisk utveckling, så som med elektrifiering eller digitala lösningar.
- Vi behöver förstå hur elen skall ransoneras i kris. Vad skall den användas till och vad kan elen ersättas med i en nödsituation? Hur kan vi minska vårt beroende av el i kristider?
- Vi har en brist på självförsörjning av energi.
- Industrin måste kunna verka trots störningar i energiförsörjningen (naturgas, el)
- Vi har idag byggt upp ett system runt just-in-time leveranser utan stora lager. Vi vet av erfarenhet att det inte fungerade under pandemin, när det blev brist på vissa artiklar, exempelvis medicin och ansiktsmasker.
- En viktig funktion är utbetalningar av löner och ersättningar från exempelvis försäkringskassan. Idag planeras en samordning av utbildningar av ersättningar från myndigheter för att komma åt fusk etc. Det kan finnas stora risker med att endast ha ett system som hanterar alla utbetalningar.
- Kapacitetsbristen som finns i infrastrukturnätet
- Det blir "trängre" – vi behöver sammanvägda bedömningar om kopplade till markanvändning
- Klimatanpassningar – vi har mycket kust och mycket bebyggelse vid kusten
- Vilket liv vill vi ha? Hur skalar man in till vad som är viktigast för Skåne? Vad är viktigt för Skånes invånare?
- Skåne är (liksom Gotland) strategiskt smart att invadera/ta i beslag. Var ska vi evakuera? Blekinge också utsatt, Småland bättre.

1. Vilka är Skånes viktigaste utmaningar?

Dokumentation sida 2 av 3

- Vi behöver hålla igång jordbruket och lokal produktion
- Vi behöver hitta sätt att säkra vattentillgången lokalt
- Vi behöver säkra livsmedelsförsörjningen, till exempel genom att ha tillgång till gödsel och genom självförsörjning
- Vi behöver identifiera viktiga nyckelkompetenser och personer (roller) som behövs i kris.
- Kapacitetsuppbyggnad vid störningar
- Tilliten i samhället är en stor utmaning eftersom vi behöver bygga en organisation för resiliens och beredskap
- Är det rätt att allt vete ska gå till vodka? Borde vetet användas till något annat. I en krissituation borde sådant kunna förändras.
- Uppmuntra till självhushållning
- Kan planera mer fruktträd i städerna, träd med ätbar frukt/grönsaker.
- Att industri (och andra aktörer) kan verka fast ev. omvärldsfaktorer påverkar energiförsörjning (naturgas, el)
- Vi behöver förstå vilka alternativa lösningar som det finns behov av i kristider, exempelvis utedass och uppvärmning?
- Klimatanpassning måste till och måste få ta plats.
- "Det blir trängre" – allt är markanvändningsfrågor. Vikten av sammanvägda bedömningar av den mark vi har i Skåne.
- Bristen på självförsörjning energi. Vad är lösningen? Komplexiteten, starka beroenden av fungerande energiförsörjning.
- Det är kopplat till näringslivet – nyetableringar blir viktigt. Vi behöver även maxa innovationskraften.
- Det är svårt att ha aktuell utrustning i beredskapslager. Lagret måste omsättas om det skall fungera.

1. Vilka är Skånes viktigaste utmaningar?

Dokumentation sida 3 av 3

- Ansvarsfördelningen - Våga ta ansvar – Dela ansvaret och ge tydliga mandat – Bli inte passiva!
- Vi behöver ta kommandot – tydlig ansvarsfördelning. Enklare att säga än att göra.
- Brist på plan B! Vem har vilken roll? Vem startat snurran och på vilken signal? Vem ansvarar för samordningen av resurserna?
- Från snack till verkstad!...
- "Nånannanism" – något faller mellan stolarna och vi är inte starkare än vår svagaste länk.
- Hur engagerar vi näringslivet?
- Vi behöver hjälpas åt att tänka nytt!
- Vi behöver öva på kris och beredskap tillsammans och skapa mind-set att utveckla och försvara!
- Vi behöver få kunskap om vem som har kunskap och vem som har överblick inom olika frågor
- Beredskapsfrågan måste integreras i all verksamhet
- Utbilda kring detta – det finns mycket enkelt man kan göra som gemeneman inte kan.
- Vilka utbildningar behövs?
- Vi behöver få upp medvetenheten om problemen
- Öka kunskapen hos gemene man om vikten av resiliens i kris och förändring, speciellt när det gäller hälsa och välmående
- Det är viktigt med utbildningsinsatser tidigt i skolan inom exempelvis källsortering och räddningstjänst. Barnen är kunskapsbärare.
- Rättighetsarbete, se till att de som mest behöver skydd också får det i en kris.
- Vi behöver förstå utmaningarna med kommunala glasögon och det behövs mer kommunala medel!

2. Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna?

Dokumentation sida 1 av 2

- Det är svårt att veta vilka steg som skall tas, men vi behöver lyfta beredskapsperspektivet i alla ärenden, så att vi får en ökad förståelse för "beredskapsvinkeln"
- Det är oerhört viktigt med kommunikation i kristider. Man behöver nå ut med information för att kunna agera.
- Det måste vara tydligt med vem som förväntas göra vad, så att det är supertydligt vem som är huvudansvarig.
- Det måste finnas en feedback loop tillbaka till den ansvariga myndigheten så att inte kommunikationen blir enkelriktad. Detta är speciellt viktigt om man kommer på bra lösningar lokalt som kan implementeras nationellt.
- Tydliggör vem som gör vad i kris – identifiera alla aktörer
- Vi behöver fokusera mer på utbildning
- Samverka med ett gemensamt ansvar att göra varandra bättre och få fler perspektiv
- Proaktivitet – foresight – scenarioplanering
- Robusthet för snabb omställning
- Varje organisation hade behövt inspel & frågor från utomstående. Vi blir lätt hemmablinda.
- Vi behöver ha ett tydligt ansvar – men ett distribuerat mandat att fatta beslut
- Vi behöver ha scenarioövningar tillsammans med andra aktörer i olika sektioner
- Vi behöver hitta nya strukturer att mötas över olika verksamheter/sakområden.
- Många kommuner har kommit långt, andra inte. Vi borde kunna lära mycket av varandra och inte "uppfinna hjulet" inom alla kommuner.
- Bör verksamheter som för regionala medel få i uppdrag att upprätta en plan för vad de kan bidra med? Det hade gett självförtroende trygghet att veta våra roller.
- Vi behöver en "resultatstyrd samverkan"

2. Hur vill din organisation samverka för att möta utmaningarna?

Dokumentation sida 2 av 2

- Vi behöver bygga upp relationer i fredstid som blir en tillgång i kristid, exempelvis mellan Regioner, Kommuner och Näringsliv
- Det måste finnas en kontinuitetsplan för att säkerställa att kommunikationen fungerar
- Vi behöver samverka mer med näringslivet i Skåne så att de klarar kommande kriser. Vi behöver en area för inventering, stöd och planering.
- Vi behöver initiera och driva projekt och skapa nätverk för samverkan på detta temat (Sustainable Business Hub)
- Vi behöver utnyttja civilsamhället, dvs människor som är aktiva inom olika områden, exempelvis Hyresgästföreningen
- Vi behöver en struktur för hur vi inkluderar civilsamhället (exempelvis Hyresgästföreningen eller genom förskott på projektmedel)
- Utgå ifrån gemensam syn att bygga samhället underifrån utifrån våra olika roller (ex ABF, kommun, AF, region, etc)
- Inom livsmedelsindustrin har vi beredskap att ställa om, men vi vet inte vad vi skall ställa om till. Vi behöver förstå hur vi skall ställa om när det gäller livsmedelsproduktion om vi exempelvis får brist på vissa råvaror. Vilka råvaror har vi tillgång till i en krissituation och hur kan vi förbereda oss? Exempel från sprit till handsprit under pandemin.
- Vi har stor livsmedelsproduktion i Skåne. Klusterorganisationerna, som exempelvis livsmedelsakademin för frågor kopplade till livsmedel, är utmärkta plattformar att samlas på och för att diskutera de här frågorna.
- Länsstyrelsen har som kärnuppdrag att samverka med olika aktörer inom länet i olika frågor
- Vi behöver stärka kontinuitetshantering och resiliens inom regionerna
- Klimatanpassning är A och O både för befintlig bebyggelse och för det som planeras
- Social hållbarhet och tillit är viktigt. Våra medborgare behöver bli medvetna
- Vi behöver ha beredskapslager. Hur hanterar vi detta?
- Det är viktigt att beredskapssystemet fungerar för hela befolkningen, även exempelvis funktionshindrade.

3. Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar?

Dokumentation sida 1 av 3

- Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret – men vad finns kvar till regionen? Kollektivtrafik, vård och hälsa.
- Gränssnittet mot Länsstyrelsen – vem har samordningsansvaret? Hur hittar man detta gränssnitt mellan statligt och regionalt?
- Förtydliga rollerna mellan Länsstyrelsen och Region Skåne
- Region Skåne bör ha en samordnande roll inom ordinarie ansvarsområde, som inte ingår i Länsstyrelsens uppdrag
- Region Skåne bör vara en sammanhållande kraft – någon måste hålla ihop arbetet.
- Strategisk och samordnande roll
- Ta en aktiv roll och tydliggöra roller
- Samordningen mellan stat och region
- Samverkan med/mellan olika sektorer
- Samverka med kommun, näringsliv och idéburen sektor
- Region Skåne bör vara en sammanhållande kraft
- Samordningsrollen för att få en överblick
- Tydliggöra och kommunicera Region Skånes uppdrag
- Ta fram en resiliensstrategi
- Inte större roll än vad ansvaret är.
- Ta fram analyser – blicka framåt och göra det tillgängligt för Skånska aktörer
- Ha relationer till alla aktörer

3. Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar?

Dokumentation sida 2 av 3

- Inom de mellankommunala frågorna finns det en stor potential för Region Skåne att göra mer
- Vi behöver en gemensam beredskap, inte att vi står ensamma när det uppstår en kris
- Skapa arenor för kommunikation & dialog för att generera utbildning och kunskap
- Skapa förutsättningar för att mötas och samskapa
- Stärka relationer till andra så att det finns ett aktivt nätverk. Skapa detta i fredstider som kan användas i kristider
- Synliggöra och medvetandegöra för att stärka det kollektiva ansvaret
- Samla lärdomar från nuvarande och tidigare kriser (Ukraina, pandemin, torkan, skogsbränder, översvämningar)
- I samband med en kris kan det vara så att Region Skåne har fullt upp med att ta ansvaret för exempelvis sjukvård. Det finns en risk att andra saker prioriteras ned eftersom det kan uppstå en resursbrist.
- Våga ge relevant vägledning angående exempelvis klimatanpassning och olämpliga områden att bebygga i regionplanen
- Tydlighet mot kommunerna i deras fysiska planering.
- Bästa jordbruksmarken finns i sydvästra Skåne (kom fram under arbetet med regionplanen förra gången), men det är också där vi har störst befolkningsökning och bygger bostäder, vägar m.m. Ska vi verkligen göra det? Regionplanen är viktig ur ett beredskapsperspektiv. Bevara jordbruksmarken!
- Bevara jordbruksmarken
- MSB eller Region Skåne behöver nå ut med information och utbildning bredare. Både allmänhet och kommuner behöver mer insikt och kunskap

3. Vilken roll är viktigast att Region Skåne tar?

Dokumentation sida 3 av 3

- Kommunrepresentant känner sig ensam när det kommer till beredskap. Vore bra om det fanns ett färdigt "kit" från regionen som kommunerna kan ta till. Men vill man bli bestämd över? Nej, men man vill ha en "första hjälpen-lista".
- Dela med er av digitala utbildningar kopplat till beredskap
- Inventering av olika organisationer och vilka roller och ansvar dessa skulle kunna ha
- Ta till sig styrkor och svagheter på kommunal nivå och fördela resurser.
- Inspirationsrollen
- Börja med att identifiera (kartlägga) för att kunna agera.
- Alla har ett ansvar och en roll för att stärka utvecklingen inom det här området

4. Hur kan vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan?

Dokumentation sida 1 av 2

- Föreningslivet är en outnyttjad resurs i samband med kriser. Vi skulle kunna använda föreningar för att sprida information och nå ut till medborgare som vi inte når genom konventionella kanaler.
- Det finns två delar av samarbete; den formella samverkan som är genom avtal och ansvarsområden och det mer informella samspelet som handlar om mjuka aspekter som tillit och förståelse.
- I en krissituation behövs både en fungerande samverkan och ett bra samspel mellan olika funktioner.
- Vi behöver tillsammans träna mer på krissituationer och omställning.
- För att den civila beredskapen skall fungera, så är det viktigt med ett visionärt arbete som handlar om mänskliga rättigheter, demokrati och solidaritet. I en krissituation kan vi inte enbart förlita oss på myndigheter utan behöver också till stor del hjälpa varandra.
- Vad finns för forskning och utveckling? Kan vi lära oss mer?
- Om alla ska rekrytera en beredskapschef, i alla kommuner – är det rätt sätt att göra?
- Mycket av det man hör idag kommer top-down. När jag tittar på Sveriges analys av kriget i Ukraina så är de nationella, men man tittar aldrig stad för stad. Vad är det för påfrestningar, vad innebär det? Vad är det för problem man hanterar på kommunal nivå? För att förstå vad som krävs kommunalt. Saknar kommunala analyser av makterna.
- Risk för suboptimering om man gör det på kommunal nivå? Alla springer på alla bollar. Köper in dyr utrustning osv. Men hur ser det ut på riktigt? Istället för att planera för vad som skulle kunna bli en kris. Kan man lära av det?
- Sätta frågan högst upp på dagordningen och identifiera vilka de största utmaningarna är
- Stärk resurserna till kommunerna
- Flytta förmågor nationellt
- Tänk hela Skåne

4. Hur kan vi tillsammans stärka och tydliggöra samverkan?

Dokumentation sida 2 av 2

- Gör distinktion mellan beredskap och urban resiliens
- Mät upplevd framtidstro och livskvalitet
- Fokusera på det visionära perspektivet – vilket samhälle vill vi ha?
- Träna på omställning
- Få med lokalsamhället
- Säkra lokal försörjning av energi och livsmedel
- Samverka med Danmark, Blekinge, Halland och Kronoberg
- Det saknas kommunala analyser av kriget i Ukraina
- Bjuda in näringslivet för att få fram fakta och underlätta i nästa steg (tex mjölk – istället för 290 kommuner räknar själv, fråga mejerierna)
- Ta taktpinnen för att stärka och göra
- Tydliggöra våra respektive roller och ansvarsområden
- På regional nivå kan man lyfta målkonflikter
- Ha perspektivet att vad kan jag göra för att hjälpa till, istället för vad måste vi jag göra.
- Förfina rollerna i Skåne utifrån en nationell struktur
- Etablera korta kontaktvägar och ta lärdom av varandra och hitta goda exempel
- Beredskap är att få det att fungera i krisfritid. Inget nytt kan starta upp när det smäller.
- Etablera en plattform för digital information.
- Vi behöver lägga ett "beredskapsfilter" på våra vanliga och nödvändiga verksamheter